STYX BARLANGKUTATÓ CSOPORT ÉVKÖNYVE

2003

STYX ÉVKÖNYV

2003

ELŐSZÓ

Aki ezt az Évkönyvet a kezébe veszi, és tanulmányozásába kezd, remélem épp oly áhítattal átitatott szenvedély vesz rajt erőt melyet mi magunk is érzünk a barlangok, és a barlangkutatás iránt. Az egyesület életében ha az eddig eltelt évekre gondolunk, mindig azt mondtuk, hogy sikeres évet zártunk. Ez áll a 2003.-as esztendőre is. Munkáink számadásaként pedig most következzék a 2003-as év tevékenységeit összefoglaló Évkönyvünk.

STYX BARLANGKUTATÓ CSOPORT

ÉVKÖNYVE

2003.

Köszönet nyilvánítás

Ez a könyv nem íródhatott volna meg a Styx Barlangkutató Csoport tagjainak áldozatos munkája nélkül.

Köszönet érte:

John Szilárd
elnök

A könyv anyagának megírásában részt vett:

- Bán Balázs (tudományos munkák, dokumentációs munkák,)
- Bán Tamás (csoportélet)
- John Szilárd (összefoglaló, feltáró kutatások, tudományos munkák, csoportélet)

Grafikonok készítése:

- John Szilárd

Fotódokumentációk:

- Csermák Zsolt
- Kera
- Lénert Attila
- Pásztori Zsolt (Pözso)

Térkép dokumentációk

Styx – Bán Balázs
Styx – Eszterhás István

A könyvet összeállította, és szerkesztette: John Szilárd

A 2003.-as Évkönyv fejezeteinek rövid összefoglalója

1. Összefoglaló: 3-6. oldal

Célja, az Évkönyv 5 főfejezetének, (összefoglalás, feltáró barlangkutatás, tudományos munkák, dokumentációs munkák, csoportélet) illetve a fejezetek alfejezeteinek rövid, tömör ismertetése.

2. Feltáró barlangkutatásaink: 11-32.oldal

A fejezet egy képes oldallal indul, mely ízelítőt ad barlangjaink kutatási helyszíneiről, majd egy grafikonon történő kimutatás a barlangokba történt leszállásokról, illetve a kutatók aktivitásáról nyújt képet.

Feltáró barlangkutatásainkat próbáltuk tudatosan, és tervszerűen végrehajtani. Ennek érdekében nem csak az eredményekkel kecsegtető Dunántúl legnagyobb rendszerét a Csodabogyós – Széllik – barlangrendszert, és az általunk feltárt, jelentős méretűre nőtt Döme-barlangot kutattuk, hanem kis barlangok feltárásával is foglalkoztunk, pl. Ülőbéka-barlangja, illetve felszíni barlang indikációkkal, pl. GN-töbör. Igyekeztünk a feladatokat koncentráltan úgy végrehajtani, hogy erőinket ne forgácsoljuk szét. Ezért a Csodabogyós-barlangot elsősorban a téli hideg hónapokban, a Döme-barlang mélységi zónáit áprilistól októberig, mikor már nem várható a CO_2 feldúsulása. A GN-töbröt régebben tavasszal, és ősszel kutattuk, mert a száraz, kemény üledék ilyenkor a csapadék hatására megpuhul. Az Ülőbéka-barlangját pedig minden más ráérő időnkben, mikor a felszíni időjárás is kegyes volt hozzánk.

- **Csodabogyós-barlang** kutatása:

  Kutatásokat több helyszínen is folytattunk a barlangban. Az év elején kisebb sikereket értünk el a Tejbegyűjtő, Jakucs-ág, Bújdosó, Níveás-ág kutatása során. A feltárásbeli sikert azonban, a február 15.-én megtartott eredményes füstnyomjelzéses vizsgálatot követő kutatások hozták meg a Patakmeder-ág végponti zónájában. A kitartó munkát május 10.-én siker koronázta.

  - *Tejbegyűjtő:* feltárt járathossza: 5m
  - *Jakucs-ág:* feltárt járathossza: 2m
  - *Bújdosó:* feltárt járathossza: 8m
  - *Níveás-ág:* feltárt járathossza: 15m
  - *Füstölős-ág:* feltérképezett járatok hossza: 72,7m, mélysége: -32,3m

  Így összesen a Csodabogyós-barlangban 2003.-ban **102,7m** új járatot tártunk fel.

- **Döme-barlang** kutatása:

  Sajnos a barlang kutatására 2003.-ban nem tudtunk annyi időt fordítani, mint amennyit szerettünk volna. Eredményes kutatást két helyen sikerült elérni.

  Az egyik: a Nagy-akna –69m-es szintjéről induló kürtő kimászása után egy szűkület kivésésével felfedeztük a **HM** nevűre keresztelt barlangszakaszt.

  A másik: A barlang legmélyebb pontján, -108m mélyen, a Bazilika-terem D-i oldalában egy eltömődött homokos befolyást megbontva egy 3 x 2 m^2 alapterületű, erősen feltöltődött kis terembe jutottunk tovább.

  - *HM:* feltárt járathossza: 17m
  - *Bazilika:* feltárt járathossza: 3m

- **Ülőbéka-barlangja** kutatása: a feltáró kutatásoktól elsősorban nem egy nagy (pl. Döme-barlang) méretű barlang felfedezését várjuk, bár elvileg ez sem kizárt, hanem a fő ok a hermetikusan záró törmelékdugó áttörése. Ezáltal reményeink szerint beindulna az a légcirkuláció, mely a Döme-barlang egyes részein, vagy teljes területén csökkentené, vagy akár meg is szüntetné a sokszor elviselhetetlenül magas CO_2 koncentrációt. Az Ülőbéka-barlangja kutatását ezért kezeljük kiemelten fontosnak. Noha a kis barlang torzó egyáltalán nem akarja a hozzá fűzött reményeket valóra váltani. Hagyományos úton történő bontása már nem lehetséges, ezért már csak vésőgép segítségével tudjuk folytatni a megkezdett kutatásokat, mert az üledék beton keménységűvé vált. Noha a bontás hatékonysága nőtt, a hermetikusan záródó üledék még mindig nem adta meg magát.

- **GN-töbör** kutatása:
  2001. nyári táborában kezdtük el a töbör kutatását. Akkor év végére sikerült egy –3m-es függőaknát kihajtani az omladékban.
  2002.-ben folytattuk az akna ásását, és év végére már –6m mélységben jártunk.
  2003.-ban koncentráltuk erőinket. A nyári kutatótáborunk fő feladatának a töbör kutatását jelöltük meg. Tábor végére a bontás már annyira biztató volt, hogy a táborzárást követő csendes őszi hétvégeinket is a töbör kutatására szántuk. A kitartó munka ismét meghozta gyümölcsét! November 15.-én sikerült a bejutás. A felfedezés várakozáson felüli volt. További néhány órás bontással év végére a töbör mérete a következőképpen alakult:
  - **GN-töbör:** feltérképezett járatok hossza: 148,1m
    mélysége: -25m

3. ***tudományos munkák:*** 33-48.oldal
   A főfejezet az alfejezetek listájával indul. Kutatott barlangjainkban mind több tudományos megfigyelést végzünk. Ezek általában a következők: klimatológiai vizsgálatok, biológiai megfigyelések, új részek geomorfológiai leírása,

   - **Csodabogyós-barlang** tudományos munkái
     - *Hőmérsékleti vizsgálatok:* szinte az egész barlangot végig hőmérőztük, elsősorban téli időjárási viszonyok közt. Az eredményeket listás formában, és térképen helyileg is jelöltük. Az eredményekből jól kitűnik, hogy a barlang több pontja az átlagosnál hidegebb. Elsősorban az É-ra tartó ágak végpontjai. Ebből a Patakmeder, és az M7 rendszer végpontjai megközelítik a Széllik-barlangot, mely télen felszínről behúzó légáramlással rendelkezik, így a Csodabogyós ezen részein mért hidegebb levegő ezért magyarázható a Széllik felől áramló hidegebb levegővel. Viszont a Bál-terem és környéke mélyen a felszín alatt fekszik, és távol a Széllik-barlangtól. Így ezen a helyen további vizsgálatok szükségesek.
     - *Denevér megfigyelések:* 1997-től kezdődően minden évben regisztráltuk a barlangban található denevéreket. Az eredményeket többéves összesítésben, listás formában, és térképen helyileg is jelöltük. Az eredményekből kitűnik, hogy a barlang denevérfaunája évről-évre változik. A Rhinolophus hipposideros egyedszáma kismértékben ingadozik, gyenge növekedés figyelhető meg, míg a Myotis myotis egyedszáma gyengén csökkent.
     - *Új részek leírása:* a 2003.-ban felfedezett jelentősebb új rész, a **Füstölős-ág** leírását közöljük

➢ **Döme-barlang** tudományos munkái:
A felszínen napi 3 alkalommal (reggel 7, déli 13, este 7-kor) mérjük a hőmérsékletet, napi két alkalommal (reggel 7, és este 7-kor) mérjük a légnyomást.
A barlang felső részében (Húsvét-terem, Szilveszter-akna) végzett vizsgálatok a következők: hőmérsékletmérés, CO_2 koncentráció, gyökérstalagmitra csepegő vizek Ph értéke, és csepegés száma.

- *Vizsgálatok:* a kapott eredményeket listás formában közöljük, ezenkívül a hőmérséklet, légnyomás, és CO_2 adatokat közös grafikonon is ábrázoljuk, éves, és havi bontásban is. Ilyen irányú megfigyeléseket 2000. decemberétől folytatunk rendszeresen, ugyanis akkor jelent meg először a Döme-barlang légterében a nagykoncentrációjú CO_2. Bizonyos összefüggések azóta nyilvánvalóvá váltak. Ezek a következők: nyáron, viszonylag egyenletesen magas a hőmérséklet, nincsenek gyorsan kiugró légnyomásváltozások, a barlang aknarendszerében a levegő normálisnak tekinthető. Októbertől – áprilisig tartó időszakban viszont mind a hőmérséklet, mind pedig a légnyomás erős ingadozást mutat. Ebben az időszakban csak akkor jó a barlang levegője, ha a nagyon erős felszíni lehűlés gyors légnyomás-emelkedéssel jár együtt.

➢ **GN-töbör** tudományos munkája:
- *Geomorfológiai leírás:* tartalmazza a barlang leírását, és a feltárás során harántolt kitöltés, omladék összetételének leírását.
- Külön figyelmet érdemelnek a termek, és hasadékok falán látható gömbüstös korróziós nyomok, illetve a vasas-mangános kiválások, melyek újra rávilágíthatnak a terület esetleges hévizes keletkezésére.
- *Csontleletek:* a barlang beszakadását követően az omladékkal sok csont suvadt be a barlangtérségbe. Voltak azonban a csontok gazdái közül olyanok, kik önszántukból jöttek a barlangba élve, „de otthagyták a fogukat" ilyen pl.:
    1. *Róka (*Vulpes*)*
    2. *Pelefélék (* Glinidae)
    3. *Pocokfélék (*Arvicolidae)
    4. *Egérfélék* Apodemidae)

4. *dokumentációs munkák:* 49-61.oldal

Ebben a fejezetben közöljük az újfeltárások fotó, illetve térképdokumentációit

- **Csodabogyós-barlang**:
  - *Füstölős-ág:* fotódokumentáció az ág feltárásáról (fotó: Kera, Pözsö)
    alaprajzi térkép: (szerkesztette: Bán Balázs)
    metszeti térkép: (szerkesztette: Bán Balázs)

- **GN-töbör:**
  - fotódokumentáció a barlangfeltárás néhány jellemző pillanatáról (Fotó: Csermák Zsolt)
  - fotódokumentáció a barlangban talált csontleletekről (Fotó: Csermák Zsolt)
  - térképek:
    alaprajzi térkép: 2003.augusztus 22. (szerkesztette: Eszterhás István)
    metszeti térkép: 2003.augusztus 22. (szerkesztette: Eszterhás István)
    alaprajzi térkép: 2003.december 30. (szerkesztette: Bán Balázs)
    metszeti térkép: 2003.december 30. (szerkesztette: Bán Balázs)

5. *csoportélet:* 62-82. oldal

Ezt a főfejezetet is egy képes oldallal indítjuk. A képek utalnak az alfejezetek tartalmára, melyeket a következőképpen ismertetünk:

- a **Styx Barlangkutató Csoport bemutatása:** ismertetjük az egyesület felépítését, célját, az elmúlt évek történéseinek rövid összefoglalóját az egyesület életében
- **rendezvények:** saját, és mások által szervezett rendezvényeken való részvétel
  - *barlangkutató táborok:* saját szervezésben egy nyári kutatótábort tartottunk, és részt vettünk mások táboraiban is.
  - *Barlangkutatás Erdélyben* címmel Bán Tamás írta meg nyári romániai kutatási kalandjait. Fotódokumentációt is közlünk az írás mellé.
  - *Kirándulások, túrák:* alfejezetben ismertetjük azokat a barlangokat, ahova 2003.-ban eljutottunk.
  - *Mentőgyakorlatok:* a Styx B. Cs. 1997.-es megalakulása óta tagja a BBMSz-nek. Részt veszünk az éves gyakorlatokon, melyeket felsorolásszerűen közlünk.
- **kapcsolattartás:** fejezetben ismertetjük, hogy a barlangászat területén „Tiszán innen, s Dunántúl" kivel tartunk fent jó kapcsolatot, munkáinkban kivel segítjük egymást.
  - *Részvétel az MKBT munkájában:* a Styx B. Cs. 1997.-es megalakulása óta tagja az MKBT-nek. Ismertetjük MKBT tagjaink névsorát, s hogy a nagy távolság miatt mely programokba tudunk bekapcsolódni.

AKCIÓ NAPTÁR

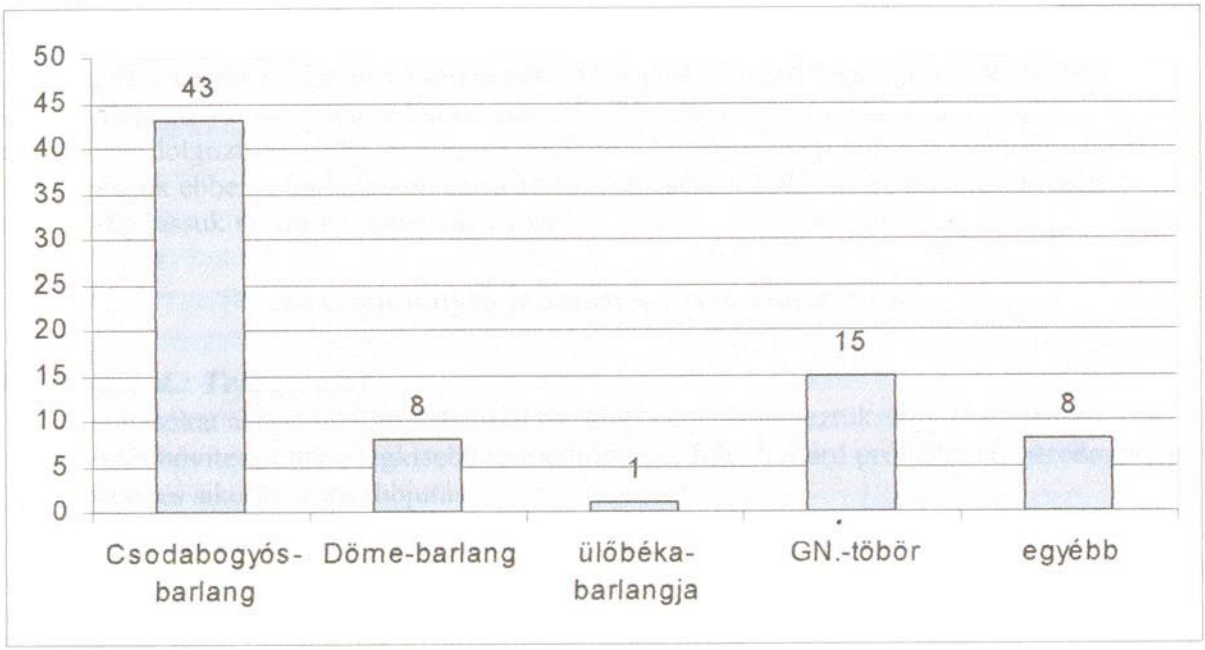
Dátum	helyszín	végzett tevékenység
Január 1.	Kab-hegy	táborzárás
Január 4.	Csodabogyós-barlang	feltáró kutatás a Tejbegyűjtőben
Január 18.	Csodabogyós-barlang	feltáró kutatás a Jakucs-ágban
Január 25.	Döme-barlang	vizsgálatok, fotodokumentáció
Január 25.	Csodabogyós-barlang	fotódokumentáció készítés, vizsgálatok
Január 25.	Ülőbéka-barlangja	fotódokumentáció készítése
Február 1.	Csodabogyós-barlang	feltáró kutatás az Ikarusz-teremben
Február 8.	Döme-barlang	Hm felfedezése
Február 15.	Csodabogyós-barlang	Füstölés, Ikarusz-terem feltáró kutatása
Február 21.	Csodabogyós-barlang	feltáró kutatás a Bujdosóban
Február 22.	Csodabogyós-barlang	feltáró kutatás: Jakucs-ág
Március 1.	Tatabánya, Keselő-hegy	mentőgyakorlat az 1. szú barlangban
Március 8.	Csodabogyós-barlang	feltáró kutatás a Patakmeder-ágban
Március 15.	Csodabogyós-barlang	feltáró kutatás a Patakmeder-ágban, Bújdosóban
Március 21.	Csodabogyós-barlang	feltáró kutatás: Niveás-ágban
Március 22.	Vonyarcvashegy	teljesítmény túra: „Vasas"
Március 29.	Csodabogyós-barlang	feltáró kutatás: Patakmeder-ág

Április 5.	Csodabogyós-barlang	Feltáró kutatás: Patakmeder-ág
Április 12.	Csodabogyós-barlang	túra
Április 17-21.	Szlovén karszt + Plitvicei tavak	túra
Május 10.	Csodabogyós-barlang	feltáró kutatás: Patakmeder-ág
Május 17.	Csodabogyós-barlang	feltáró kutatás
Május 24.	Csodabogyós-barlang	feltáró kutatás: Patakmeder-ág
Május 31.-jún.1	B.ederics kőfejtő	mentőgyakorlat, kötéltechnikai gyakorlat
Június 1.	Csodabogyós-barlang	túra: Tölcsér-terem
Június 7.	Csodabogyós-barlang	feltáró kutatás: Patakmeder-ág
Június 8.	Csodabogyós-barlang	feltáró kutatás: Patakmeder-ág
Június 14.	Csodabogyós-barlang	alap túra
Június 28.	Csodabogyós-barlang	feltáró kutatás: Patakmeder-ág alap túra
Június 30.	Csodabogyós-barlang	alap túra
Július 5.	Csodabogyós-barlang	alap túra
Július 5.	Döme-barlang	túra, vizsgálatok
Július 11-13.	Kab-hegy	nyári tábor
Július 18.	Csodabogyós-barlang	Duna Tv felvétel
Július 19.	Csodabogyós-barlang	feltáró kutatás: Patakmeder-ág
Július 23.	Csodabogyós-barlang	alap túra
Július 26.	Csodabogyós-barlang	feltáró kutatás
Július 26-aug.3.	Románia, Dámis	Barlangkutató tábor
Augusztus 2.	Öcs	Pannónia Alapítvány tábor Művészetek Völgye
Augusztus 15.	Csodabogyós-barlang	Bfi N.P.I. látogatás, túra
Augusztus 20-24.	STYX nyári tábor	

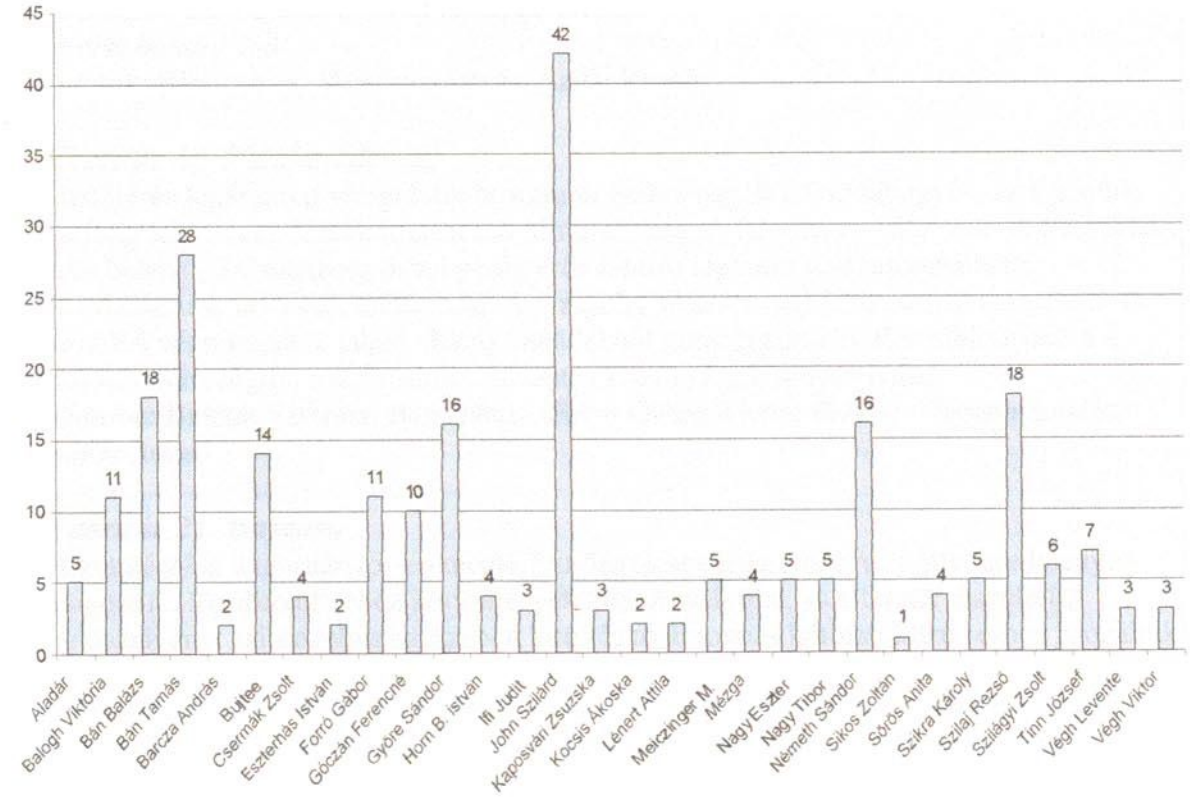
	Döme-barlang	Feltáró kutatás: Bazilika
	Csodabogyós-barlang	feltáró kutatás: Patakmeder-ág
	GN-töbör	feltáró kutatás
Augusztus 24-28	Júlia Alpok	túra
Augusztus 30.	Csodabogyós-barlang	ellenőrzés
Szeptember 6.	Csóka-kő	kötéltechnikai gyak., sziklázás
Szeptember 20.	Csodabogyós-barlang	ellenőrzés,
Szeptember 20.	Döme-barlang	feltáró kutatás: Bazilika
Szeptember 27.	Csodabogyós-barlang	ellenőrzés,
Október 4.	Csodabogyós-barlang	mentőgyakorlat
Október 11.	Csodabogyós-barlang	ellenőrzés
Október 22.	Tatabánya	katasztrófavédelmi bemutató
Október 22-26.	Románia, Dámis	Barlangkutató tábor
Október 23.	GN.-töbör	feltáró kutatás
Október 25.	Döme-barlang	vizsgálatok
November 1.	GN.-töbör	feltáró kutatás
November 1.	Csodabogyós-barlang	feltáró kutatás: Patakmeder-ág
November 7.	Csodabogyós-barlang	létrabeszerelés az L-aknába
November 15.	GN.-töbör	feltárókutatás, első bejutás
November 22.	GN.-töbör	feltárókutatás: Csontos-terem
November 22.	Csodabogyós-barlang	alaptúra
November 27.	GN-töbör	feltáró kutatás: Alsó átjáró
November 28.	GN-töbör	feltáró kutatás: Alsó átjáró
November 29.	GN-töbör	feltáró kutatás: Alsó átjáró
November 29.	Csodabogyós-barlang	alap túra

December 6.	Csodabogyós-barlang	kutatás: Patakmeder-Párhuzamsz.
December 6.	Döme-barlang	vizsgálat
December 12.	GN.-töbör	túra
December 13.	Csodabogyós-barlang	lezárás,
December 22.	Csodabogyós-barlang	zárcsere
December 22.	GN.-töbör	túra
December 29.	GN.-töbör	fotódokumentáció készítése
December 30.	GN.-töbör	túra

Kutatott barlangjainkban végzett tevékenységek számának grafikonja

Kutatóink 2003-as barlangi tevékenységének grafikonja

Csodabogyós-barlang feltáró kutatása

A Csodabogyós-barlang feltáró kutatását 1998. nyarától a Balatonedericsi Styx Barlangkutató Csoport, és a Tapolcai Plecotus Barlangkutató Csoport közösen végzi, jó egyetértésben. Sajnos világraszóló méretű új feltárást nem sikerült találni a barlangban, de szorgos hangyaként dolgoztunk eddig, és fogunk ezután is. Minden évben volt kb. 100m új felfedezésünk ebben a barlangban, és ez alól szerencsére a 2003.-as év sem volt kivétel. Most pedig lássuk mi történt ebben az évben!

Az eredményes kutatások rövid ismertetése:

- ***Január 4.: Tejbegyűjtő***
  A kutatásokat a Tejbegyűjtő Liberó-akna felőli végénél végeztük. Egy szálkőfal alkotta szűkület bővítése után a legkisebb termetű kutató, John Szilárd próbálkozása eredményre vezetett, és sikerült a továbbjutás.
  Új rész jellemzése: az addigi szűk, helyenként oldott hasadékfolyosó a felfedezett új részben termecskévé szélesedik ki. A járat oldalait több helyen is nagyméretű omladéktömbök alkotják. A tömbök közti réseken mind előre a Döbbenet-szakadéka irányába, mind pedig lefelé továbblátni az ismeretlenbe.
  Új rész hossza: 5m
  Kutatók: John Szilárd, Mészáros István, Szilaj Rezső

- ***Január 18. Jakucs-ág***
  A kutatásokat a mélységi végponton folytattuk, huzatoló hasadék mentén. Sajnos a hely beszűkült, ezért a kutatatást itt felfüggesztettük.
  Új rész hossza: 2m
  Kutatók: Bán Tamás, Mészáros István, Szilaj Rezső,

- ***Február 15. Patakmeder-ág***
  Füstöléses légáramlat vizsgálatot tartottunk ezen a napon a Csodabogyós, és a Széllik-barlang lehetséges összeköttetésének kimutatására. A felszínen $-15C^0$ volt. A Széllikba erős behúzó, a Csodabogyósból pedig erős kihúzó légáram volt tapasztalható. Bizakodásunk nem volt hiába való. A vizsgálat sikerrel végződött, a füst megjelent. A járat É-i végpontján, a talpat alkotó omladékból gomolygott elő. Ezen felbuzdulva a próbabontást rögtön megkezdtük. A bontás viszonylag könnyen haladt.
  Kutatók: Balogh Viktória, Bán Balázs, Forró Gábor, Győre Sándor, Németh Sándor, Sörös Anita,

- ***Február 21. Bujdosó***
  A kutatásokat a február 15.-én megtartott füstöléses légáramlat vizsgálat eredményére alapoztuk. Rendkívül nehéz körülmények közt a szálkőfal, és a falnak feszülő (a járatszelvényt szinte teljes egészében kitöltő) több tonnás kőtömb közti résben próbáltuk meglelni a továbbvezető utat. Fáradozásunk eredményeként egy szűk hasadékaknába jutottunk. Az aknatalpon kis folyosó. Innét előre É-ra látszott szabad továbbvezető járat, bár a beszállása ennek is rendkívül szűk volt. Újabb bővítés és próbálkozások után aprócska siker következett. A szűkületen ugyan sikerült a továbbjutás, de a járat mind

előre, mind pedig a lefelé vezető akna oly mértékben beszűkül, hogy a továbbjutás ezen a ponton fizikai képtelenség.
Új rész hossza: 8m
Kutatók: Horváth László, John Szilárd, Nagy Tibor, Szilaj Rezső

- ***Március 15. Patakmeder-ág***
A füstölést követően több alkalommal is bontottuk a helyet. Az első komolyabb sikert azonban ezen a napon értük el. Sikerült bejutni egy kis fülkébe, melynek egyik oldala szálkő, a többit viszont nagy beszakadt kőtömbök alkotják. A huzat rendkívül erős.
Új rész hossza: 4m
Kutatók: Bán Tamás, Györe Sándor, Nagy Eszter, Sörös Anita, Tinn József,

- ***Március 21. Níveás-ág***
A Níveás-ágból több kőtömb szétvésése árán közvetlen átjárót nyitottunk az Éktelen-hasadékban található piros kötél melletti bejáróhoz. Megszüntetve ezzel az addigi labirintus szerű bejárást. Ezt követően pedig megbontottuk a Níveás-ág talpán található szűk, de rendkívül jól huzatoló omladékot. A továbbjutás sikerült. Az új rész lényegesen szűkebb, és omladékosabb a szintben felette található már ismert részeknél.
Új rész hossza: 15m
Kutatók: John Szilárd, Mészáros István, Szilaj Rezső

- ***Március 29. Patakmeder-ág***
Tovább folytattuk az eredményes füstölés óta megkezdett kutatásokat a Patakmeder-ágban. A két hete talált kis fülkéből egy lejtaknát sikerült hajtani dőlésben lefelé az omladéktömbök közt. A munka nehéz volt és lassan haladt. Fejjel lefelé kellett belógni az üregbe. A kisebb köveket kézzel húztuk ki, a nagyobbakra kötelet kötöttünk, a túlméreteseket pedig a lehetőséghez képest kalapácssal vertük szét. Műszak végére sikerült egy újabb kis terembe bejutni a lejtakna végén. Itt már csak hatalmas omladéktömbök voltak. A tömbök többé-kevésbé teljesen összefeszültek. A maradék kis réseken azonban tovább lehetett látni. A barlangi huzat biztatóan, egyenletesen fütyült. Bizakodó ábrázatunkra csak a néhány veszélyesen lógó, anti gravitációs kőtömb vetett árnyékot. John Szilárd még egy utolsó kísérletet tett a szűk repedésben történő továbbjutásra, de aztán ő is belátta, hogy jobb ma egy lúd, mint holnap egy túzok. Mindenki elfáradt, és sok munka van még vissza a nagy továbbjutásig.
Új rész hossza: 5m
Kutatók: Bán Balázs, Kocsis Ákoska, John Szilárd

- ***Április 5. Patakmeder-ág***
A március 29.-én talált teremben folytattuk a munkát. Omlásveszély elhárítása, szűkület bővítés, továbbjutási kísérlet. A legnagyobb óvatosság ellenére is a háton fekvő Szilaj Rezső kutatásvezető mellére ráereszkedett egy nagyobb kőtömb. Szerencsére csak úgy módjával, és Rezső kis segítséggel kijutott. Valószínűleg senki nem örülne neki ha a mellén kéne követ törni, mint egy fakírnak.
Kutatók: Bán Tamás, Györe Sándor, Ifi Judit, Nagy Eszter, Németh Sándor, Szilaj Rezső, Tinn József

➢ ***Május 10. Patakmeder-ág***

A munkát az április 5.-én abbahagyott teremben folytattuk. A legígéretesebb rés bővítése után Elsőként John Szilárd kísérelte meg a továbbjutást. A kísérlet sikerült! Sok nehézség után újabb barlangszakaszt sikerült feltárni. Először egy ferde lapitón kellett lecsúszni egy függőleges falú hasadékba. Innét előre tovább lehetett látni egy kis függőleges falú aknába. Az akna két szálkőfala közé azonban be volt szorulva egy nagyobb kőtömb. A szabadon maradt rés épp elég nagy volt, hogy átférjünk rajta. A mozgás hatására az addig stabil kő „életre kelt" és szintén arra igyekezett ahova mi is. Udvariasak voltunk. Előre engedtük. Az átjáró ezáltal nem csak nagyobb, hanem biztonságosabb is lett. A folytatás várakozáson felüli volt. Tágas, és szűkebb hasadékok, aknák, omladék közti üregek. Főleg az alsóbb részekben a falakon helyenként korróziós járatok, üstök is találhatóak.
Új rész neve: Füstölős-ág
Új rész hossza: 65m
Első bejutók: John Szilárd, Szilaj Rezső

➢ ***Július 26. Füstölős-ág***

A középső szint É-i végében a hasadék kétfelé vált. A jobboldali hasadék nagyon szűk, előre és lefelé is nyitott. A baloldali viszont erősen feltöltődött, csak előre látni benne. A hasadék jobb oldala ígéretesebbnek mutatkozott, ezért ezzel próbálkoztunk először. A bővítés után John Szilárdnak sikerült átjutnia. Néhány méter „megtétele" után sajnos fel kellett adnia a küzdelmet, mert noha a hasadék folytatódott, de a járat szelvénye oly mértékben beszűkült, hogy ott továbbjutni nem lehetett.
Következhetett a baloldal. Talpszint süllyesztés közben lassú haladás előre. Néhány méter megtétele után omladék zárta le előre az utat, de lefelé bontható volt a járat. A kétméteres szűk függőaknából eltávolítottuk a behullott köveket. Némi bontás után É-i irányban már „kényelmesen" fekve is tudtunk dolgozni, de előre zárt omladék állta utunkat. Egy jobboldali keskeny hasadékból azonban biztatóan fütyül a szél.
Kutatók: Balogh Viktória, Bán Balázs, Bán Tamás, Bujtás Gábor, John Szilárd, Szilaj Rezső, Szilágyi Zsolt, Tinn József

➢ ***Augusztus 20-23. Füstölős-ág***

Az alsó szint legalján szűk hasadékfolyosóban bontás lefelé. A hely jó, a munkát folytatni kell.
Kutatók: Aladár, Bán Balázs, Bán Tamás, Horn Balázs, Meiczinger Máté, Németh Sándor, Szilaj Rezső, Tinn József

Elért eredmények:

- a Füstölős-ág kutatása során 2003. év folyamán 72,7m új járatot sikerült feltárni, és feltérképezni, és további kb. 20m feltárt járat még feltérképezésre vár. A kutatásokat a Patakmeder-ág – 72,5 m-es szintjén kezdtük. Feltárásunk eredményeként a Füstölős-ág jelenlegi legmélyebb végpontja -104,8m mélyen található. A felfedezett métereken túl további jelentőséggel bír, hogy újra felcsillant a Csodabogyós-Széllik-barlangrendszerek összekötésének lehetősége, és ehhez a célhoz egy kicsit újra közelebb kerültünk.

- A barlang egyéb helyein (Níveás-ág, Bújdosó, Jakucs-ág, Tejbegyűjtő) további 30m új járatot fedeztünk fel.

Csodabogyós-barlang kutatási naptára

Január 4, 18, 25,

Február 1, 15, 21, 22,

Március 8, 15, 21, 29,

Április 5, 12,

Május 10, 17, 24,

június 1, 7, 8, 14, 28, 30,

Július 5, 18, 19, 23, 26,

Augusztus 15, 20, 21, 23, 30,

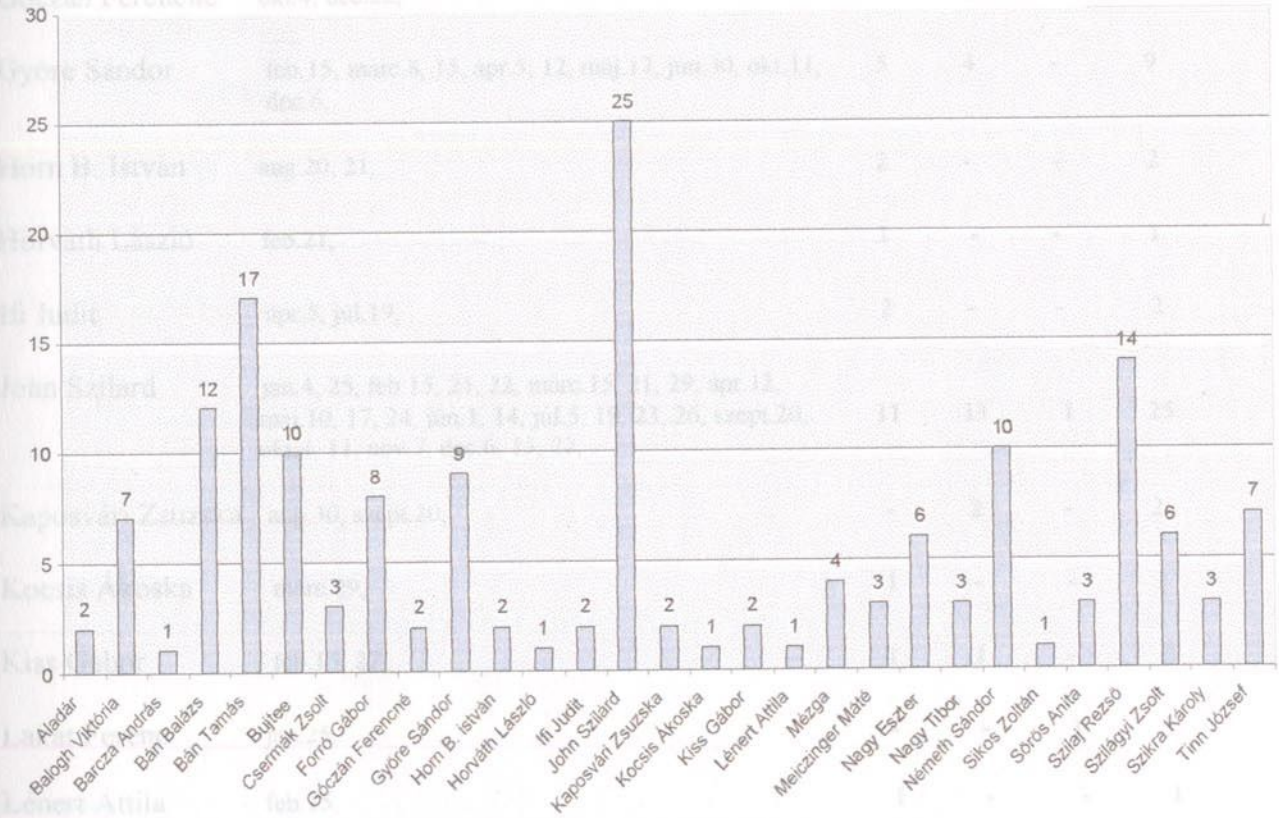
Szeptember 20, 27,

Október 4, 11,

November 1, 7, 22, 29,

December 6, 13, 22,

Kutatóink részvétele a Csodabogyós-barlang kutatásában

A Csodabogyós-barlang kutatásában, és egyéb feladatok végrehajtásában résztvevők statisztikai kimutatása

Kutató neve	*Cselekmény időpontja*	*Ku.*	*Tu.*	*Dok.*	*Össz.*
Aladár	jún.28. aug.23,	1	1	-	2
Balogh Viktória	feb.15, márc.15, ápr.12, júl.26, aug.30, szept.20, dec.6,	3	4	-	7
Barcza András	jún.28,	1	-	-	1
Bán Balázs	feb.1, 15, márc.15, 29, ápr.12, júl.18, 19, 26, aug.20, 21, 30, dec.6,	8	4	-	12
Bán Tamás	jan.18, 25, feb.1, 15, márc.8, 15, ápr.5, 12, máj.24, jún.7, 28, júl.19, aug.20, okt.4, nov.1, 22, dec.13,	11	5	1	17
Bujtee	feb.15, márc.15, ápr.12, máj.24, júl.19, 23, 26, Szept.20, okt.11, nov.29,	5	5	-	10
Csermák Zsolt	jún.1, okt.4, nov.7,	-	3	-	3
Forró Gábor	jan.25, feb.15, aug.30, szept.20, okt.4, 11, nov.1, 29,	1	6	1	8
Góczán Ferencné	okt.4, dec.22,	-	2	-	2
Győre Sándor	feb.15, márc.8, 15, ápr.5, 12, máj.17, jún.30, okt.11, dec.6,	5	4	-	9
Horn B. István	aug.20, 21,	2	-	-	2
Horváth László	feb.21,	1	-	-	1
Ifi Judit	ápr.5, júl.19,	2	-	-	2
John Szilárd	jan.4, 25, feb.15, 21, 22, márc.15, 21, 29, ápr.12, máj.10, 17, 24, jún.1, 14, júl.5, 19, 23, 26, szept.20, okt.4, 11, nov.7, dec.6, 13, 22,	11	13	1	25
Kaposvári Zsuzska	aug.30, szept.20,	-	2	-	2
Kocsis Ákoska	márc.29,	1	-	-	1
Kiss Gábor	feb.15, 22,	1	1	-	2
Lakat Ferenc	jan.25,	-	-	1	1
Lénert Attila	feb.15,	1	-	-	1

Mézga	jan.4, 18, feb.15, márc.21,	4	-	-	4
Meiczinger Máté	jan.25, aug.23, okt.4,	1	1	1	3
Nagy Eszter	márc.15, ápr.5, jún.7, 8, okt.4, nov.1,	5	1	-	6
Nagy Tibor	feb.21, szept.27, nov.22,	1	2	-	3
Németh Sándor	feb.15, márc.8, ápr.5, 12, máj.17, jún.30, aug.21, okt.11, nov.22, dec.6,	5	5	-	10
Nyúl	feb.15,	1	-	-	1
Sikos Zoltán	okt,11,	-	1	-	1
Sörös Anita	feb.15, márc.8, 15,	3	-	-	3
Szilaj Rezső	jan.4, 18, feb.1, 15, 21, márc.15, 21, ápr.5, máj.10, jún.8, aug.20, 21, okt.4, nov.1,	13	1	-	14
Szilágyi Zsolt	feb.15, márc.15, ápr.12, júl.23, 26, szept.20,	3	3	-	6
Szikra Károly	jún.1, 28, dec.22,	1	2	-	3
Tinn József	feb.1, márc.15, ápr.5, jún.7, 8, aug.23, okt.4,	6	1	-	7

Rövidítések magyarázata:

- Ku. = kutatás
- Tu. = túra
- Dok. = dokumentációs munkák
- Össz. = összesítés

Összesítés a Csodabogyós-barlangban elért eredményekről

A Csodabogyós-barlang méretének változása:

év	*hosszúság*	*mélység*
1998. dec. 31.	3700m	- 112m
1999. dec. 31	3800m *	- 112m
2000. dec. 31.	3902m *	- 112m
2001. dec. 31.	4007m *	- 112m
2002. dec. 31.	4113m *	- 127,5m
2003. dec.31.	4235m *	- 127,5m

Új részek felfedezése:

Felfedezés dátuma	*felfedezés neve*	*megjegyzés*
1999. február 20.	Tolltartó	
2000. január 29.	Peep-show +	
2000. január 29.	Éktelen-hasadék +	
2000. március 4.	Amőba	körjárat
2000. március 11.	Fotós-ág +	körjárat bontása
2000. április 19.	Zozó-kűrtő +	
2000. április 29.	Gésa-termek	
2001. február 18.	Csöves-ág	
2001. augusztus 11.	Zongora	
2001. november 24.	Kürtő	
2001. december 7.	Aluljáró	
2001. december 29.	Kürtőskalács-ág	
2002. január 26.	Jakucs-ág	75,18m hossz
2002. november 9.	Zongora-ág folytatása	31,28m hossz
2003. május 10.	Füstölős-ág	92m hossz

Jelmagyarázat:

- a + jellel jelölt adatok a barlangrészek régi nevei, az új feltárásokhoz ezeken a helyeken nem adtunk új nevet.
- A * jellel jelölt adatok csak az 1998. december 31. utáni azon adatokat tartalmazzák melyeket a Styx Barlangkutató Csoport, és a Plecotus tárt fel. Más barlangkutatók feltárásairól (pl: Acheron) nincs adatunk, ezért azokat az év végi összesítéseknél figyelembe venni nem tudtuk.

Döme-barlang feltáró kutatása

Nem volt könnyű 1998. áprilisától, a barlang kutatásának beindításától, a 2000. szilveszterig eltelt időszak. Szinte minden hétvégénket a Döme-barlangban töltöttük, és ástunk, dolgoztunk. Kitermeltünk 92 köbméter anyagot. Persze voltak közben eredmények, sikerek, hisz ezek nélkül nem ment volna ez a rettenetesen nagy munka. Ezek az apró örömök tartották bennünk a lelket, de megérte dolgozni, megérte a fáradtság, mert jött 2001. jött az új évezred, és jött a sikeres feltárás sorozat. Ám ez sem mehetett a végtelenségig. A teremtő gondoskodott róla, hogy ne csak ünneplésben legyen részünk, hogy ne szokjuk meg nagyon azt, hogy bármikor leszállunk a barlangba csak menni keljen előre, és újabb, és újabb köteleket beszerelni. Ennek most vége! Végig kell gondolni a lehetőségeket, és nagyon keményen dolgozni. Mert tudjuk, hogy ez a barlang eddig sok meglepetést tartogatott a számunkra, mindig új, és újabb arcát mutatta meg idáig. Tudjuk, hogy nagy dolog amit idáig a semmiből elértünk. - de érezzük a java még vissza van. Ám a körülmények minden eddiginél nehezebbek lettek!!

Az eredményes kutatások rövid ismertetése:

Február 8. Nagy-akna
Szerencsére ezen a napon az égiek jó levegővel örvendeztettek meg bennünket a Döme-barlangban. Hálánkat kifejezendően rögtön a Nagy-akna beszerelése mellett döntöttünk. Tervezett kutatásaink helyszíne ugyanis itt található. A beszerelés gyorsan ment, a levegő még a Nagy-akna talpán, -69m mélységben is meglepően jó volt. Innét travizva haladtunk felfelé a Nagy-akna egyik oldalkürtőjében kb. 10m-t. A bontási helyünk egy keskeny hasadék, melyben továbblátni. Vésés útján történő bővítéssel a bejáratot sikerült annyira ígéretessé tenni, hogy néhány sikertelen próbálkozást követően John Szilárd pólóban, kobak, világítás, gáztartály, és egyéb „felesleges" kacatok nélkül végre átfért. Tomika kérdésére, hogy mit lát, csak megköszörülte a torkát, és ennyit mondott: „Hát, Hm!" ez lett az új rész neve is. Így sikerült egy olyan újabb részt találni melyet nem szándékozunk sokat, látogatni.
Új rész hossza: Hm: 7m, + akna 10m
Kutatók: Bán Tamás, John Szilárd

Augusztus 22-23. Bazilika
Nyári feltáró kutatótáborunkra, és arra a tényre, hogy a barlang mélységi zónáiban csak ilyenkor süllyed elviselhetőségi szintre a CO_2 koncentráció alapoztuk feltárásainkat. Mint kiderült számításaink bejöttek, már csak dolgozni kellett, hogy eredményt is tudjunk felmutatni. Feltárások helyszínéül most nem a terem Ny-i végében lévő vízelfolyást, hanem a D-i oldal egyik markáns vízbefolyási pontját kutattuk meg.
A próbabontás hamarosan eredményre vezetett. Sikerült továbbjutni egy 3 x 2 méteres üregbe. A folytatás pedig kb. 15 cm magas huzatoló légrés. A felfedezett üregnél is fontosabb, hogy kutatóink most először éreztek ebben a barlangban huzatot. A huzat eredete még további kutatások tárgyát fogja képezni.
Kutatók: Bán Balázs, Bán Tamás, Eszterhás István, Forró Gábor, Horn B. István, Kocsis Ákoska, Szilaj Rezső

Szeptember 20. Bazilika

Folytattuk a kutatásokat. A légrést követve, a homokos-agyagos kitöltésben ástuk magunkat előre. A nyári táborban érzett biztató huzatot most nem lehetett olyan intenzíven, vagy egyáltalán nem lehetett érezni. A teremben a CO_2 koncentráció már meghaladta a 4%ot ezért a munka is lassabban haladt.

A hely biztató, ezért feltáró kutatását 2004.-ben folytatni fogjuk.

Kutatók: Bán Balázs, Bán Tamás, Meiczinger Máté,

Döme-barlang kutatási naptára

Január 25,

Február 8,

Július 5,

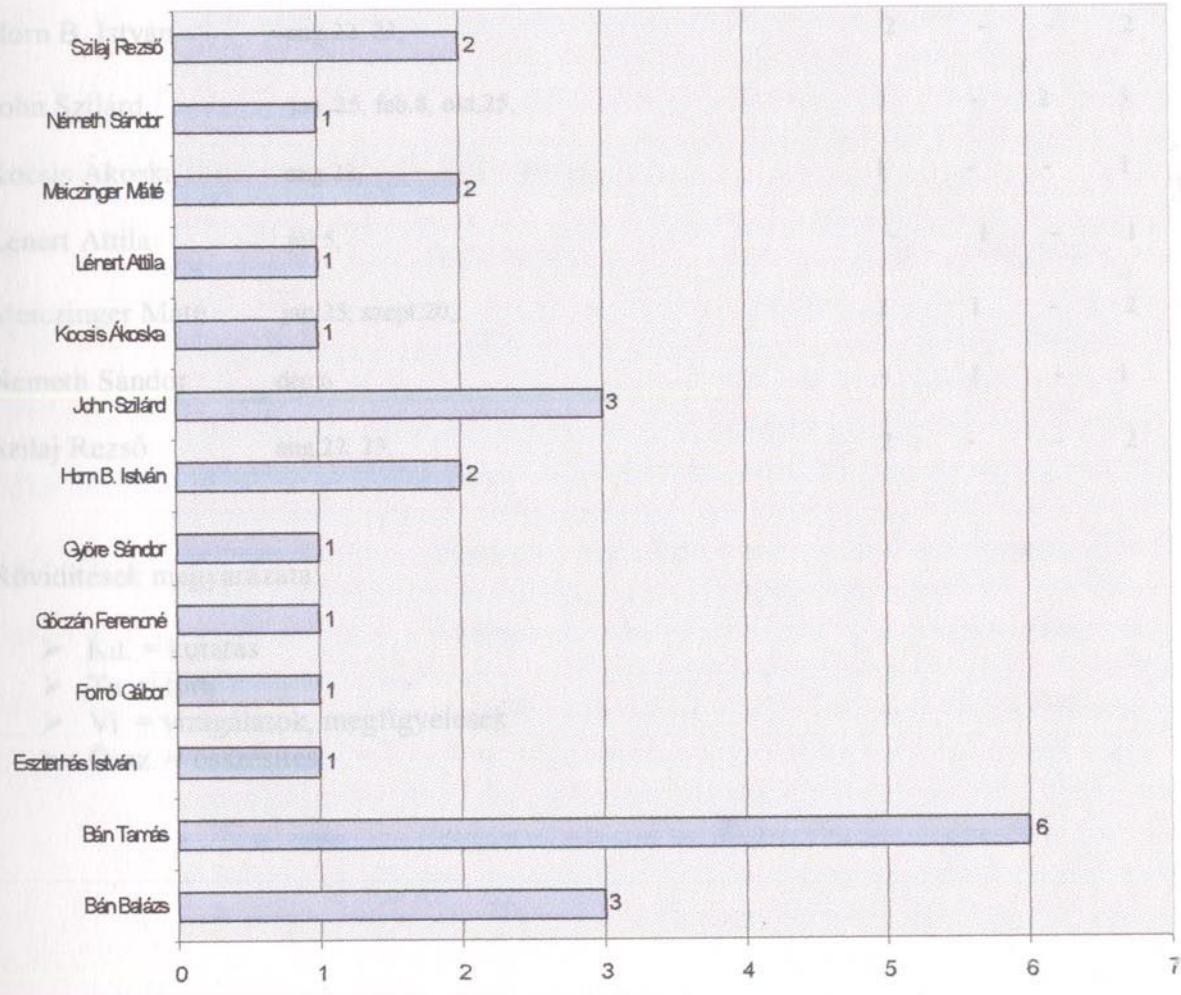
Augusztus 22, 23,

Szeptember 20,

Október 25,

December 6,

Kutatóink részvétele a Döme barlang munkálataiban

A Döme-barlang kutatásában, és egyéb feladatok végrehajtásában résztvevők statisztikai kimutatása

Kutató neve	*Cselekmény időpontja*	*Ku.*	*Tu.*	*Vi.*	*Össz.*
Bán Balázs	aug.22, szept.20, dec.6,	2	-	1	3
Bán Tamás	jan.25, feb.8, júl.5, aug.22, 23, szept.20,	4	1	1	6
Eszterhás István	aug.22,	-	-	1	1
Forró Gábor	aug.22,				
Góczán Ferencné	okt.25,	-	1	-	1
Györe Sándor	dec.6,	-	1	-	1
Horn B. István	aug.22, 23,	2	-	-	2
John Szilárd	jan. 25, feb.8, okt.25,	1	-	2	3
Kocsis Ákoska	aug.22,	1	-	-	1
Lénert Attila	júl.5,	-	1	-	1
Meiczinger Máté	jan.25, szept.20,	1	1	-	2
Németh Sándor	dec.6	-	1	-	1
Szilaj Rezső	aug.22, 23,	2	-	-	2

Rövidítések magyarázata:

- Ku. = kutatás
- Tu. = túra
- Vi = vizsgálatok, megfigyelések
- Össz. = összesítés

Összesítés a Döme-barlangban végzett munkákról, eredményekről

A Döme-barlangban végzett munkák kimutatása:

Év	*alkalom*	*termelés a felszínre*	*munkaóra*		*létszám*
1998.	20	4110 vödör	115	x	105
1999.	12	2580 vödör	84	x	98
2000.	16	2461 vödör	103	x	112
2001.	51	200 vödör	239,5	x	166
2002.	25	-	72	x	72
2003.	8	-	33	x	25

A Döme-barlang méretének változása:

év	hosszúság	mélység
1998. dec. 31.	35m	- 9m
1999. dec. 31	58m	- 13m
2000. dec. 31.	80m	- 24m
2001. dec. 31.	330m	- 108m
2002. dec. 31.	334m	- 108m
2003. dec. 31.	354m	- 108m

Új részek felfedezése:

Felfedezés dátuma	*felfedezés neve*	*megjegyzés*
1998. ápr. 1.	-	a kutatás megkezdése
1998. ápr. 18.	Kápolna	az első felfedezett terem
1998. nov. 21.	Erzsébet-terem	őskori leletek előkerülése
1999. márc.31.	Húsvét-terem	gyökérsztalagmitok
2000. dec.31.	Szilveszter-akna	az első nyitott akna
2001. jan. 4.	Hermina	
2001. jan. 9. – 10.	Nagy-akna	
2001. jan. 13.	Kukucs	
2001. febr. 10.	Kukucs-akna, Ferde-folyosó,	
2001. febr. 12.	Kígyós-akna, Fekete csontok-t.	
2001. febr. 16.	Pannónia-ág, Kristály-fülke	
2001. aug. 19.	Bazilika	legnagyobb terem
2001. szept. 29.	Patakos-ág	aktív vizes járat
2002. aug. 17.	kút	aktív vizes járat
2003. feb 8.	Hm	
2003. aug. 22.	Huzatos-terem	

GN-töbör feltáró kutatása

Előzmények:

2001. nyári táborában kezdtük a GN-töbör feltáró kutatását. Év végére a lemélyített kutatóakna –3m mélységig hatolt. A 2001-es Évkönyvünkben részletes leírást adtunk a töbör környezetéről, és a tervezett feltárás okairól.

2002.-ben, folytattuk az előző évben elkezdett kutatóakna talpszintjének süllyesztését. Feltárás idejének a tavaszi, és az őszi csapadékosabb időszakot szántuk, okulva az elmúlt év tapasztalatain. Ugyanis szárazon az üledék szinte bonthatatlan.
Stratégiánk jónak bizonyult. Az átnedvesedett összlet viszonylag könnyen bontható volt. 2002. október 26.-án végzett bontásunk alkalmával az üledékből először kerültek elő cseppkő töredékek. A cseppkövek a –5m-es szinten, a valamikori járat talpon hevertek.
A cseppkőkérges talpszintet elérve, az addigi kutatóakna függőlegesen hajtott síkjából egy kitörést kellett végrehajtani É felé. (lsd. Styx Évkönyv 2002. Dokumentációs munkák, térképek) A kitörést követően az új szelvénnyel kezdetben a cseppkő kérges falat követtük, majd pedig a feltehetőleg szálkőbe átmenő 45^0 dőlésű feküt. A többi oldalon (K, Ny, É, illetve a főte) továbbra is omladék határolja a kutatóaknát. Kissé meglepő, hogy a már korábban átbontott változatos rétegek után, a –5,5m-es szinten újra humuszos erdei talaj is található az omladékban.

2003. A megtalált cseppkőtöredékek igazolni látszottak a kutatások létjogosultságát, a hitetlenekbe pedig új erőt öntöttek. A Csodabogyós-barlang Füstölős-ágának sikeres felfedezése kicsit a háttérbe szorította a GN-töbör feltáró kutatását. Ezért csak a nyári táborban kezdtük el a kutatásokat.

Augusztus 20-24.

A tábor fő célja a töbör feltáró kutatásának folytatása volt. Ezért erre a feladatra összpontosítottuk mind a személyi, mind pedig a technikai eszközeink zömét.
A kutatások megkezdésekor eltávolítottuk az utolsó kutatások óta behullott törmeléket, és szerves anyagot, majd folytattuk a lejtakna ásását a talpon a szálkő kb. 45^0-os települését követve. A kibontott járatszelvény kb. 1,2m magas, és kb. 1,5m széles. A bontás során, a járatszelvény kialakításakor csak a szálkő talp, és a főtében található pannon összlet közti humuszos, köves hordalékot távolítottuk el. Tábor végére a Ny-i oldalban szálkő, a lejtakna végpontján a főtében pedig egy 60cm vastag, erősen korhadt fatörzs került elő.

A tábor végére elért eredmények:

- Barlang hossza: 8,7m
- Barlang mélysége: -7,25m
- Tábor ideje alatt kitermelt anyag mennyisége: $7,5m^3$

November 15.
A nyári tábor óta több alkalommal is folytattuk a kutatásokat. A feltárás előrehaladtával egyre több volt a biztató jel. A kitermelt anyag összetétele változott. Mind több lett a kő, s egyre nagyobb darabok jöttek elő. A bontásra váró anyag sem volt már oly kemény, mint a kutatások kezdetén. A kövek közt pedig már kisebb nagyobb üregek maradtak szabadon. A legbiztatóbb azonban az volt, hogy a végponti munkahelyen néhány alkalommal ezelőtt még időről időre feltellett a pára és a por, majd eltűnt, ezen a napon már nem tapasztaltuk a pára feldúsulását. További optimizmusra adott okot, hogy az egész naposra tervezett kutatás ebédidejében két kutatónk (Bán Balázs, Németh Sándor) már nem volt hajlandó sem váltani, sem pedig ebédelni, mivel itteni kutatásaink alkalmával először, szálkőben lévő oldott üreget találtak. Az öröm és a lelkesedés érthetően nagy volt.
Azonban mint az életben annyiszor a dolgok kicsit másképp alakultak. John Szilárd-Györe Sándor páros váltotta őket. Johnék nem kívánták az előző párostól elvenni az első belyukadás dicsőségét. Ezért, és persze némileg más megérzéstől hajtva, na meg az akna talpat úgyis süllyeszteni kellett, az ellenkező irányban kezdtek el ásni. Már az első csákányütésnél megtörtént a csoda! A kifeszegetett nagyobb kőtömb alatt kb. -3m mély akna bújt meg. Még fél óra telt el míg megláttuk miért is dolgoztunk. Ez alatt az idő alatt izgalomtól átitatott megfeszített munkával kibővítettük az akna száját, az akna falából kivettük a veszélyesen mozgó köveket. Ezután jöhetett a bejutási kísérlet.
Elsőként John Szilárd látta meg az ismeretlent. A látvány felülmúlta a várakozást. Közel $100m^2$ alapterületű teremben csodálhatta a természet e remekművét. Visszament társaiért. Gyorsan elmondta amit látott. Elmondta, hogy ő sem látott még mindent, hisz a barlang még folytatódik. Körbetelefonáltuk barlangász ismerőseinket, fogadtuk a gratulációkat. Nagyon sajnáltuk, hogy Vogel testvérünk nem lehetett velünk e lélekemelő pillanatban, hisz ő a Baradla főágában túrázott ezekben a percekben. Így, hogy elintéztünk minden fontos, és kevésbé fontos dolgunkat közösen nekivágtunk az ismeretlennek, hogy együtt láthassuk az új barlangunkat, melyért együtt is dolgoztunk.
Hát a nagy dolgok néha ennyin múlnak, meg persze a közösség több évi munkáján.
Feltárás neve: Nagy-terem Örvény-folyosó,
Első bejárók: Balogh Viktória, Bán Balázs, Bán Tamás, Bujtás Gábor, Góczán Ferencné, Györe Sándor, John Szilárd, Németh Sándor,

November 22.
A Nagy-terem É-i oldalának omladéklejtőjében több helyen is tovább lehetett látni. Célunk a legbiztonságosabb, és az eredménnyel leginkább kecsegtető bontási pont megtalálása volt. Rövid vizsgálódás után választásunk a lejtő alsó harmadában lévő üregesedésre esett. Fél óra munkával sikerült az omladékot annyira eltávolítani, hogy kúszva előre tudtunk hatolni 10 m-t. A járat innét teremmé szélesedik. Több irányban is tovább lehet haladni, bár a helyet alaposabban megfigyelve észrevehető, hogy egy nagy teremről van szó, csak az omladék több részre osztotta. A terem omladékában több helyen találtunk szarvasmarha alkatú tulkos állattól, kis rágcsálóktól, ragadozóktól származó csontokat. Továbbá előkerült egy teknős páncél is.
Feltárás neve: Csontos-ág, Alsó, és Felső Csontos-terem,
Első bejárók: Bán Balázs, Bán Tamás, John Szilárd, Németh Sándor,

November 27.
A barlang legmélyebb pontján, az Örvény-folyosóban próbabontás eredményeként sikerült továbbjutni, és megtalálni az Alsó-átjárót, melyen át a Nagy-terem alá sikerült bejutni, csak 10m-rel mélyebben.
Feltárás neve: Alsó-átjáró
Első bejutó: John Szilárd,

A GN-töbör kutatása során 2003.-ban a következő eredményeket értük el:

- Sikerült bejutni a barlangrendszerbe
- A feltárt szakaszokat 148m hosszan, és –25m mélyen feltérképeztük.
- Elvégeztük a fotó, és térkép-dokumentációs munkákat
- Tudományos feldolgozás folyamatban

GN-töbör kutatási naptára

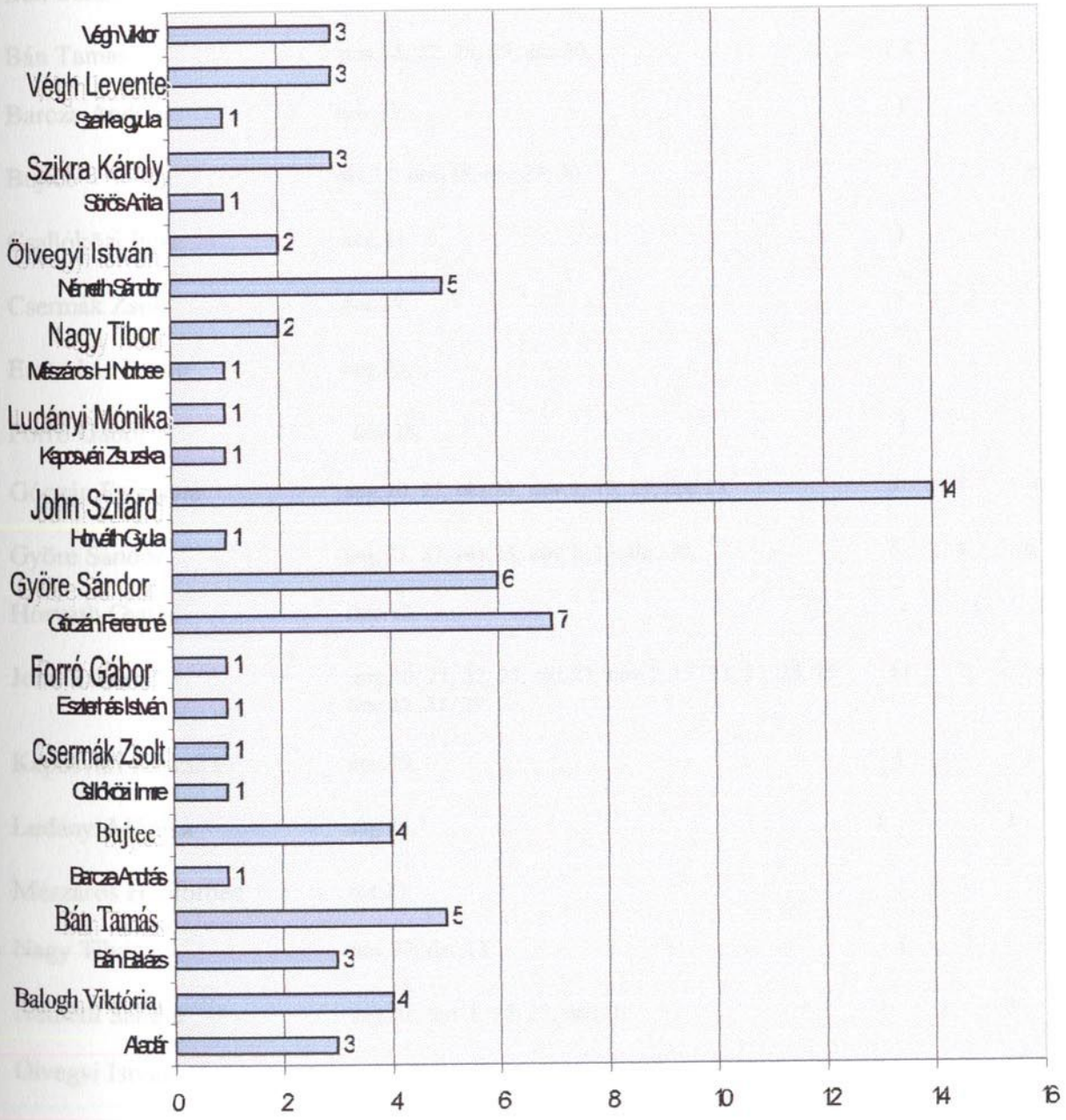
Augusztus: 20, 21, 22, 23,

Október: 23,

November: 1, 15, 22, 27, 28, 29,

December: 12, 22, 29, 30,

Kutatóink részvétele a GN-töbör munkálataiban

GN-töbör kutatásában, és egyéb feladatok végrehajtásában résztvevők statisztikai kimutatása

Kutató neve	*Cselekmény időpontja*	*Ku.*	*Tu.*	*Össz.*
Aladár	aug.20, 21, 22,	3	-	3
Balogh Viktória	aug.20, 23, nov.1, 15,	4	-	4
Bán Balázs	aug.23, nov.15, 22,	3	-	3
Bán Tamás	nov.15, 22, 28, 29, dec.30,	4	1	5
Barcza András	nov.29,	1	-	1
Bujtee	okt.23, nov.15, dec.29, 30,	2	2	4
Csallóközi Imre	aug.21,	1	-	1
Csermák Zsolt	dec.29,	-	1	1
Eszterhás István	aug.23,	1	-	1
Forró Gábor	nov.28,	1	-	1
Góczán Ferencné	aug.20, 21, okt.23, nov.1, 15, 29, dec.22,	6	1	7
Györe Sándor	aug.21, 22, okt.23, nov.1, 15, dec.30,	5	1	6
Horváth Gyula	Dec.12,	-	1	1
John Szilárd	aug.20, 21, 22, 23, okt.23, nov.1, 15, 22, 27, 28, 29, Dec.12, 22, 29,	11	3	14
Kaposvári Zsuzska	nov.29,	1	-	1
Ludányi Mónika	aug.23,	1	-	1
Mészáros H. Norbee	okt.23,	1	-	1
Nagy Tibor	nov.27, dec.12,	1	1	2
Németh Sándor	aug.22, nov.1, 15, 22, dec.30,	4	1	5
Ölvegyi István	nov.27, dec.12,	1	1	2

Sörös Anita	aug.22,	1	-	1
Szikra Károly	aug.22, 23, dec.22,	2	1	3
Szarka Gyula	aug.22,	1	-	1
Végh Levente	aug.21, 22, 23,	3	-	3
Végh Viktor	aug.21, 22, 23,	3	-	3

Összesítés a GN-töbörben végzett munkákról, eredményekről

GN-töbörben végzett munkák kimutatása:

Év	*alkalom*	*termelés a felszínre*	*létszám*	*munkaóra*
2001.	5.	11m^3	21 fő	X 30 óra
2002.	5.	525 vödör	20 fő	X 23 óra
2003.	15.	1385 vödör	75 fő	X 86 óra

GN-töbör méretének változása:

év	*hosszúság*	*mélység*
2001. dec. 31.	3,0m	- 3,0m
2002. dec. 31.	6,0m	- 6,0m
2003. dec. 31.	148,01m	- 25,0m

jelentősebb dátumok,	*felfedezések, új részek neve*
2001. aug. 20.	kutatások megkezdése, függőakna hajtása
2003. aug. 20-23.	lejtakna kihajtása
2003. nov. 15.	belyukadás a Nagy-terembe, Felső Átjáró, Örvényfolyosó,
2003. nov. 22.	Csontos-ág, alsó, és felső termek felfedezése

Tudományos munkák

Csodabogyós-barlang tudományos munkái: 34.oldal

- hőmérsékleti adatok szöveges felsorolása
- hőmérsékleti adatok térképen ábrázolva
- denevér populációk összesítése 1997. – 2003.
- 2002.-2003. telelő denevérállománya szöveges
- 2002.-2003. telelő denevérállománya térképen ábrázolva
- 2003.-2004. telelő denevérállománya szöveges
- 2003.-2004. telelő denevérállománya térképen ábrázolva
- 2003.-ban felfedezett új részek leírása (Füstölős-ág)

Döme-barlang tudományos munkái: 45-46.oldal

- vizsgálati eredmények szöveges felsorolása
- a felszíni hőmérséklet és a légnyomás, továbbá a barlangi levegő CO_2 tartalmának közös grafikonon történő ábrázolása

GN-töbör tudományos munkái: 47-48.oldal

- új részek leírása

Csodabogyós-barlang tudományos munkái

Tudományos munkák témakörben a Csodabogyós-barlangban a következő feladatokat végeztük el:

Hőmérséklet: Mérését a felszínen naponta háromszor, a barlangban alkalomszerűen végezzük, általában a téli időszakban. Célunk a barlang „hőtérképének" elkészítése. Téli körülmények közt jól mérhető, pl. a Széllik-barlang felől áramló, a Csodabogyós-barlangénál hidegebb hőmérsékletű levegő. (mérések, térkép: 35-37.oldal)

- ***Biológiai megfigyelések:*** A barlangban található élőlények megfigyelésen alapuló vizsgálata. Elsősorban a telelő denevér populáció megfigyelése, egyedszámlálása. A Styx Barlangkutató Csoport a Csodabogyós-barlangban, a telelő denevérek megfigyelését, dokumentálását 1997.-től végzi. A Csodabogyós-barlang, és annak környéke az ország egyik legjelentősebb denevérpárzó helye. Ez a tény derül ki Fehér Csaba Endre (Fehér Holló Természetvédelmi Egyesület elnöke, Balaton-felvidéki Nemzeti Park, Keszthelyi TVK vezetője) évek óta tartó denevérhálózásának eredményeként.
  Megfigyelésünkből kiderült, hogy a párzást megelőző nyári időszakban denevérekkel nem találkoztunk a barlangban.
  Kiderült továbbá az is, hogy a barlangban nem jelentős a telelő denevérállomány, és az elmúlt években jelentős változások történtek, megfigyeléseink szerint. Ezeket a változásokat az elmúlt évek munkáiban próbáltuk magyarázni is. (Styx Évkönyv: 1997, 1998, 1999, 2000. 2001. 2002.) Ezen könyvben most ez nem célunk, mert nem akarunk tévútra jutni. Egyes denevérfajok egyedszáma ugyanis Európa szerte rohamosan csökken. Megfigyeléseink szerint a Csodabogyós-barlangban a Myotis-Myotis egyed száma csökken, Viszont a Rhinolophus Hipposideros egyedszáma stagnál, vagy néha gyengén emelkedik. (megfigyelések, térkép: 38-43.oldal)

- ***Geológia, morfológia:*** az újonnan feltárt részek ilyen irányú megfigyelése, vizsgálata, leírása. Ebben a 2003.-as könyvünkben az újonnan feltárt Füstölős-ág, leírását, közöljük. (44.oldal)

Csodabogyós-barlang hőmérsékleti adatai

Vizsgálat időpontja		*helye*	*értéke*
2002. december 27.		L-akna	9,6 C°
		Patakmeder végpont	8,2 C°
		Éktelen-hasadék	9,3 C°
		M-7 rendszer végpont	8,4 C°
2003. január 4.		Vetődéses-terem	9.0 C°
		Bál-terem	8,2 C°
		Liberó-akna kötélnél	8,4 C°
		Liberó-akna a Tejbegyűjtő felől	9,0 C°
		Tejbegyűjtő	9,1 C°
2003. január 18.	Jakucs-ág	Végpont	10,1 C°
2003. január 25.		Poroltó	9,0 – 10,0 C°
		L-akna	9,5 C°
		Zongora-ág	9,2 C°
		Jakucs-ág	10,1C°
2003. február 1.		Poroltó	9,5C°
		Sípálya	9,8 C°
		Röhely-bejárata	9,3 C°
		Ikarusz-terem bejárata	9,3C°
		Ikarusz-terem É-i végpont	10,3C°
2003. február 15.		Óriás-terem	10,0C^0
		Bújdosó	8,5C^0
2003. március 15.		Sípálya	9,8C^0
		Níveás-ág bejárata	9,3C^0
		Éktelen-hasadék	9,2C^0
		M-7	8,4C^0

2003. november 7.	Poroltó	10,0C°
	Óriás-terem	9,9C°
	Függőkert	9,8C°
2004. január 17.	Füstölős-ág	8,2C°
	Patakmeder-ág	8,4C°
2004.január 31.	Poroltó	9,5-10,0C°
	Sípálya	9,5C°
	Vetődéses-terem	9,2C°
	Ikarusz-terem	9,5C°
	Liberó-akna	8,5-9C°
	Bál-terem	8,4C°
	Éktelen-hasadék	9,3C°
	Bújdosó	8,8C°
	M7-végpont	8,4C°
	BBGy-akna	9,5C°
	Villám-akna	9,6C°
	Colosseum	9,7C°

A Csodabogyós-barlang hőmérsékleti adatai

A Csodabogyós-barlang hőmérsékleti adatai

9C feletti hőmérséklet pirossal jelölve

9C alatti hőmérséklet kékkel jelölve

A Csodabogyós-barlangban megfigyelt denevérpopulációk összesítése

1997. évi denevér megfigyelések a Csodabogyós-barlangban:

- Plecotus auritus: 1db
- Rhinolophus hipposideros: 25db
- Myotis myotis: 2db

1997. – 1998. denevér telelő állomány a Csodabogyós-barlangban:

- Rhinolophus hipposideros: 24db
- Myotis myotis: 13db

1998. – 1999. denevér telelő állomány a Csodabogyós-barlangban:

- Rhinolophus hipposideros: 29db
- Myotis myotis: 8db

1999. – 2000. denevér telelő állomány a Csodabogyós-barlangban:

- Rhinolophus hipposideros: 33db
- Myotis myotis: 20db

2000. – 2001. denevér telelő állomány a Csodabogyós-barlangban:

- Rhinolophus hipposideros: 16db
- Myotis myotis: 6db

2001. – 2002. denevér telelő állomány a Csodabogyós-barlangban:

- Rhinolophus hipposideros: 27db
- Myotis myotis: 4db
- Plecotus auritus: 1db

2002. – 2003. denevér telelő állomány a Csodabogyós-barlangban:

- Rhinolophus hipposideros: 36db
- Myotis myotis: 9db

2003. – 2004. denevér telelő állomány a Csodabogyós-barlangban:

- Rhinolophus hipposideros: 29db
- Myotis myotis: 4db

Megfigyelések időpontja: adott évi téli nyugalmi időszak, pl.: 2002.dec.27 – 2003.feb.15.
Megfigyelések helyszíne: lehetőség szerint a Csodabogyós-barlang teljes járható, és látható terjedelme.

A közölt adatok tájékoztató jellegűek, de valós megfigyelésen alapulnak! Azért csak tájékoztató jellegűek, mert a barlang jellege miatt (omladékok, magas hasadékok) rendkívül jó búvóhelyül szolgálhatnak a denevérek számára, és a nem látható, a számolásból kimarad. Továbbá az esetek kis százalékában előfordulhat, hogy valamelyik nem gyűrűzött denevér kétszer is számolásra kerül, mert egy időben mi barlangászok nem lehetünk ott mindenhol, a denevér meg esetleg helyet változtatott.

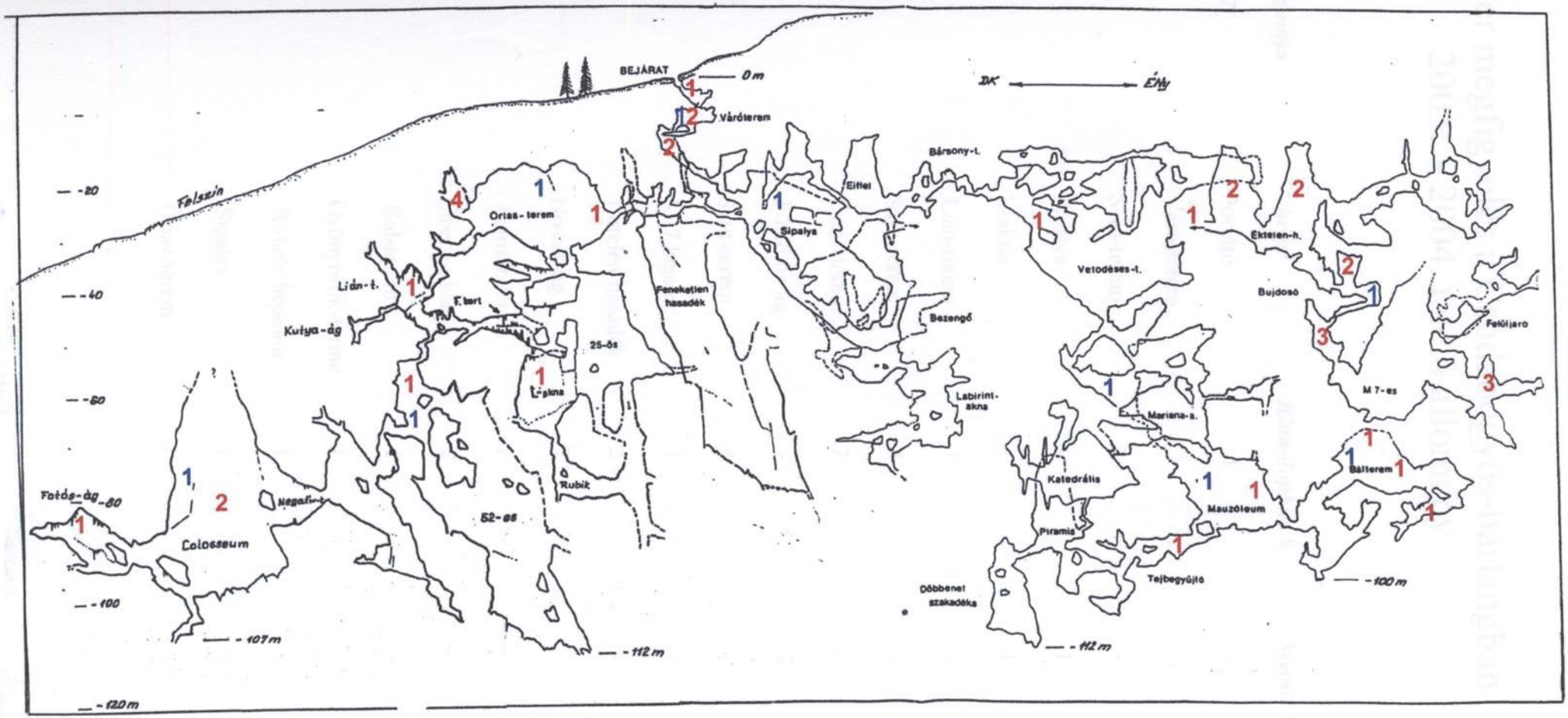
Denevér megfigyelés a Csodabogyós-barlangban 2002. – 2003. telelő állomány

Megfigyelés időpontja	*helye*	*Myotis M.*	*Rhinolophus h.*
2002. december 27. Bejárati rész	Poroltó	-	1
	Váróterem	-	2
	Satu-terem	-	2
2002. december 27.	Óriás-terem bejárata	-	1
2002. december 27.	Óriás-terem	1	-
2002. december 27.	Óriás-terem K-i vége	-	4
	Lián-terem	-	1
2002. december 27. M7 rendszer	Sípálya	1	-
	Halálhíd	-	1
	Éktelen-hasadék	-	4
	Bújdosó	-	5
	M7 vége	-	3
2003. január 4.	Vetődéses-t felső	-	1
	Ikarusz-terem	1	-
	Liberó-akna	1	1
	Tejbegyűjtő	-	1
	Bál-terem	1	1
	Kűrtőskalács	-	1
	Gyönyörök-terme	-	1

Megfigyelés időpontja	*helye*	*Myotis M.*	*Rhinolophus h.*
2003. január 25.	L-akna	-	1
	BBGy-akna	1	1
	Colosseum	1	2
	Fotós-ág	-	1
2003. február 1.	Sípálya	1	2
	Ikarusz-t	1	1
2003. február 15.	Satu-terem	1	1
	Patakmeder	-	2
	L-akna	-	1
	Sípálya	-	1
	Éktelen-h bejárata	-	3
	Bújdosó	1	7
	M-7	-	3
	Níveás-ág	-	2
	Tükör-terem	-	1

A Csodabogyós-barlangban megfigyelt denevérek
telelőállománya 2002. - 2003. tél

A Csodabogyós-barlangban megfigyelt denevérek telelõállománya 2002. - 2003. telén

Rhinolophus h.: 36 db

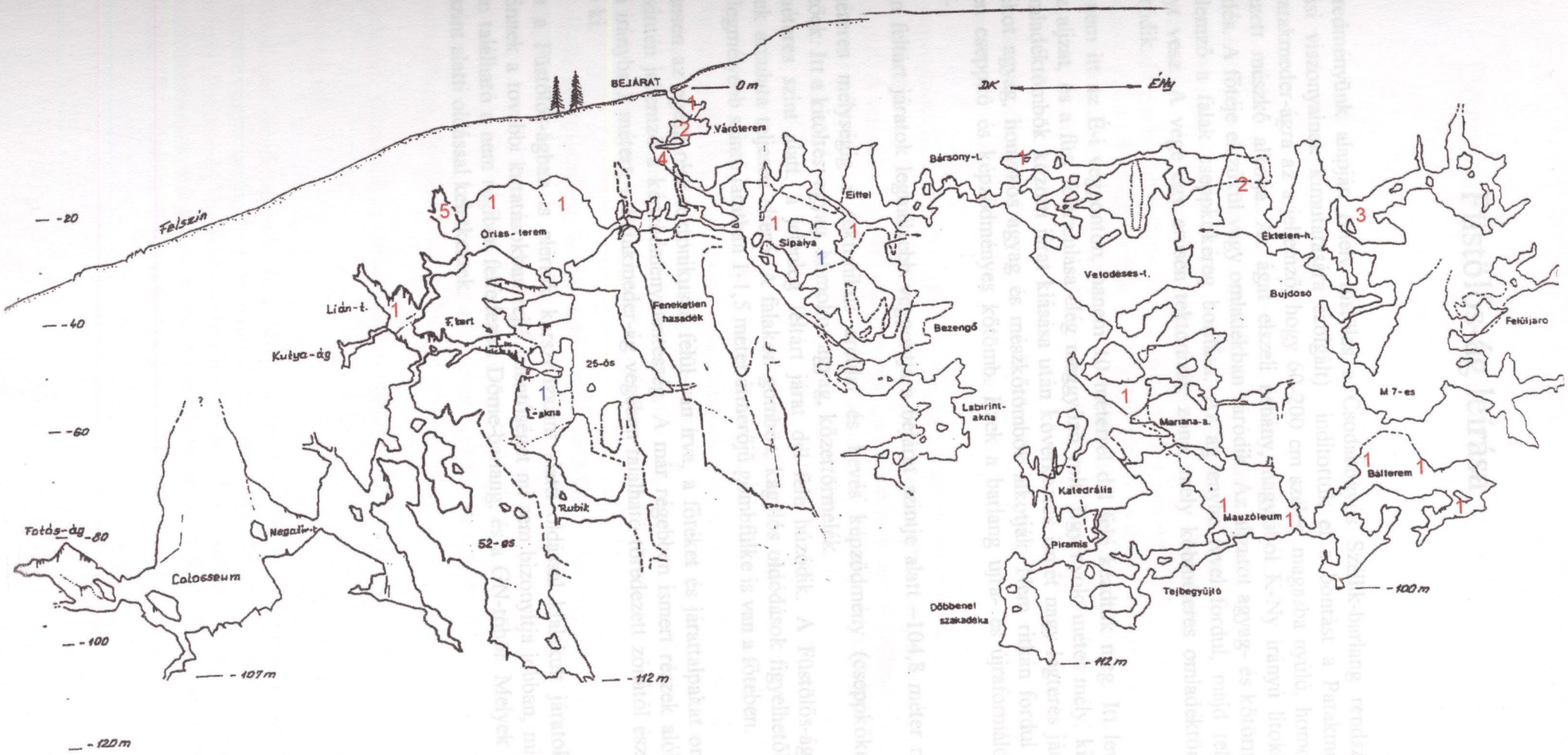
Myotis myotis: 9 db

Denevér megfigyelés a Csodabogyós-barlangban 2003. – 2004. telelő állomány

Megfigyelés időpontja	*helye*	*Rhinolophus h.*	*Myotis M.*
2003. november 7.	Poroltó	1	-
	Váró-terem	2	-
	Satu-terem	3	-
	Sípálya	-	1
	L-akna	-	1
	Lián-terem	1	-
2004. január 17.	Satu-terem	4	-
	Óriás-terem	7	-
	Füstölős-ág	-	2
2004. január 31.	Satu-terem	4	-
	M-7 bejárat	1	-
	Éktelen-hasadék	2	-
	Níveás-ág	3	-
	Ikarusz-terem	1	-
	Liberó-akna	2	-
	Bál-terem	2	-
	Gyönyörök-terme	1	-
	Röhely bejárata	1	-
	Sípálya	1	-
	Óriás-terem	1	-

A Csodabogyós-barlangban megfigyelt denevérek telelőállományai 2003.-2004 telén

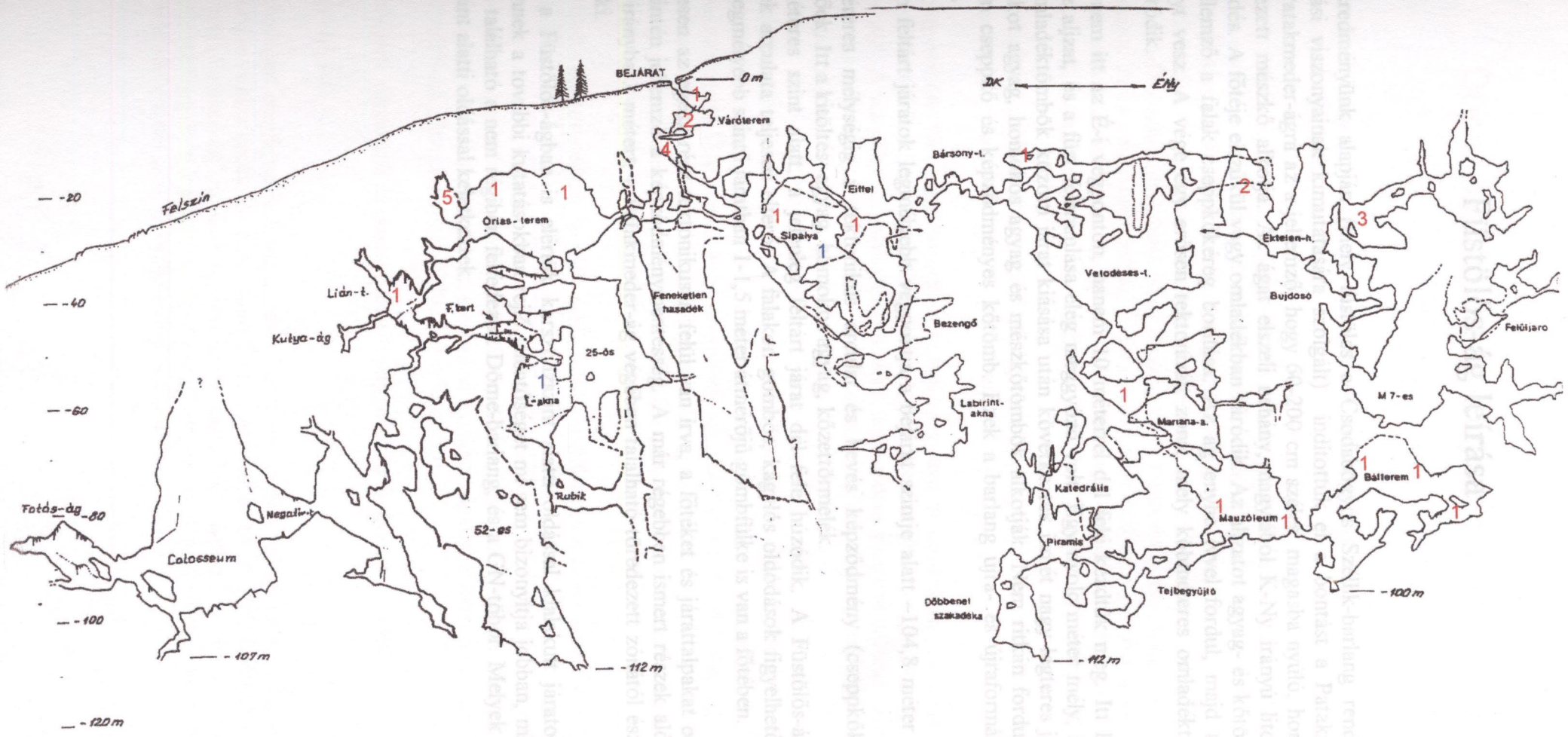
A Csodabogyós-barlangban megfigyelt denevérek telelõállománya 2003.-2004 telén

Rhinolophus hipposideros 32db

Myotis myotis: 4db

A Csodabogyós-barlangban megfigyelt denevérek telelõállománya 2003.-2004 telén

Rhinolophus hipposideros 32db

Myotis myotis: 4db

Füstölős-ág leírása

Füstölési eredményünk alapján (mely füstölés a Csodabogyós Széllik-barlang rendszerek huzatáramlási viszonyainak kimutatására szolgált) indítottuk el a bontást a Patakmeder-ágban. A Patakmeder-ágra az a jellemző, hogy 60-200 cm széles, magasba nyúló, homogén, nem töredezett mészkő alkotja. Az ágat elszeli néhány, nagyjából K-Ny irányú litoklázis, illetve vetődés. A főtéje elszűkül vagy omladékban záródik. Az aljzatot agyag- és kőtörmelék alkotja. Jellemző a falak cseppkőkéreg borítása. Az ág enyhe ívvel fordul, majd teljesen északi irányt vesz. A vége egy erősen tektonizált zóna, mely köbméteres omladéktömbök között elzáródik.

A bontást nem itt az É-i végponton, hanem 10 méterrel dél felé kezdtük meg. Itt levegős omladék az aljzat, és a füst feláramlása elég meggyőző volt. Egy nyolc méter mély, kisebb-nagyobb omladéktömbök közötti járat kiásása után következtek ismét nagy légteres járatok. Az omladékot agyag, homokos agyag és mészkőtömbök alkotják. Nem ritkán fordul elő a törmelékben cseppkő és képződményes kőtömb. Ezek a barlang újra- és újraformálódását bizonyítják.

Az újonnan feltárt járatok legmélyebb végpontja a bejárat szintje alatt –104,8 méter mélyre nyúlik le.

- -90 méteres mélységig a tektonikus arculat és kevés képződmény (cseppkőkérgek) jellemzőek. Itt a kitöltés: agyag, homokos agyag, kőzettörmelék.
- -90 méteres szint alatt, a jelenleg feltárt járat dél felé húzódik. A Füstölős-ág ezen részének arculata teljesen eltérő. A falakon gömbös, kagylós oldódások figyelhetők meg Sőt, a legmélyebb szintű járatban 1-1,5 méter átmérőjű gömbfülke is van a főtében.

Természetesen az egész rész tektonikusan felül van írva, a főtéket és járattalpakat omladék alkotja. Szintén jellemző a képződménymentesség. A már régebben ismert részek alól az új rész keleti irányba 3 métert, a Patakmeder-ág végében található töredezett zónától északra 5 métert lép ki.

Vélhetően a Füstölős-ágban is elértük karsztvízszint alatti oldással kialakult járatok felső zónáját. Ennek a további kutatásokban rejlő jelentőségét mi sem bizonyítja jobban, minthogy a közelben található a nem régiben felfedezett Döme-barlang, és a GN-töbör. Melyek szintén karsztvízszint alatti oldással keletkeztek.

Döme-barlang tudományos munkái

Tudományos munkákhoz a Döme-barlangban, illetve a felszínen végzett következő megfigyeléseket, vizsgálatokat soroljuk:

- ***Széndioxid vizsgálata***: a gáz először 2000. december 16.-án jelent meg a barlangban nagy töménységben. A gáz koncentrációját, illetve áramlását a barlangtérségben azóta figyeljük, vizsgáljuk. Sajnálatos módon a mérések szórványosak, mert a mérőkészülékhez való szonda csak igen kis mennyiségben áll rendelkezésünkre, pótlását eddig nem tudtuk biztosítani. (Sajnos az év közepére a mérőkészülék is elromlott. Pótolni még nem tudtuk) Ezért elsősorban a gázkoncentráció csúcsait igyekeztünk kimérni, illetve a koncentrációt befolyásoló tényezők (hőmérséklet, légnyomás) hatását vizsgáltuk. Az eredményeket közös grafikonon ábrázoljuk.

- ***Hőmérséklet:*** mérését a barlangban alkalomszerűen, a felszínen naponta háromszor végezzük, a mérési eredményeket grafikonon ábrázoljuk.

- ***Csepegés szám:*** A cseppkövekről lecseppenő vízcseppek számolása. Vizsgálatát a Húsvét-teremben a Snauzer nevű gyökérstalagmit felett található sztalaktitokon végezzük. A vizsgálat a gyökérstalagmitokkal kapcsolatos vizsgálat sorozat része. Sajnálatos észrevétel, hogy az 1999. óta tartó szárazság szinte a nullára redukálta a csepegés számot.

- ***Ph mérése:*** kezdetben csak a Húsvét-teremben, a gyökérstalagmitok környékén csepegő vizek kémhatásának vizsgálatát végeztük el. E vizsgálat szintén része a gyökérstalagmitokkal kapcsolatos vizsgálatoknak. Az évek óta tartó szárazság hatására azonban a barlang felső része gyakorlatilag kiszáradt. Ezért 2002.-ben már a barlang alsó részeiben is végeztünk Ph méréseket. Tudományos munkáinkban az ezzel kapcsolatos vizsgálatok eredményeit is ismertetjük.

- ***Biológiai megfigyelések:*** A barlangban található élőlények megfigyelésen alapuló vizsgálata.

- ***Gyökérsztalagmitek vizsgálata:*** A Teplice nad Metuji-ben 1992. június 12-14. közt tartott nemzetközi szimpóziumon elfogadott egységes dokumentálási forma szerint. (megtalálható „Styx Évkönyv 2000." 19 – 38. oldal)

- ***Geológiai:*** Elkezdtük az üledék rétegek vizsgálatát a Bazilika-teremben.

- ***Morfológiai***

- ***Hidrológiai megfigyelések, vizsgálatok***: fontossága a Döme-barlang kutatása során különösen azóta került előtérbe, mióta 2001. szeptember 29.-én felfedezésre került a barlang „Patakos-ág" nevű aktív vizes járata, majd 2002. április 1-én, és az augusztusi nyári táborban sikerült átjutni a végpontot alkotó szifonon is. A szifon mögött pedig további aktív vizes járat, és újabb szifon található.

Vizsgálati eredmények

Vizsgálatok helye:

- Húsvét-terem(-11m): hőmérséklet, csepegés, Ph,
- Hermina(-23m): a barlang felső részében a széndioxid mérése
- Kukucs-akna(-81m): a barlang alsó részeiben a széndioxid mérése (*** CO2 ***)

Vizsgálat időpontja	***hőmérséklet***		***Ph***	***CO2***	**** CO2 ****
	Barlang	***felszín***			
2003. január 25.	10,4 C°	2,6 C°	6,9	0,5%	-
2003. február 8.	10,2 C°	0,0 C°	6,8	0,5%	2,6%
2003. július 5.	11,0 C°	22,0 C°	-	0,1%	2,2%
2003. augusztus 22-23.	11,2 C°	27,0 C°	-	0,1%	2,0%
2003. szeptember 20	10,8 C°	19,5 C°	-	0,2%	2,6%
2003. október 23.	10,5 C°	0,5 C°	-	0,2%	-
2003. december 6.	11,0 C°	3,5 C°	-	5,3%	-

GN-töbör leírása

A barlang elhelyezkedése: a jelenleg megismert barlangszakaszok egy K – Ny-i irányban elnyúló, maximum 18 méter kupola átmérőjű terem részei, amihez kisebb oldott járatok kapcsolódnak. Továbbá a teremhez kapcsolódik egy nagyobb oldott folyosón keresztül Ny-i irányból egy 120° – 300° irányú hasadék rendszer. A hasadék Ny-i vége pedig egy merőleges kereszthasadékban folytatódik tovább jobbra-balra.
A járatok felmért **hossza:** 148,1 méter
mélysége: -24,5 méter

Befoglaló kőzet: Edericsi mészkő. A korrózió útján létrejövő karsztosodás a jelenlegi mélypont közelében nagyon jó megtartású mészalga telepet tárt fel. A barlang bejárat közeli zónájában a dolomit is felfedezhető. Teljes helyzete, települése még nem tisztázott. Feltételezhető, hogy ennek a dolomitos barlangszakasznak a főtéje nem bírta a ránehezedő terhelést, és beszakadt.

Kialakulása: a külső Nagy-teremben a karsztvízszint alatti oldás játszhatott szerepet, míg a hasadékos járatokban az oldás mellett a tektonikus preformáltság is szembetűnő.
A barlang jelenleg ismert része száraz, szinte poros.

Képződmények: a *Nagy-terem* általában képződménymentes. Csak néhány helyen fordul elő pár visszaoldott szalmacseppkő, illetve cseppkőkéreg.
Csontos-teremben barna kéreg borítja a falakat. Valószínűleg vas-oxid. A fal üregeiben kalcit található
Hasadékban: az oldásformák, és a falak színe díszit.

A leírásnál a fent említett két ismert részt érdemes külön kezelni:
A terem: 16 – 18 méter kupola-átmérőjű, a közepén a felszínre felszakadt. Ennek a felszakadásnak a maradványa, a töbör keltette fel érdeklődésünket, és ezért kezdtük meg a feltárást. Ám a felszakadás nem csak a mi érdeklődésünket keltette fel, hanem a rég múltban, míg a barlang nyitva volt a felszín felé, a suvadással rettenetes mennyiségű anyag jutott a barlangtérbe, azt szinte teljesen kitöltve. Csak két felmagasodás, és az őket lapítószerűen összekötő járat maradt meg az omladékban az egykor hatalmas teremből. Az omladék közt több helyen még métereket lehet lefelé látni, így megállapítható, hogy a terem falai lefelé még **harang-akna** szerűen tágulnak. A jelenlegi járószint alatt 8 méterrel a terem és a hasadék összeoldott, itt is látszanak a termet feltöltő köbméteres kőtömbök. A méreteket körülbelül ismerve kiszámolható, hogy az **omladék mennyisége**: 4 – 5000 m^3.

A hasadék: és a terem a mélyzónában, a –25m-es szinten oldódtak egymásba. (Alsó-átjáró a hely neve) Itt az aljzatot laza humuszos üledék alkotja. A hasadék teljes hosszában a talpon ismeretlen vastagságú a kitöltés. Az üledék tetején vízelfolyási nyom látszik. A talp szintjétől a főtéig több helyen is 10 – 13m magasan felnyúlik az ember számára is járható szélességű hasadék. Majd ott elszűkül, vagy degradált cseppkőkéreg zárja el a továbbvezető utat.
A falak: oldottak. Kiöblösödések, és beszűkülések váltják egymást. Helyenként pusztuló cseppkőkéreg borítja a falat. Ahol nincs cseppkőkéreg, ott a domináns szín a hófehér. Helyenként barnás-vöröses vasas bekérgeződés is díszíti a falakat. A terem járószintjén pedig a –16m-es szinten 6m hosszú, 1m széles, állva járható oldott cső az összeköttetés. (Felső-átjáró)

Omladék összetétele: kőtörmelék, löszös homok, humuszos föld, növényi maradványok, állati csontok

- **Növényi maradványok**: 0-200 cm hosszú, 0-20 cm átmérőjű korhadt, illetve szenes fadarabok, rönkök. Meghatározásuk folyamatban van.
- **Állati maradványok**: különböző csontmaradványok
  - *Róka* (Vulpes) a csontok jelentős része tőlük származik, bizonyítva, hogy a barlang ideális élőhely volt számukra
  - Bölény (Bison) egy felnőtt állat teljes(?) csontváza az omladékba ágyazva, valamint +egy koponya, + egy fiatal állat maradványai a kövek közt.
  - Kígyócsontváz is előkerült
  - *Rágcsálók:* védett helyeken apró rágcsálók csontjai is felhalmozódtak
    1. Pelefélék (Glinidae)
    2. Pocokfélék (Arvicolidae)
    3. Egérfélék (Apodemidae)

Dokumentáció

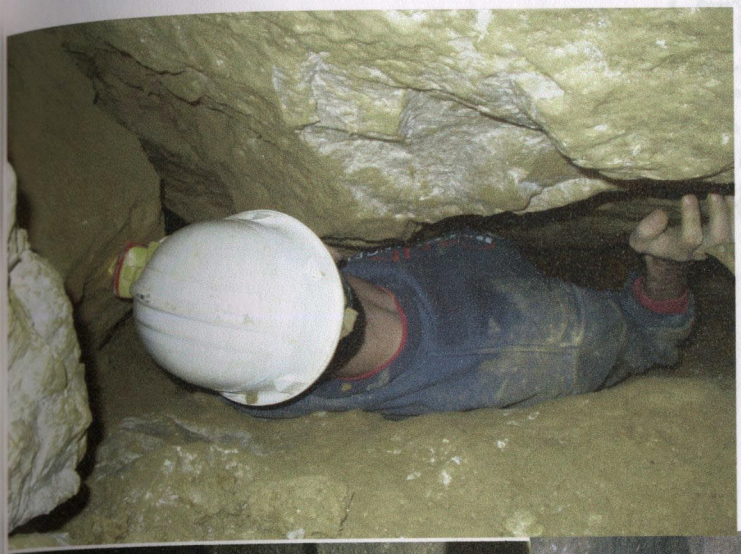
Csodabogyós-barlang dokumentációs munkái: 50-53.oldal

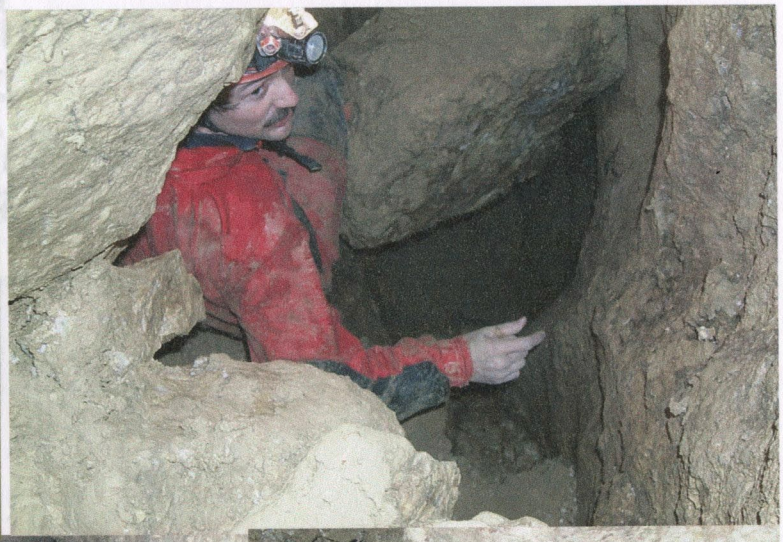
- Füstölős-ág: fotódokumentáció (fotó: Kera, Pözsö)
- Füstölős-ág: alaprajzi térkép (szerkesztette: Bán Balázs)
- Füstölős-ág: metszeti térkép (szerkesztette: Bán Balázs)

GN-töbör dokumentációs munkái: 54-61. oldal

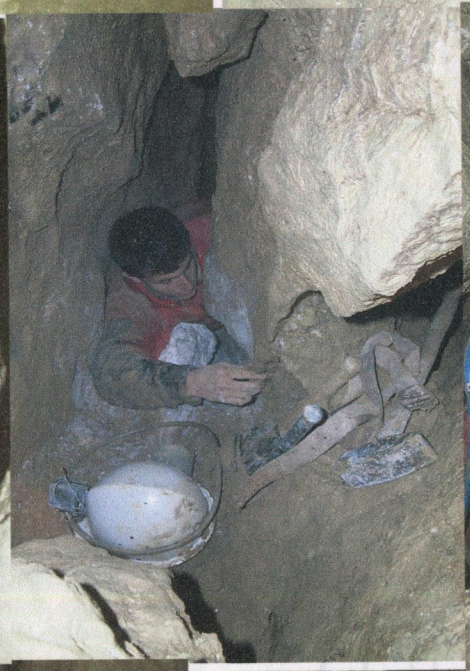
- Feltárt új részek fotódokumentációja (fotó: Csermák Zsolt)
- A GN-töbörben felfedezett csontleletek fotodokumentációja (fotó: Csermák Zsolt)
- Alaprajzi térkép a nyári táborban elért eredményekről (szerk.: Eszterhás István)
- Metszeti térkép a nyári táborban elért eredményekről (szerk.: Eszterhás istván)
- GN-töbör alaprajzi térképe az új feltárásokkal (szerk.: Bán Balázs)
- GN-töbör metszeti térképe az új feltárásokkal (szerk.: Bán Balázs)

A Füstölõs-ág feltárása

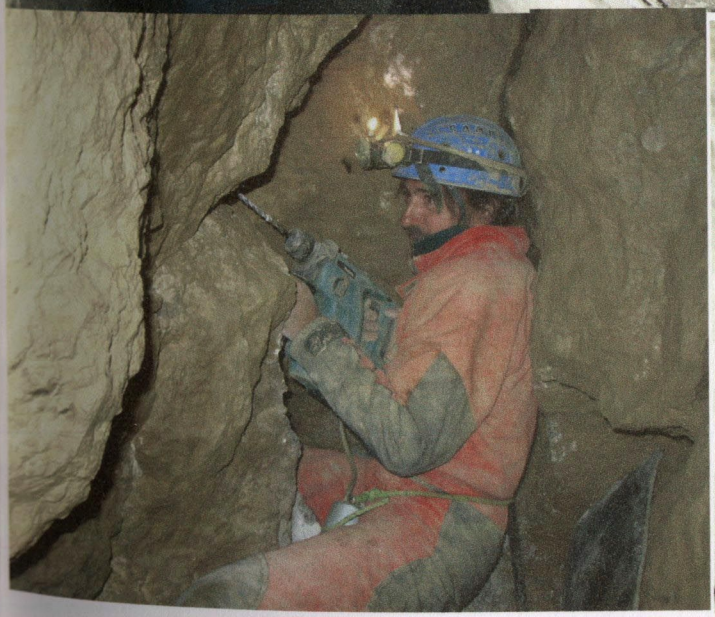

Csodabogyós-barlang
Füstölős-ág alaprajza

Felmérte: Styx Barlangkutató Csoport
Szerkesztette: Bán Balázs
2003. aug. 23.

Méretarány = 1:100

5m

Méretarány = 1:100

5m

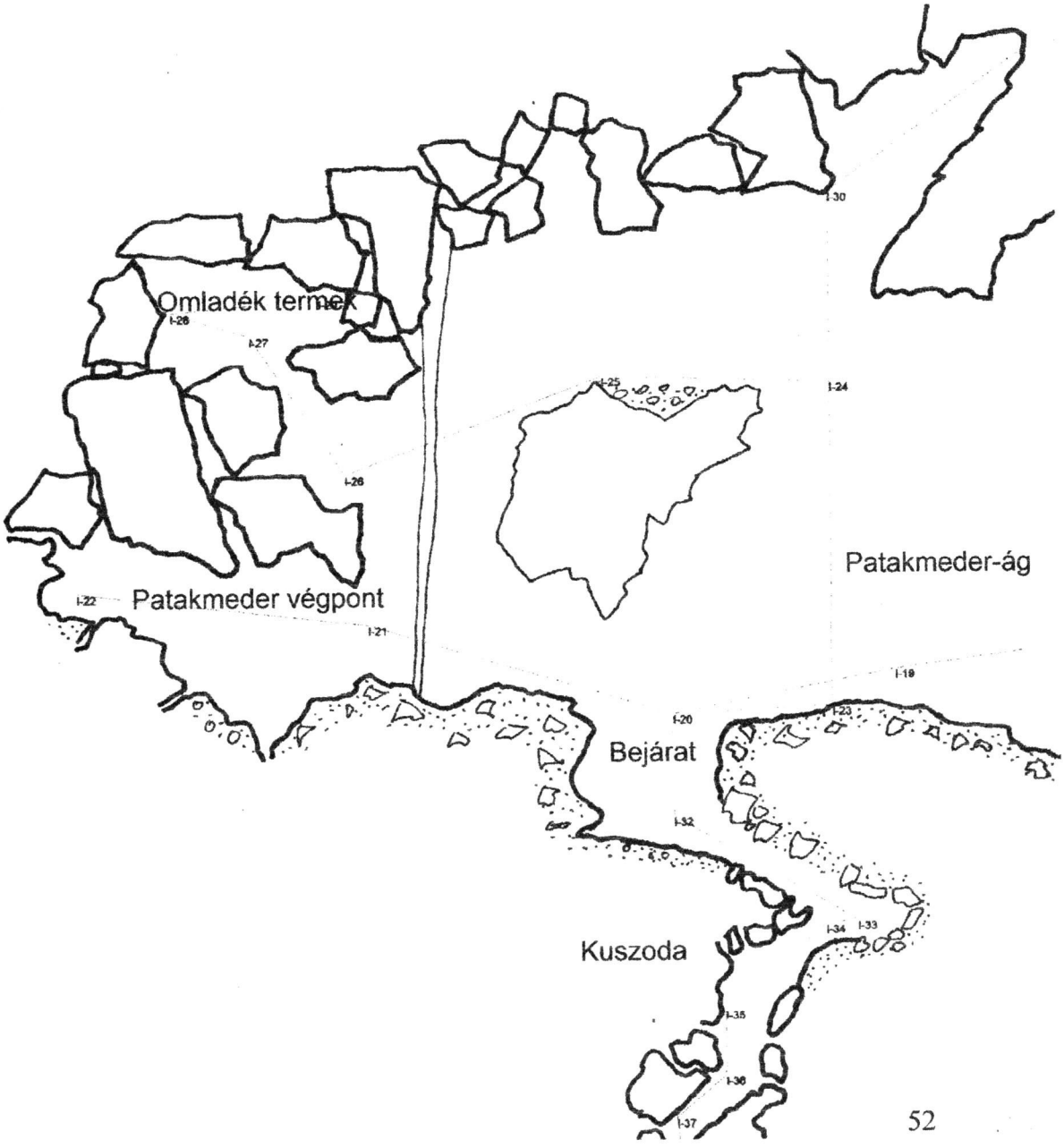
Csodabogyós-barlang

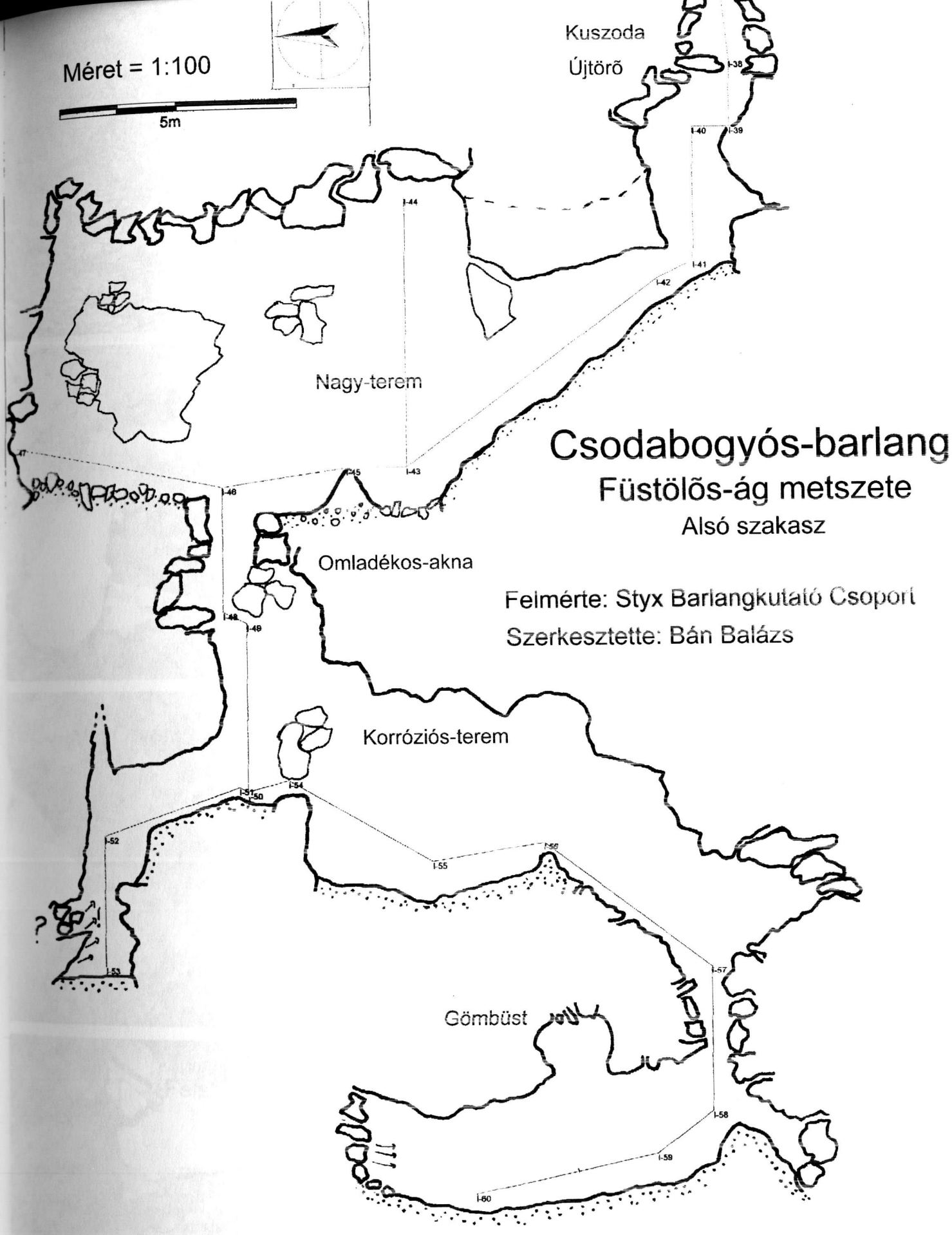
Füstölõs-ág metszete

Felsõ szakasz

Felmérte: Styx Barlangkutató Csoport

Szerkesztette: Bán Balázs

Méret = 1:100
5m
Kuszoda
Újtörõ
Nagy-terem
Omladékos-akna
Korróziós-terem
Gömbüst
Csodabogyós-barlang
Füstölõs-ág metszete
Alsó szakasz
Felmérte: Styx Barlangkutató Csoport
Szerkesztette: Bán Balázs

Gn-töbör bejárata

Bejárati akna

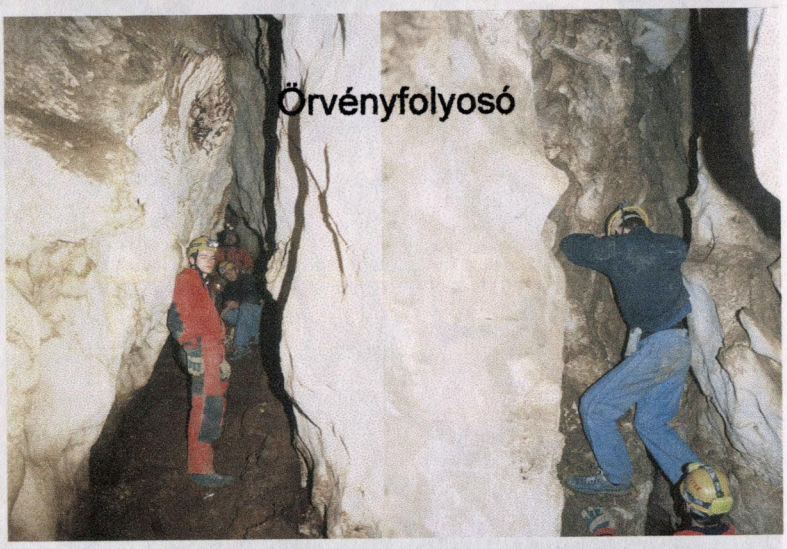
Lejtakna

Munka a Nagy-teremben

Örvényfolyosó

Örvényfolyosó

Felső Csontos-terem

Bontás a kuszodában

A GN-töbörben felfedezett csontleletek Fotódokumentációja

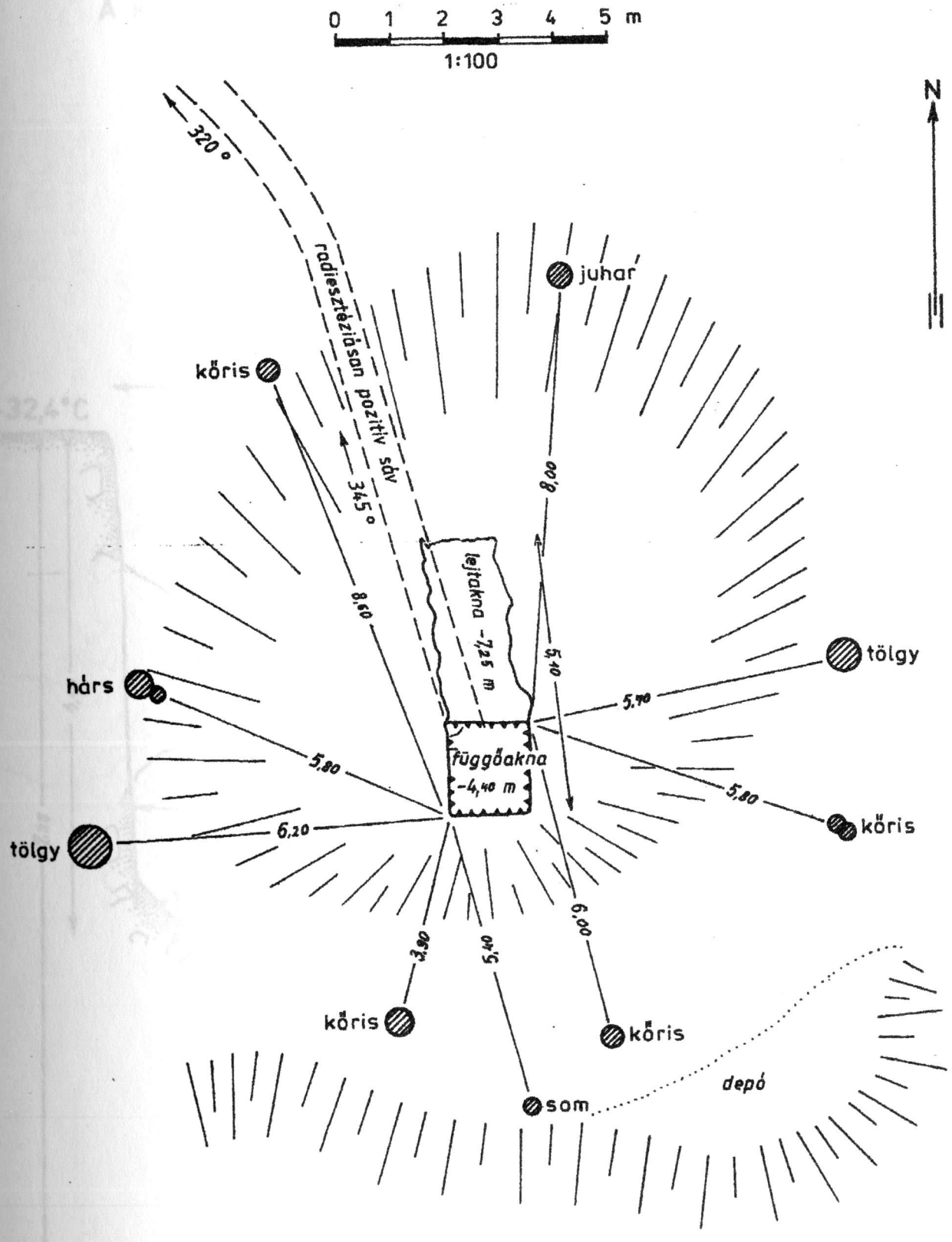

2472x3492x2 tiff

BALATONEDERICS, EDERICS-HEGY

A GN-TÖBÖR ALAPRAJZA

Felmérte: Eszterhás István 2003. augusztus 22-én

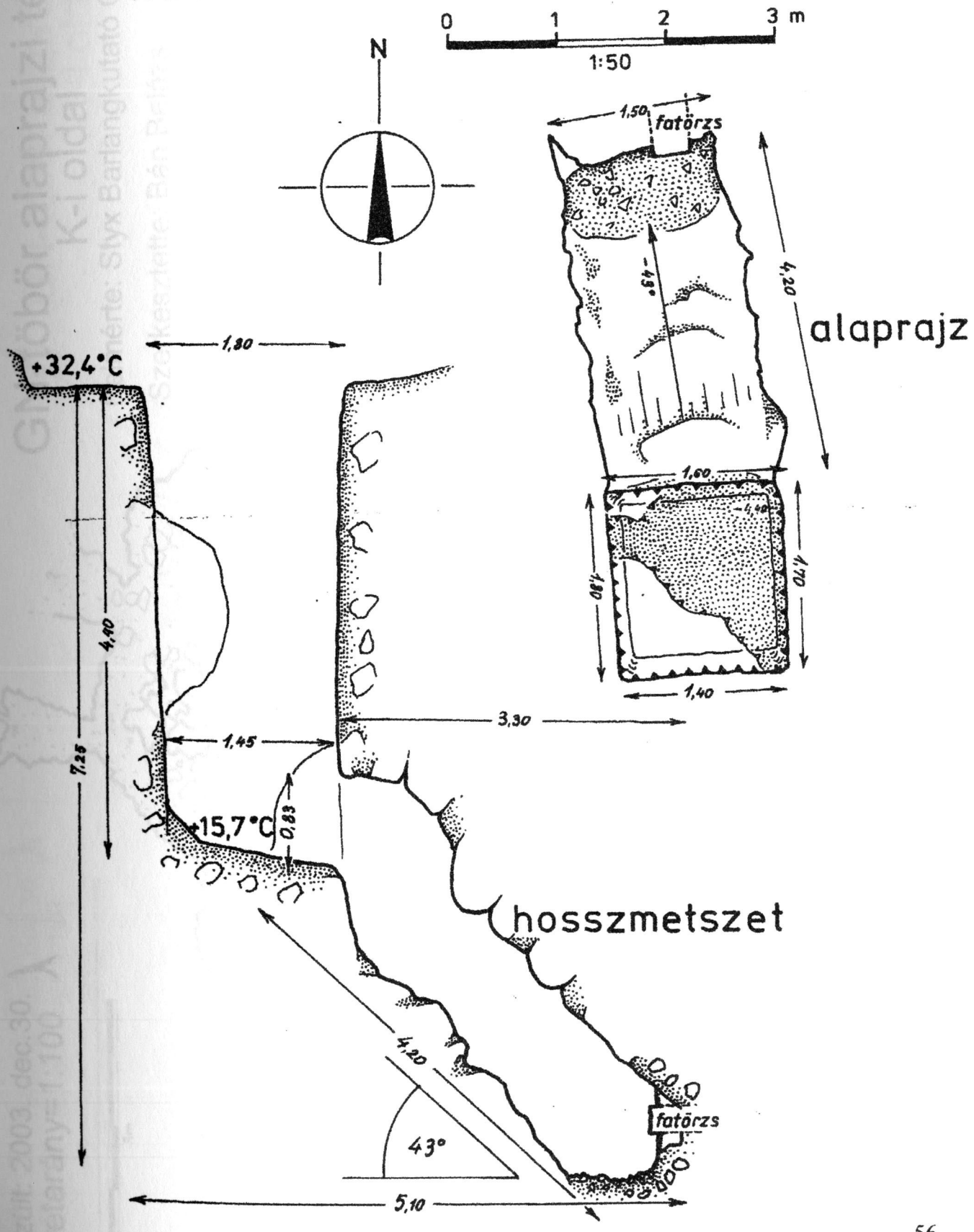

BALATONEDERICS, EDERICS-HEGY

A GN-TÖBÖR FELTÁRTSÁGA

2003. AUGUSZTUS 23-ÁN

A kiásott akna hossza 8,70 m, mélysége 7,25 m

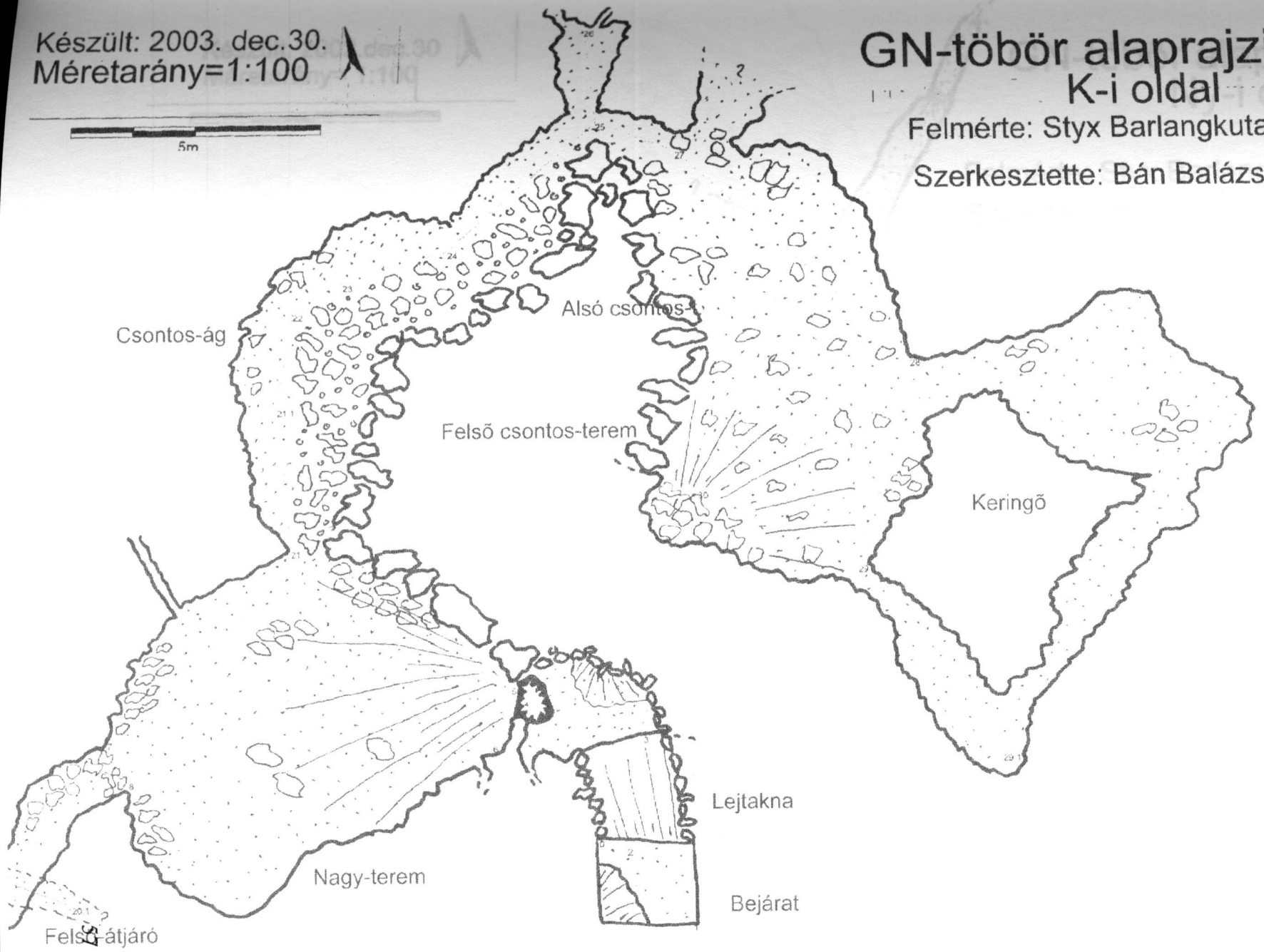
Készült: 2003. dec.30.
Méretarány=1:100

5m

GN-töbör alaprajzi térképe
K-i oldal

Felmérte: Styx Barlangkutató Csoport

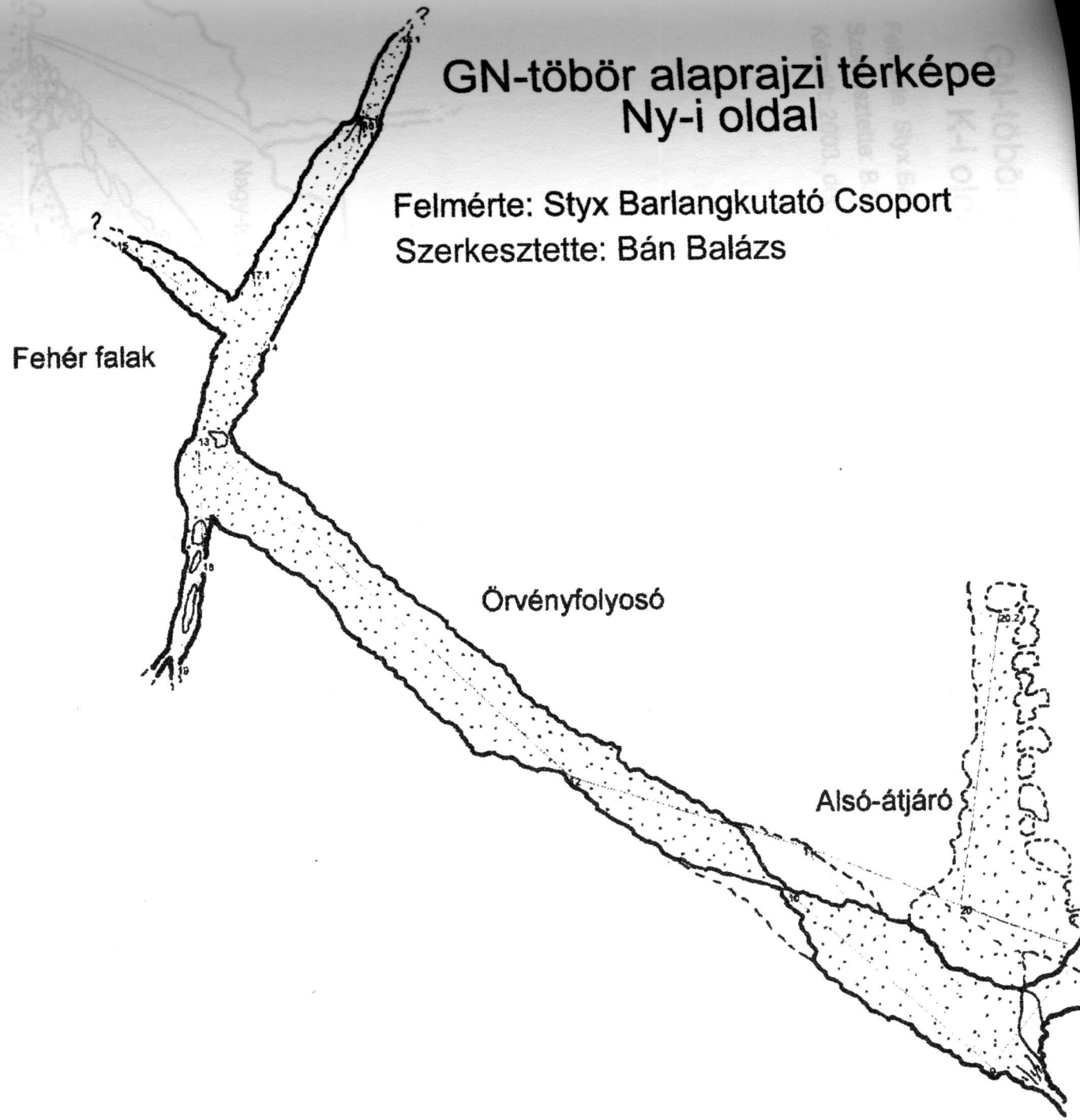
Szerkesztette: Bán Balázs

GN-töbör alaprajzi térképe
Ny-i oldal

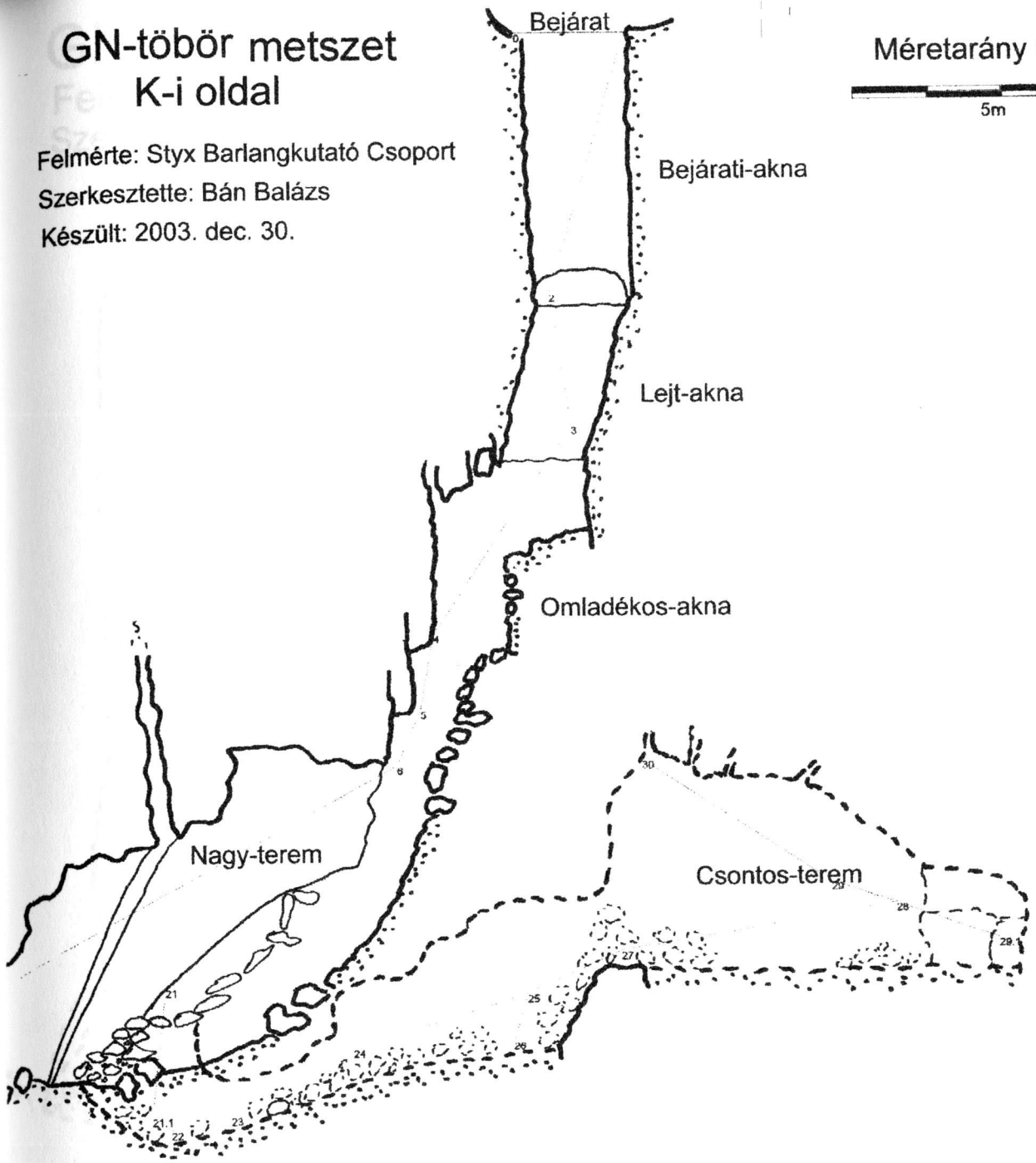
Készült: 2003.dec.30
Méretarány= 1:100

Felmérte: Styx Barlangkutató Csoport
Szerkesztette: Bán Balázs

GN-töbör metszet
K-i oldal

Felmérte: Styx Barlangkutató Csoport
Szerkesztette: Bán Balázs
Készült: 2003. dec. 30.

GN-töbör metszeti térképe, Ny-i oldal

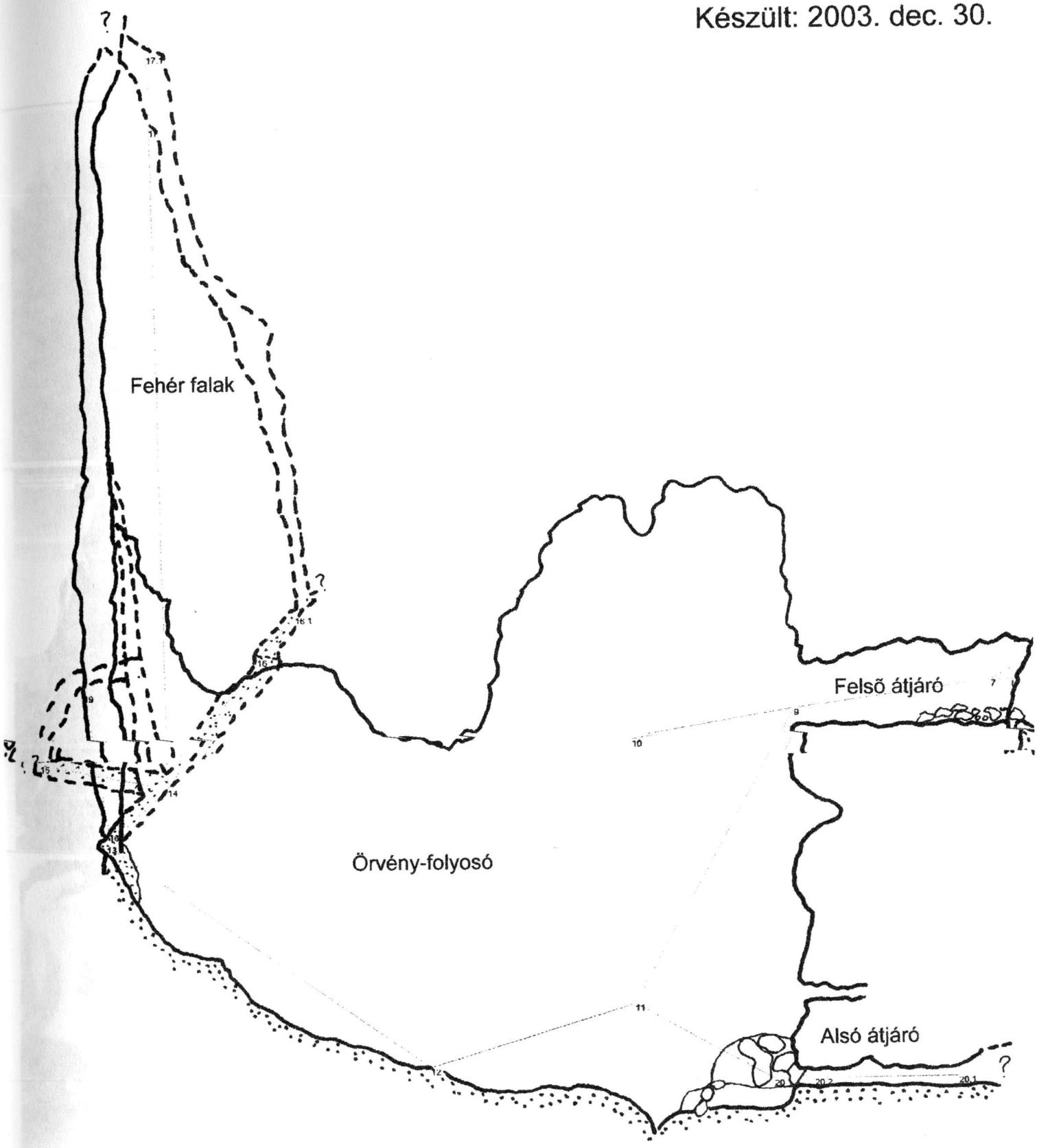
Felmérte: Styx Barlangkutató Csoport

Szerkesztette: Bán Balázs

5m

Méretarány = 1:100

Készült: 2003. dec. 30.

Csoportélet

A Styx Barlangkutató Csoport bemutatása

Az egyesület neve: Styx Barlangkutató Csoport
Székhelye: 8312. Balatonederics, Bakosdomb 2.
Alapítva: 1997. február 5.
Cégbírósági bejegyzés: A Styx Barlangkutató Csoport, (mint sportegyesület) Cégbírósági bejegyzése 1997. április 14-én történt meg.

A sportegyesület elnöke: John Szilárd
1. elnök helyettese: Sikos Zoltán
2. elnök helyettese: Bán Balázs

kutatás vezetője: Eszterhás István
Horn István

A sportegyesület célja:
- Tagjainak rendszeres sportolási lehetőség biztosítása
- Környezetünkben az ilyen jellegű tevékenység végzésére irányuló igény felkeltése
- Túrák szervezése és lebonyolítása
- Barlangi feltáró, és egyéb kutatások végzése
- Barlangokban állagmegóvási munkák végzése
- Részvétel a BBMSZ munkáin, gyakorlatain

Az egyesület tagja az:
1. MKBT-nek
2. Bakonyi Barlangkutató Egyesületek Szövetségének

Az elmúlt évek történései az egyesület életében:

- ***1997:*** Ez az esztendő az egyesület életében a megalakulás, az alapozás éve volt. Tagtoborzással, felszerelések beszerzésével telt. A Szent György-hegyre önálló kutatási engedélyt kaptunk, és megkezdtük a „Jég-barlang" feltáró kutatását. Így lettünk az ország egyedüli bazaltbarlang kutató csoportja. Kutatásvezetőnk (Eszterhás I.) egyben a Nemzetközi Pseudokarst Bizottság elnöke. A Cholnoky pályázatra beadott 1997. évi tevékenységünkről szóló pályamunkánkkal a 11. helyezést értük el, és könyvjutalmat kaptunk.
  Új feltárás: Csodabogyós-barlang: részt vettünk a Lustaság-ág feltárásában
  Böjt-barlang: 5m

- ***1998:*** A dinamikus fejlődés éve volt a csoport számára.
  Év végére öt barlangra rendelkeztünk kutatási engedéllyel. Ezek a következők:
  1. „Jég"-barlang
  2. Döme-barlang
  3. Böjt-barlang
  4. Csodabogyós-barlang
  5. Széllik-barlang

  A Döme-barlang, és a 2-es „Jég"-barlang kutatását a felszínről indítottuk, és év végére mind a két barlang több mint 30m-es hosszúságot ért el. Hazai barlangjaink számát így 1998-ban kettő eddig még teljesen ismeretlen új barlanggal bővítettük.
  Új feltárás: „Jég"-barlang: 32m
  Döme-barlang: 35m
  Összesen: 67m új feltárás

- ***1999:*** A feltáró kutatást már nagyobb szerencse kísérte mint az előző években.
  Új feltárás: Döme-barlang: 35m
  Csodabogyós-barlang: 100m
  November 7-barlang: kb. 100m (Plecotus Barlangkutató Csoport kut.területe)
  Ülőbéka-barlangja: 2,7m
  Megint egy barlang: 2,6m
  Kágyilós-barlang: 4,0m
  Boncsos-barlang: 3,32m
  Összesen: 247,6m új feltárás

- ***2000:*** Új barlangot fedeztünk fel a Szent György-hegyen. Az Edericsi területen továbbjutást sikerült elérni a Csodabogyós, és a Döme-barlangban.
  Új feltárás: Csodabogyós-barlang: 102m
  Araszoló-barlang: 26m
  Meleg-fülke: 2m
  Döme-barlang: 22m
  Összesen: 152m

- ***2001:*** Az egyesület eddigi legeredményesebb éve! Továbbjutások a Csodabogyós-barlangban, szenzációs felfedezések a Dömében, két új kutatási engedély (Ülőbéka, GN-töbör)
  Új feltárások: Csodabogyós-barlang: 105m
  Ülőbéka-barlangja: 2m
  Döme-barlang: 250m
  GN-töbör: 3m
  Összesen: 360m

- ***2002:*** rögtön az év elején a Csodabogyós-barlangban szenzációs továbbjutás. Sikerült tovább növelni mind a barlang hosszát, mind pedig a mélységét, az újonnan feltárt Jakucs-ágban. Év végére szintén a Csodabogyós-barlangban továbbjutás a Zongora-ágban. Év közben kisebb továbbjutások a többi általunk kutatott barlangban.
  A Cholnoky pályázaton a feltáró tevékenységért különdíjat, és 100.000Ft-ot nyertünk el 2000 – 2001. évi pályamunkánkkal.
  Új feltárások: Csodabogyós-barlang: 110m
  Ülőbéka – barlangja: 3m
  Döme-barlang: 4m
  GN-töbör: 3m
  Összesen: 120m

- ***2003:*** a Csodabogyós-barlang Patakmeder-ágában az évek óta folytatott vizsgálatok, és kutatások a tavaszi erőfeszítéseknek köszönhetően eredménnyel jártak, és sikerült a bejutás a Füstölős-ág névre keresztelt új barlang szakaszba. A Csodabogyós-barlangban elért sikeres feltárás után erőinket a GN-töbör kutatására irányítottuk, s hogy nem hiába azt jelzi az a tény, hogy november 15.-én sikerült átásni a törmelékdugót, és bejutni az új barlangrendszerbe.
  Új feltárások: Csodabogyós-barlang: 102,5m
  Döme-barlang: 20,0m
  GN-töbör: 148,1m
  Összesen: 270,6m

Munkák: Munkánkat próbáltuk mind jobban, mind tervszerűbben megszervezni. A feltáró kutatások mellett folynak a tudományos kutatások, megfigyelések, vizsgálatok. Az elért eredményeket folyamatosan dokumentáljuk.

Népszerűsítés: A különböző kutatások mellett folytattuk a barlangászat népszerűsítését. Videó, és diavetítéseket tartottunk, túrákat vezettünk, és túrákon vettünk részt, élménybeszámolókat tartottunk, kutatótáborokat szerveztünk.

Ifjúság: Az ifjúság nevelését a csoportunk továbbra is kiemelt feladatként kezeli.

Rendezvények 2003-ban

Itt említjük meg azokat a rendezvényeket, melyeket a Styx Barlangkutató Csoport rendezett, illetve azokat, melyeket mások rendeztek, de a Styx tagjai részt vettek a rendezvényeken.

Kutatótáborok:

Tábor neve	*helye*	*időpontja*
➢ Gortani téli tábor	Gortani-barlang	február 8.-16
➢ BBESz nyári tábor	Kab-hegy	július 4-13.
➢ BBESz nyári tábor	Erdély, Erdődámos	július 26-aug.3.
➢ Styx nyári tábor	Balatonederics	augusztus 20-24.
➢ BBESz őszi tábor	Erdély, Erdődámos	október 22-26.
➢ BBESz téli tábor	Erdély, Erdődámos	dec. 27.-jan.4.

Videó és diavetítések:

A táborokban rendszeresen vetítünk esténként.

Túrák:

- Teljesítmény túrák
- Egyéni túrák külföldre
- Barlang túrák

Styx részvétele más szervezetek által rendezett rendezvényeken:

- Barlangkutató táborok, hazai, és külföldi táborok,
- XLVII. Barlangnap
- Mentőgyakorlatok
- MKBT Szakmai Napok
- Teljesítmény túrák

Barlangkutató táborok 2003-ban

A Styx Barlangkutató Csoport a korábbi évektől eltérően 2003-ban csak egy alkalommal rendezett barlangkutató tábort, de tagjaink részt vettek más barlang kutató csoportok táboraiban is.

Barlangkutató tábor a Styx szervezésében

Styx nyári barlangkutató tábor:

- **Időpontja**: 2003. augusztus 20-24.
- **Helyszíne**: Balatonederics
- **Tábor célja:**
  - ***Döme-barlang***: feltáró kutatás, térképezés a Bazilikában
  - ***Csodabogyós-barlang***: feltáró kutatás, térképezés a Füstölős-ágban
  - ***GN-töbör:*** feltáró kutatás, térképezés,
  - Tudományos, és dokumentációs munkák végzése,
  - Megfigyelések, vizsgálatok,
  - Terepi bejárások,

- **A tábor ideje alatt elért eredmények:**

  - ***Döme-barlangban:*** a Bazilikában egy 3 x 2m alapterületű, erősen feltöltődött terem felfedezése,
  - ***Csodabogyós-barlangban***: folytattuk a Füstölős-ág feltáró kutatását, elvégeztük az ág térképészeti felmérését,
  - ***GN-töbör***: folytattuk a Lejtakna ásását. A BBESz-től kölcsönkapott vésőgép nagymértékben segítette az omladék jövesztését.
    - Tudományos, és dokumentációs munkák végzése,

- ***A tábor elhelyezése:*** Balatonedericsen, John Szilárd házánál történt

- ***A tábor résztvevői:*** Balogh Viktória, Bán Balázs, Bán Tamás, Csallóközi Imre, Eszterhás István, Forró Gábor, Góczán Ferencné, Györe Sándor, Horn B. István, John Szilárd, Kocsis Ákoska, Ludányi Mónika, Meiczinger Máté, Németh Sándor, Simaházi Attila, Sörös Anita, Szikra Károly, Tinn József, Szilaj Rezső, Végh Levente, Végh Viktor,

Részvétel más egyesületek barlangkutató táboraiban

1. Gortani téli tábor:

- **Időpontja**: 2003. február 8-16.
- **Helyszíne**: Gortani-barlang
- **Tábor célja:** a Gortani továbbkutatása

Styx részvétel a táborban: Forró Gábor,

- **Időpontja**: 2003. február 8-9.

2. Bakonyi Barlangkutató Egyesületek Szövetsége nyári tábora:

- **Időpontja**: 2003. július 4. – 13.
- **Helyszíne**: Kab-hegy
- **Tábor célja:** Kab-hegyi - barlangok feltáró kutatása (Zsófiapusztai 1es víznyelő, Öreg-köves víznyelő-barlang, M1-es víznyelő barlang)

Styx részvétel a táborban: Bán Tamás, John Szilárd,

- **Időpontja**: 2003. július 11 -13.

Munkák, melyekben a Styx tagjai is részt vettek:

- *M1-víznyelőbarlang*:
  ***Végzett munka*:** a barlang végpontját alkotó agyagdugó bontása,
  Eredmény: a kitermelt anyag mennyiségével lett nagyobb a barlang, a bontás folytatható, és ezért folytatni is kell.
  Styx tagok: Bán Tamás, John Szilárd,

3. Nyári barlangkutató tábor Erdélyben (BBESz)

- **Időpontja**: 2003. július 26 –aug 3.
- **Helyszíne**: Erdély, Erdődámos
- **Tábor célja:** Lazuri-völgy barlangjainak kutatása (Király-barlang, Páfrányos-barlang, Caprei-barlangok, + tárók, stb. kutatása)
- **Styx *részvétel a táborban*:** Bán Tamás,

4. Pannónia-alapítvány „nyári tábora"

- ***avagy Művészetek völgye – a csend falujában***

- **Időpontja**: 2003. július 25 – augusztus 3.
- **Helyszíne**: Öcs
- **Tábor célja**:
  - Kardos László (Maris) gyűjteményének bemutatása a Barlangkutató Múzeumban
  - Túravezetés a közeli Kab-hegyi barlangokba
  - Barlangkutató Kórus előadása
- **Styx részvétel**: augusztus 2-3.
- **Styx tag**: John Szilárd

5. Őszi barlangkutató tábor Erdélyben

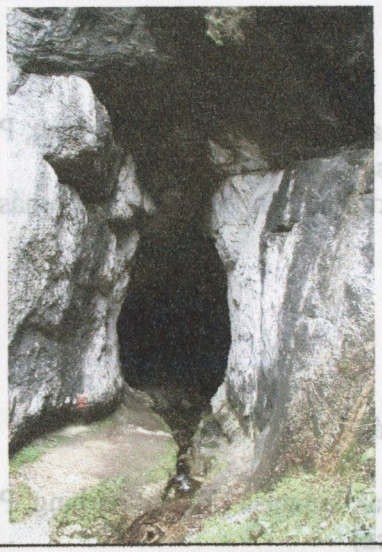
- **Időpontja**: 2003. október 22. – 26.
- **Helyszíne**: Erdély, Erdődámos
- **Tábor célja:** Lazuri-völgy barlangjainak kutatása (Király-barlang, Páfrányos-barlang, Caprei-barlangok, + tárók, stb. kutatása)
- **Styx *részvétel a táborban*:** Balogh Viktória, Bán Balázs, Bán Tamás, Forró Gábor, Kaposvári Zsuzsanna,

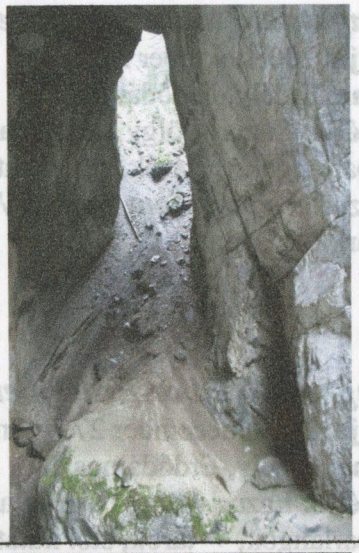
6. Téli barlangkutató tábor Erdélyben

- **Időpontja**: 2003. december 27. – január 4.
- **Helyszíne**: Erdély, Erdődámos
- **Tábor célja:** Lazuri-völgy barlangjainak kutatása (Király-barlang, Páfrányos-barlang, Caprei-barlangok, + tárók, stb. kutatása)
- **Styx *részvétel a táborban*:** Forró Gábor, Kaposvári Zsuzsanna,

Barlangkutatás Erdélyben

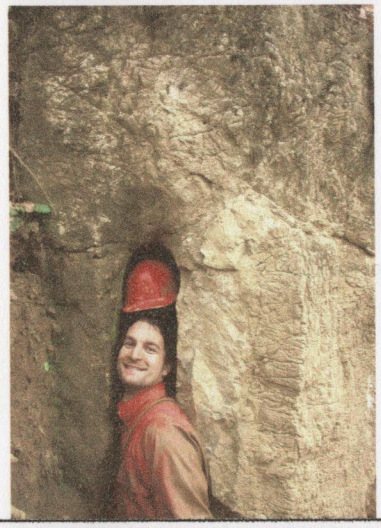

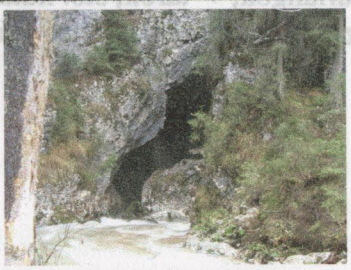

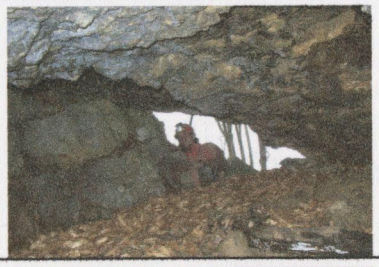

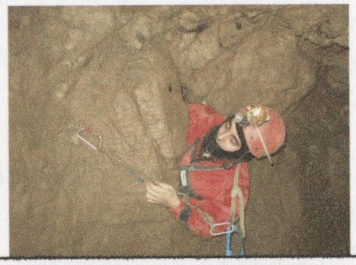

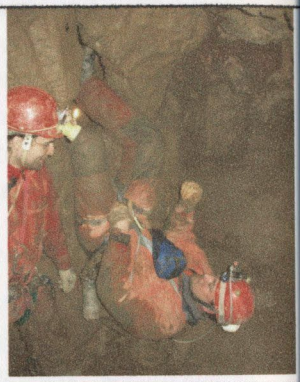

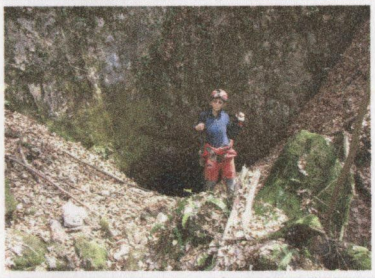

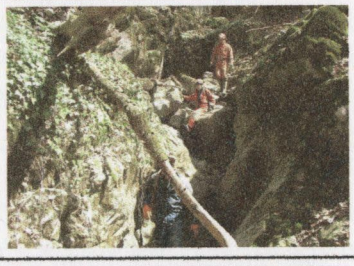

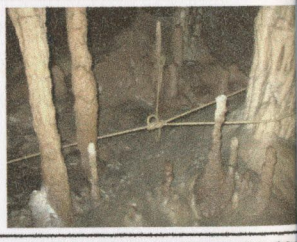

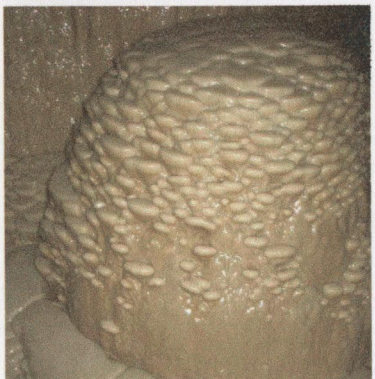

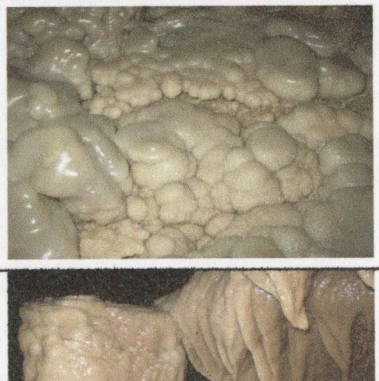

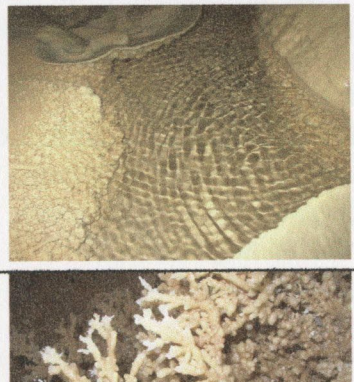

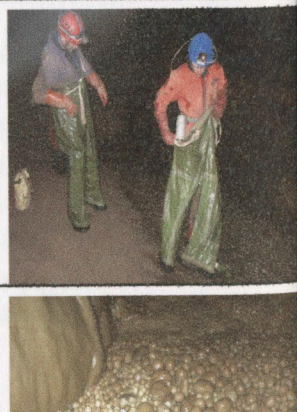

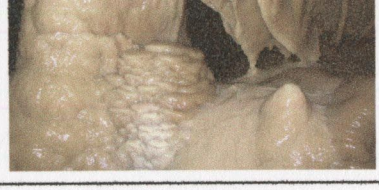

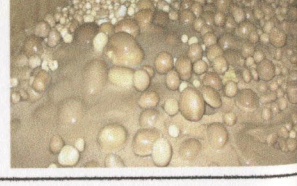

Barlangkutatás Erdélyben, a Király-erdőben
-Bán Tamás élménybeszámolója-

2003. július 26.-át írt a naptár ezen a napon. A Bakonyi Barlangkutató Egyesületek Szövetsége, és Kocsis Andrisék által közösen szervezett barlangkutató táborba igyekeztünk a Romániában található Damisba. Este nyolc fele közeledtünk a határhoz. A magyar kapun simán átmentünk, a románoknál ismét belefutottunk a szokásos másfél órás várakozási időbe, de már nem lepődtem meg rajta, csak a mai napig nem értem, hogy szomszédaink miért ennyire lassúak. Már sötét volt mikor tovább indulhattunk. Így legalább nem láttam Nagyvárad lerobbant lakótelepeit. Dög meleg volt, a rádióból valami nyál zene szólt és lassan úrrá lett rajtam az álmosság. Arra ébredtem, hogy a lehúzott ablakon át hűs hegyi levegő áradt be. Végre valahára beértünk a Király- erdő hegyei közé. Szívesen pihentetném szemeimet az ismerős tájon, de a kocsi ablakán csak saját fejem látom tükröződni. Aztán a Suzuki lassít, motor leáll, mi pedig megérkeztünk Damisba, Andrisék házához. Késő éjjel volt már. Mindenki aludt. Az egyik ajtón találtunk egy cédulát mely tudatta velünk, hogy hol találunk sört meg pálinkát, meg mellékesen hogy hol tudunk aludni. A hosszú út után ittunk még egy Caraimant aztán álomra hajtottuk fejünket.

Július 27.-én reggel mikor kimásztam a hálózsákomból már szinte mindenki fennt volt. Nagyon megörültem nekik, hiszen volt akit már egy éve nem láttam. Jókedvűen mesélgettünk egymásnak, megbeszéltük az aznapi tervet, s közben tele tömtük hasunkat Marika főztjével. Jó újra itt lenni. Már nagyon hiányzott!
Az égen felhők gyülekeztek nem sok jót ígérve, de azért elindultunk, hogy bontsunk egy jót a **Kis-Zsombolyban**. Ez helyi viszonylatban nem egy túl jelentős lyuk, de Pola szerint mindenképp meg kéne piszkálni, mivel a 3 nagy barlang között (Király, Páfrányos, Caprei) pont középen helyezkedik el. Délben ujjgyakorlatként összetákoltunk egy háromlábat, és már kezdhettük is a műszakot. A hely láttán egy hazánkbeli sárbánya jutott az eszembe. Lustaságom miatt a felszínen vállaltam melót, így aztán nagy örömmel szedhettem ki puszta kézzel a badellákból a ragadós, vizes agyagot. Pár óra múlva eleredt az eső. A munkát abbahagytuk, és próbáltunk minél gyorsabban visszaszaladni a házhoz, mert senkinek nem volt kedve már első napon tökig ázni. Az égi áldás később se szűnt meg, csak néha tíz percek- re, és ez így ment öt napon keresztül. Esett, esett, és megint esett! Ezt akkor még nem tudtuk.

Július 28. A második nap reggelén alig láttunk a ködtől, meg persze esett. A felszíni bontáshoz semmi kedvünk nem volt, a többi barlangban meg valószínűsíthető volt az árvíz. Na most mi a fenét csináljunk? – tettük fel a költői kérdést. Menjünk tárózni! - dobja fel valaki az ötletet. Ebbe mindenki belement és már pakoltuk is a cuccokat.
A táróktól jó messze álltunk meg, nehogy a román rendőrség megsejtse, hogy miben sántikálunk. Először egy még barlangos szempontból feltáratlan tárót jártunk végig. Sajnos nem sok sikerrel. Kicsit letörten kullogtunk kifele, mikor a plafonban megpillantottunk egy kürtőt, ami elkanyarodott, és így a végét nem láttuk. Ki kéne mászni! - de hogyan? Ugyanis a kürtőnk legalább 5 méter magasan nyílik nálunk meg nincs létra. Végigkutattuk a környéket valami segédszerszám után. Végül találtunk egy 7 méter hosszú, korhadt pallót. Ennek egyik végére rákötöttük a kötelet és feltoltuk a kürtőbe. Épp hogy elérte a száját és meglehetősen bizarul nézett ki. Senki se akarta vállalni a felmászást. Aztán az okosok kisütötték, hogy nekem kéne menni, mivel én vagyok a legkönnyebb. Na jó! Felfele menet azért imádkoztam, nehogy eltörjön alattam ez a vacak. Megúsztam!

Ahogy falat érek beverek egy nittet a lelki nyugalmam érdekében. Még tudok felfele mászni pár métert egy ferde agyag falon, de aztán a kanyar után már mindent agyag tölt ki. Na mindegy - gondolom- legalább volt valami izgalmas is. Később megbeszéltük, hogy kb. a 20-as években másztak hasonló módon kürtőt, már ha másztak egyáltalán. Közben kicsit kisütött a nap, de minket ez nem igazán érdekelt már akkor. Rögvest egy másik táró felé vettük az irányt. Ezt már Poláék végigjárták. Találtak is jó pár barlangot, de mi nem ezeket néztük meg. Egy kis huzatoló lyukhoz tartottunk, ami kb. 7 km-re van a bejárattól. Nyomulunk ezerrel befele, mikor lámpánk fényében földönkívüli lények kezdenek derengeni. Az Alienek! Ezek a fa ácsolatról lelógó méter hosszú 10 cm átmérőjű penész fonadékok. Hátborzongató látvány, annyi van belőlük, hogy csak élével férünk el köztük. Egy mikrobiológus biztos elájulna a gyönyörtől. Mikor megérkeztünk nem akartam hinni a szememnek. A lyuk, amiért jöttünk tenyér méretű, bár beljebb tényleg tágabb, de azért kizártnak tartom, hogy ki tudjuk vésni. A többiek nagy hévvel nekiálltak fúrni meg repesztőékezni. A fúró aksija persze a kelleténél előbb lemerült, így a repesztőékkel nem megyünk semmire. De mint a szovjet hadsereg mi se adtuk fel, és elővettük állati erőnket, meg a csodatevő T-72-es tankcsapszeg- spajszert. Lásd csodát! Újabb egy óra munkával járhatóvá tágítottuk a nyílást. Keresztülmászva rajta egy kis terembe jutottunk, melynek alját a táró robbantása során keletkezett törmelék alkotta. Sajnos ezt a legtöbb barlangba beszórták és így valószínűleg jelentős részeket töltöttek fel. A terem falán kb. 5 méter magasan egy cső alakú folyosó indult tovább, de nem tudtunk felmászni, mert a falakat 2 cm vastag csúszós agyag borította.

Július 29. A harmadik nap gyenge napsütéssel köszöntött ránk. Mi ezen felbuzdulva a **Raffaello- barlang**ba indultunk, hogy szétvéssük a végponti szűkületet. Úgy döntöttünk, hogy nem a völgytalpon közelítjük meg célunkat, hanem a gerincen megyünk végig és majd onnan ereszkedünk le. Hátamon a bagemmel, kezemben egy csákánnyal (mert a jó barlangásznál mindig van legalább egy csákány, vagy ami éppen kell) nagy lelki nyugalomban bandukoltam, mikor arra lettem figyelmes, hogy valami megcsípte a nemesebbik felem, majd a sípcsontom. Akkor vettem észre, hogy egy darázsraj vesz körül, és igencsak agresszívek. A csákányt eldobtam, és eszeveszettül elkezdtem rohanni a 40 fokos lejtőn lefele. Párszor majdnem elestem, de jóval lejjebb azért sikerült megállnom. Az utolsó támadót is kiszedtem a hajamból. A mérleg két csípés. Nem is olyan rossz! Közben Bandi felvilágosított, hogy ezek földi darazsak, és én bizonyára beleléptem a fészkükbe. A balek!
A Raffaello-barlang a nevét a barlangban található bon-bonszerű képződményekről kapta. Az eleje nem túl tág, vagy öt szűkületen kell magunkat végigküzdeni. Megnéztük a barlangot, de nem sokat időztünk. Úgy gondoltuk, hogy a vésést inkább gyakorlottabb „szakemberekre" bízzuk. Ezt követően mi a völgy sziklás oldalát kutattuk át újabb lyukak után, de nem sok sikerrel. Végül egy a Királlyal szemben lévő lukságot néztünk át. Egy teremből két kis kúszójárat indult, de mindegyiket cseppkőlefolyás zárta el. Polával a bejárati üregben ültünk, és azon tanácskoztunk, hogy érdemes lenne- e lefele bontani, mikor a talpunk alól hangok szűrődtek fel. Teljesen ledöbbentünk! Ez meg mi a franc?- tükröződött mindkettőnk arcán. Lehajoltunk, és elkezdtünk fülelni. Egész beszéd szerűnek tűnik. - állapítottuk meg. De még mindig nem értjük a dolgot. Vajon a kínaiak fúrták át a földet, vagy valami titkos, román földalatti szervezetre leltünk? Végül felismertük Bandi hangját. Iszonyatos röhögésben törtünk ki, és kiabáltunk nekik. Először ők se értettek semmit. Aztán mindenki számára világossá vált, hogy a Raffaello-barlang szűkületen túli részei kijönnek a hegyből.
Kicsit csalódottak vagyunk, hogy ez a barlang se egy nagy rendszer része, de legalább lehet majd átmenőtúrát tenni. Ezzel a felfedezéssel erre a napra be kellett érnünk.

Estefele szokásszerűen esett az eső. De nem olyan csöndesen, mint máskor, hanem egyre intenzívebben. Az eredmény egy iszonyatos felhőszakadás lett. Olyan sűrűn esett, hogy a 30 méterre lévő házat csak homályosan láttuk. Az út helyén egy folyó hömpölygött, és az udvart is több centi vízréteg borította. Bandiék állították, hogy ilyen zuhét még ők se láttak. A kényszer pihenő ideje alatt már előre azon izgultunk, hogy amint elál az égi áldás kocsiba pattanunk. Mit látunk majd a nyelőknél?
Amint aztán az égiek kegyesek lettek hozzánk, és az eső is elállt, így is tettünk. Az út menti mezőket addig nem létező patakok szelték át. Talán lehet hogy jobb lett volna inkább csónakkal jönni? Féltünk hogy a Suzukit nem kétéltűnek tervezték. Néhány nagyobb tócsát (tavacskát) úszva szeltünk át, de végül is az autó jól vizsgázott. A Runcsor helyén hatalmas, kavargó, barna tavat találtunk. A patakmeder sokkal szélesebb volt, mint nálunk egy- két folyónak titulált vízfolyás. A sodrás nagyon erős volt. Elvitt mindent ami az útjába került. A babföldeket ugyanúgy mint a kerítést. A látvány felejthetetlen. Teljesen lenyűgözött. Be voltam sózva, hogy a többi nyelőt is megnézzük. Kelet fele indultunk, de legnagyobb meglepetésünkre arra nem volt eső. A Bulbuc forráshoz csak másnap jutottunk el, de akkor is púpos volt még a vízfelszín és barna kávézacc kavargott a mederben.

Július 30. A negyedik nap reggel már kezdtük megunni a több napos esőzést, mert a nagy barlangokba a valószínűsíthető árvíz miatt nem volt tanácsos lemenni. Ezért ismét egy új barlangot vettünk célba.
Csobogós-barlang. Ez is a Lazuri völgyben található, csak nem lennt a völgytalpon, hanem attól kb. 150 méterrel magasabban. Jelentéktelen bejárattal nyílik a töbrökkel tarkított erdőben. Bejáratán erős légáramlás húz befele. Egy nagy barlangot sejtünk itt, mely talán aknák sorával jut el a mai karsztvízszinthez. Ez a hely se adja meg magát egykönnyen. Az áhított felfedezés előtt még makacs szűkületek sorával kell megküzdenünk. De ne szaladjunk ennyire előre az időben.
Legnagyobb problémánk az volt, hogy a közel 30 kilós aggregátort, hogy fogjuk a helyszínre szállítani. Végül találtunk egy hordkeretet, melyre ráerősítettük és nekiálltunk megfelelően mazoista embert keresni aki ezt elcipeli. Lóri az Arojával elvitt minket egy darabon, de egy az utat keresztező pataknál már vissza kellett fordulnia. De ez se ment egyszerűen, ugyanis előbb a hátsó majd az első kerekek ásták el magukat a sárba. Jöhetett a lapátolás, a csörlőzés és persze az autótolás majd fél óra után a siker Olyan volt, mintha mi is a Dakaron küzdenénk, csak éppen kicsit nedvesebb környezetben. Aztán az aggregátor is megtalálta a gazdáját, Fülöp Szilárd személyében. De nem lettünk volna elég állatok, ha nem rántjuk be a hátán, de szerinte így csak könnyebb volt cipelni. Mikor megérkeztünk a barlanghoz természetesen azonnal el is kezdett esni. A többiek lementek fúrni, vésni, robbantani, én pedig másodmagamba egy ponyva alatt az aggregátorhoz bújva ültem, de legalább valami melegített. Pár óra várakozás után annyira fáztam már, hogy a szakadó esőben inkább visszagyalogoltam a 8 km-re lévő házhoz.

Július 31. Ötödik nap reggel már elég nehéz volt a ruhatáramban valami száraz göncöt találni. De nem csüggedtünk el. Sőt inkább megmakacsoltuk magunkat! Ha törik, ha szakad mi lemegyünk a **Király-barlangba**. Nem volt sok kedvem nedves overálomba belebújni, de a barlang cseppkőcsodái és mérete jobban vonzott. Pár gumiruhát is vittünk magunkkal, hogy a félszifonon való átkeléskor ne ázzunk szét. A barlang eleje ismerős volt, így könnyen eltaláltunk. Már a Galériában hallottuk a patak dübörgését, ami nem sok jóval kecsegtetett. A gumiruhákat már a rögtön az elején felvettük, mert néhol derékig érő vízben kellett gázolni, bár emlékeimben csak térdig ért a víz. Lehet, hogy még is csak árvíz van? A szifonban inkább levettem a sisakom, hogy könnyebben elférjek, de így is meglepetés ért. A gumiruhába szorult levegő kissé megemelt, előre billentett és a jéghideg víz szabadon áramolhatott befele.

Hogy élveztem!? Hál istennek nem csak én jártam így. A nagy teremig jártam már, de idén tovább akartunk menni. Az omláson könnyen átjutottunk Bandi elmondása alapján. Utána iszonyat méretű folyosóba értünk. A főte 15 méterrel a fejünk fölött volt és kb. ugyanennyire a szemközti fal. Ez egy foszilis ág volt. Egy kereszteződésnél egy autónyi kőtömb felületén csodálatos borsókőből talán aragonitból álló bokrok voltak. Némelyik nagysága a 30 cm-t is elérte. Az ág ketté vált és mindegyik végén egy újabb patakot találtunk, mely szifonból tört elő és szifonba tűnt el. Némi kajálás után elhagytuk a barlangot.

Augusztus 1. Az istenek úgy látszik megkönyörültek rajtunk, mert végre öt nap után elállt az égi áldás és kitisztult az ég is. Ritkán örültem ennyire még a napnak és végre megszárogathattam nedves ruháimat. Csodálatos érzés volt újra száraz műnyúlba bújni. Ennek örömére két napig csak a felszínen csavarogtunk meg kisebb felszíni bontásokat végeztünk. A **Kis-zsombolyba** bejutottunk egy kicsike terembe, de a továbbvezető kúszójárat teljesen becseppkövesedett. Hát innen se jutottunk be a Páfrányos és a Caprei barlangok közötti ágba. A fárasztó tábor végére egy igazi nyalánkságot tartogattunk.

Augusztus 2. A **Biharrózsa** feletti bauxitkutató tárókból egy csodálatos kristály barlang nyílik. Nem messze tőle van egy hatalmas akna, amibe le szerettünk volna ereszkedni. A tárók melletti betonépületekbe, melyekben régen a bánya igazgatósága lehetett, cigányok költöztek. Velük célszerű jóba lenni, mert különben felnyomnak minket a rendőrségnél, vagy a polgármesternél, hogy a tárókba járunk, ami elvileg tilos. Persze ebből biztos botrányt csináltak volna ismerve az ottani magyarszeretetet Ennek elkerülése végett összeállítottunk egy nagy ajándékcsomagot, amiben mindenféle étel volt. Természetesen nagyon örültek neki, később velük üzengettünk egymásnak. Az első meglepetés a tároó bejáratában ért minket, ugyanis a helyi cigány vajda egyetlen tehene oda állt be hűsölni és minket az istenért se akart beengedni. Végül a tulaj megsegített minket és nagy szakértelemmel, meg egy pálcával elhajtotta állatát. Szabad volt az út a **Nagy- Farku**- hoz, így neveztük egymás között azt az aknát. Nevét a hasonló nevű (Farku, ejtés szerint) kristálybarlangról kapta. Reményeink szerint senki se járt még benn, mert sehol se láttunk egy nittet vagy szöget, azt pedig kizártnak tartottuk, hogy TK- ról ereszkedtek volna le. Az akna tényleg böszme nagy volt, legalább 15 méter átmérőjű. Omladéktömbökön egyensúlyoztunk a peremén és a leggyorsabban befürtunk egy-két nittet. Máté ment előre beszerelni. Aztán nekem is „felizzott" a kezemben a csiga ereszkedés közben. Sajnos több helyen meg kellett osztani az aknát, mert a fal elég zizis volt. Az akna felénél csak úgy záporozott a fejünkre a lecsöpögő víz, s nem egy helyen látunk a szemben lévő falon becsatlakozó meandereket, az egyik kb. négy méter magas lehetett. Van itt még mit felfedezni! 50 méter ereszkedés után talajt fogtunk. A járat két irányba indult tovább vízszintesen. Mindkét fele elmentünk, de mindkétszer csalódtunk is, ugyanis a járat elszűkült vagy szifonban végződött. De a legnagyobb meglepetés az volt, hogy egy anyagfalon lábnyomokat fedeztünk fel. Hogy a fenébe kerültek oda? Fogalmunk nem volt és kicsit csalódottan gépeltünk kifele. Utána Ákival (Kocsis Ákos) átmentünk a Farku-ba. Állati, iszonyatos, hihetetlenül szép! Életemben nem voltam még kristálybarlangba, de asszíszem jó helyen kezdtem. Ha ez a barlang nálunk lenne hét lakat alatt őriznék, és évente egyszer adnának leszállási engedélyt. A bejárata a tároó főtéjébe nyílik, melybe egy TH vasról lehet felmászni. Még csak 20 métert haladtunk befele máris megjelentek az első 5 cm hosszú kristályok, melyek a falak repedéseiből nőttek ki. Ezek még valamitől, talán fáklyáktól szürkék, de kicsit beljebb már minden átlátszóan csillog. Helyenként az egész plafont (20 m^2) 20 centi hosszú, ujjnyi vastagságú kristályok borítják, olyan sűrűen hogy a fal anyagát nem is látni. A cseppkövek is teljesen át vannak kristályosodva. A járással is vigyázni kell, mert nem egy helyen a talpunk alatt is ropog a föld. Láttam 10cm hosszú kalcit szkalenoédereket is.

Az elcsépelt borsókövek itt sampion gomba nagyságúak és minden csillog, mindenhol kristályok a végén az ember már teljesen beleszédül, de megunni nem lehet. Az egész barlang 300m hosszú és lehajolni is csak három helyen kell, de így is négy órát voltunk lenn. Áki már az elején leszögezte hogy ez szebb mint az összes magyar kristálybarlang együttvéve. Pedig ő meglehetősen magyar párti. Mindenképpen megéri megnézni, de sajnos már itt is felfedezhetők a rongálás nyomai.
A tárób61 kifele jövet felfedeztünk egy teljesen megpakolt csillét, ami a síneken állt. Nem messze innen indult egy lejtakna. Gondolom már nem kell mondanom, hogy ezután mit tettünk! Az egész sínpályát lepucoltuk, a váltókat átállítottuk és nekifeszültünk a 2 tonna körüli szerelvénynek. Nehezen indult el, de utána minden ment már simán. A lejtakna szélét elérve a csille kirepült kezünkből és iszonyatosan begyorsult. 30 méterrel lejjebb egy másik csille feküdt keresztbe a síneken, a katasztrófa elkerülhetetlen volt. Dobhártyaszaggató dübörgéssel ütköztek egymásnak, melyet fényes szikra zápor követett aztán minden csendes lett, csak az egyik még mindig forgó kerék nyikorgását hallottuk. A kötelező helyszínelés után visszatértünk a napfényre, mint aki jól végezte dolgát.

Utolsó esténket a tábortűz mellett töltöttük a még felfedezésre váró barlangok lajstromba vételével. Éjjel háromig ültünk a fűben, nem volt egyszerű mindent összeszámolni. Még álmomban is valami cseppkőlefolyással hadakoztam, de másnap délután már Balaton parti nyüzsgésbe kellett utat törnöm magamnak.

Kirándulások túrák 2003-ban

1. Barlangok ahova eljutottak kutatóink:

barlangtúrák, illetve kutatások a nem általunk kutatott barlangokba:

- ***Gortani***
  Túra ideje: 2003. február 8-9.
  Túra résztvevői: Forró Gábor

- ***Keselő-hegyi 1.-es számúbarlang:*** Tatabánya
  Túra ideje: 2003. március 1.
  Túra résztvevői: Bán Balázs, Forró Gábor, John Szilárd

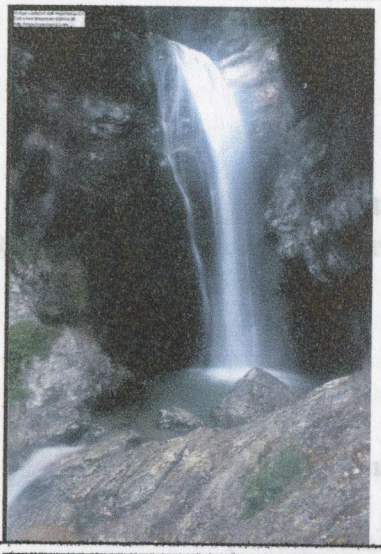
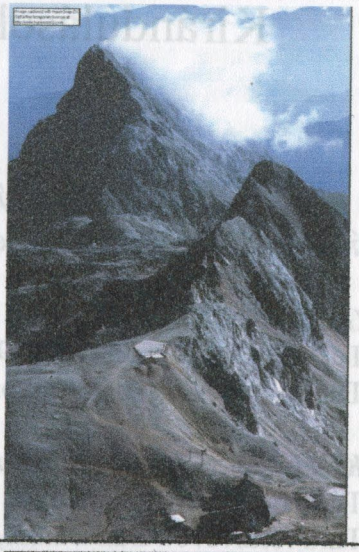
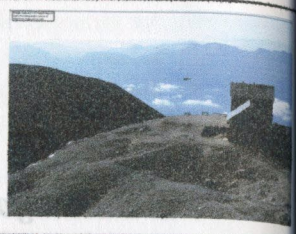
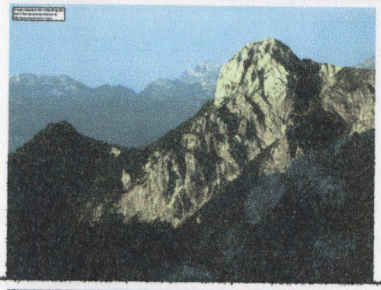
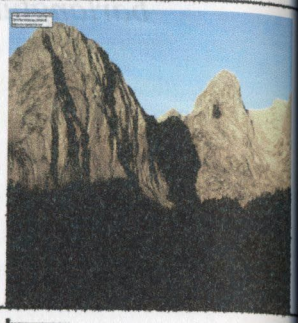
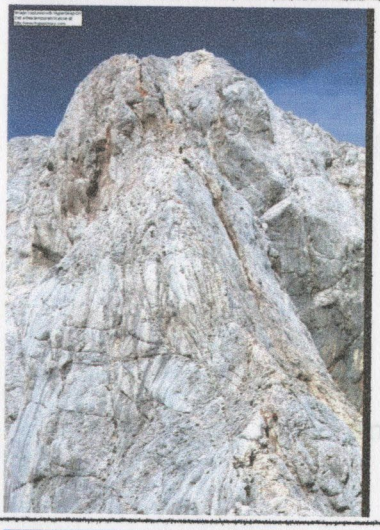
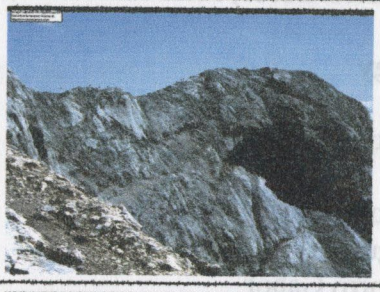
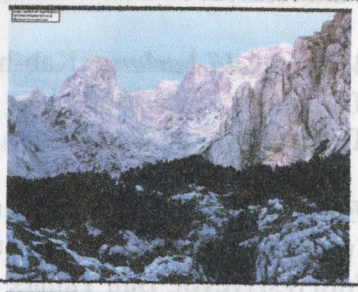
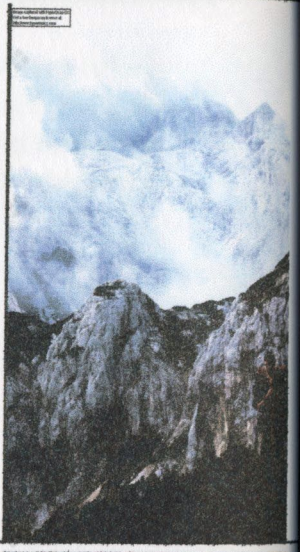
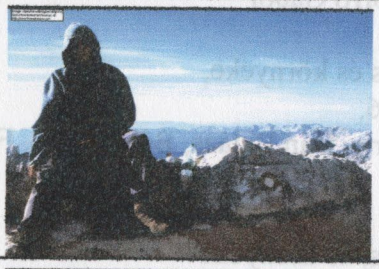
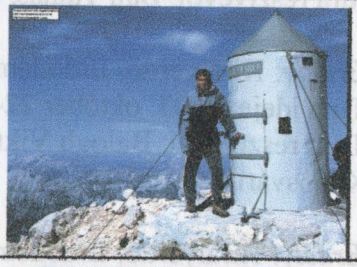
- ***M1 víznyelő-barlang:*** Kab-hegy
  Túra ideje: 2003. július 12.
  Túra résztvevői: Bán Tamás, John Szilárd,

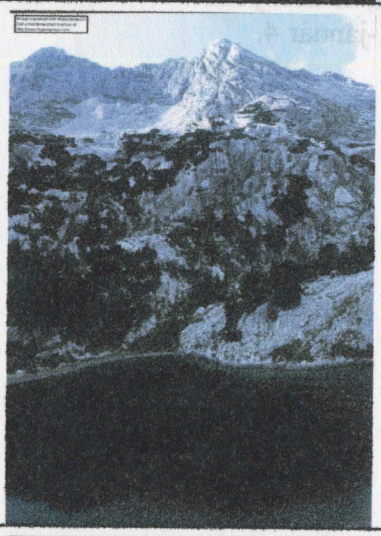
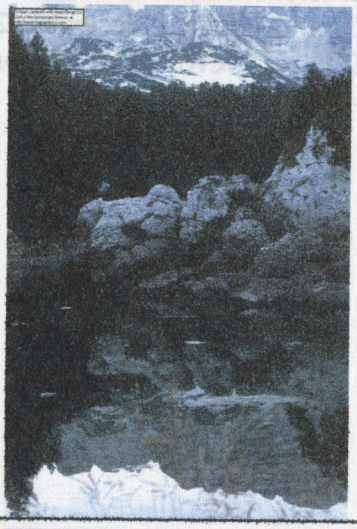
- ***Erdély:*** Király-erdő, Erdődámos és környéke,
  Túra ideje: 2003. július 26.-augusztus 3.
  Túra résztvevői: Bán Tamás, Forró Gábor

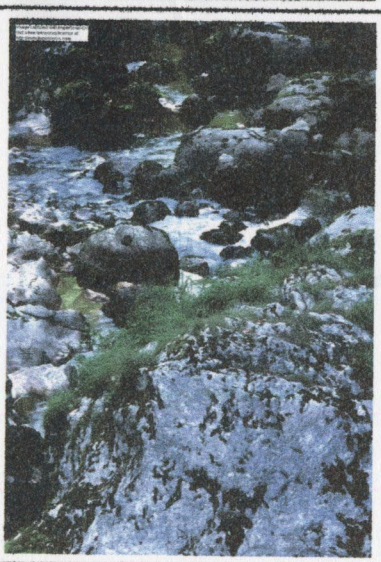
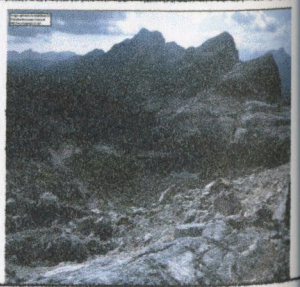
- ***Erdély***: Királyerdő, Erdődámos és környéke,
  Túra ideje: 2003. október 22-26.
  Túra résztvevői: Balogh Viktória, Bán Balázs, Bán Tamás, Forró Gábor, Kaposvári Zsuzsanna,

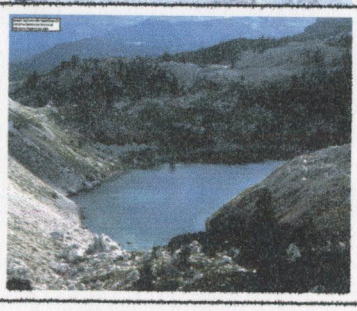
- ***Erdély***: Királyerdő, Erdődámos, és környéke
  Túra ideje: 2003. december 27.-január 4.
  Túra résztvevői: Forró Gábor,

Képek a Trigláv túráról

Túra a Júlia-Alpokba, avagy a Triglav meghódítása

-Bán Tamás élménybeszámolója-

A hegymászás mindig is dédelgetett álmom volt, csak nem volt senki más az ismeretségi körömben, akinek ez lett volna a hobbija. Mikor elkezdtem barlangászni szerencsére megismerkedtem egy-két ilyen emberrel is. Lénert Attilával már 2002. nyarán terveztük, hogy kimegyünk Szlovéniába és megmásszuk a Triglavot, de szüleim ekkor még egyáltalán nem örültek a dolognak. Nem akarták, hogy fiúk egyszerre két általuk életveszélyesnek tartott sportot űzzön. Szóval a túra elmaradt. Aztán egy év elteltével sok minden megváltozott. Ekkor már nem igen volt beleszólásuk, hogy mikor és hova megyek, hiszen a nyári munkával általam megkeresett pénzből utaztam, és kész tények elé állítottam őket.

2003 nyarán végre megvalósíthattuk tervünket, mely igazából csak egy ötlet volt és semmi szervezés nem állt a hátterében. Mivel egyikünknek sincs kocsija, úgy döntöttünk, hogy busszal, vonattal, stoppal utazunk, de itt sem igazodtunk a menetrendhez, hanem Fortuna szeszélyeire bíztuk magunkat. Azt talán már mondanom sem kell, hogy szállást sem foglaltattunk előre. Kezdetektől fogva bivakolást terveztünk. Az utazás kezdetét augusztus utolsó hetére tettük, mert reméltük, hogy ekkor jó idő lesz.

Augusztus 24.-én, vasárnap délután indultunk a Keszthelyi buszpályaudvarról, megtömött hátizsákokkal. Először Nagykanizsáig utaztunk, ahol kis idő elteltével sikerült egy csatlakozást találni, ami elvitt minket Letenyéig, a horvát határig. Tudom, hülyeségnek hangzik, hogy miért Letenyére mentünk, amikor Szlovénia volt az úti cél. A probléma megértéséhez elég rápillantani a térképre. Ha Horvátországban egy 30 km-es szakaszt stoppal teszünk meg, akkor szlovén oldalra érünk, méghozzá egy olyan városba, ahonnan sokkal jobbak a közlekedés lehetőségei. A határ előtt nem sokkal ki is álltunk az út szélére, hátha megszánnak minket. Iszonyatos mázlink volt. Ugyanis kb. a tizedik kocsi megállt és felvett minket. Ráadásul a srác szlovén volt és pont hazafele tartott. Szívesen elvitt bennünket. Boldogan ültem az anyós ülésen, álmaimban nem reméltem, hogy ez ilyen könnyen fog menni. Közben németül egész jól elbeszélgettünk a sráccal. Kiderült, hogy ő vitorlázó repülő és épp a Kecskeméti Repülő-Napokról jön. Mikor mondtuk neki, hogy mi a Triglavot készülünk megmászni erősen meglepődött, aztán hirtelen kibökte, hogy ő ott lakik a lábánál, Bledben és szívesen elvisz minket végig. Mázli!!! Útközben megbeszéltük, hogy melyik oldalról célszerű felmenni és még mit érdemes megnézni. Sok hasznos tanáccsal látott el, és megpróbált lebeszélni minket a bivakolásról, mert ezért a nemzeti parkban büntetnek. Nem sok sikerrel járt.
Pár óra multán megérkeztünk Bledbe, ahol megnéztük a várat és a tavat, majd indultunk is tovább Bohinjba. Ott már korom sötét fogadott minket. Hátunkra vettük túlméretezett zsákjainkat és megindultunk előre az éjszakába, hogy valami mezőn alvóhelyet találjunk. Nemsokára magunk mögött hagytuk a falú fényeit és egy folyó mellett baktattunk. Mindketten fáradtak voltunk, ezért az első alkalmas helyen letáboroztunk. Az álom azonnal elnyomott. Éjszaka arra ébredtem, hogy a fejem fázik és csurom víz. Bele tellett pár percbe míg felfogtam, hogy a pár órával ezelőtt még csillagos égboltból jelenleg esik az eső. Némi szitkozódás közben kimásztam hálózsákomból és gyorsan mindent összepakoltam. Attilának ez nem ment olyan jól, melyre rá is fázott, mert a hálózsákja utána egész végig nedves volt. Elindultunk, hogy valami fedett helyet keressünk. Kicsivel később lámpánk fényében megpillantottunk egy

az út mentén lábakon álló tákolmányt, mely legjobban egy fáskamrára emlékeztetett. Azonnal behúzódtunk alá és folytattuk a pihenést. Reggel még mindig esett és az egész táj ködbe burkolózott. Semmi kedvünk nem volt előmászni, de a tétlenséget se szeretjük, úgy hogy a két rossz közül az előbbit választottuk. Mikor a tóhoz értünk az égi áldás már elállt. Egy utazási irodában megnyugtattak minket, hogy az elkövetkezendő napokban jó idő várható. Még a faluban feltöltöttük kaja tartalékainkat és megindultunk a hegyek fele. A tó 500 méter magasan feküdt és az aznapi cél a 2000 méter szint elérése volt. Őszintén szólva kicsit tartottam a dologtól, mert még sose vettem részt olyan túrán, amely minden részletében ennyire bizonytalan lett volna. Féltem, hogy nem találunk ideális bivakhelyet, és esetleg bőrig ázhatunk. Egy völgyön keresztül közelítettük meg a hegyünket. Az első órák azzal teltek, hogy megpróbáltuk kiismerni a szlovén turista jelzéseket. Elég furcsa volt, hogy minden út jele egy fehér karika piros folttal a közepén és az elágazásoknál táblák vannak. Itthon ez nem lenn nyerő, mivel rövid idő után a táblák eltűnnének. Az út festői szépségű volt. Balról meredek, sziklás hegyoldal határolta a láthatárt, balról pedig kis tisztások és faházak sorakoztak. Minden üde zöld volt és friss. Éles ellentétben állt a Balaton parton látottakkal. A felhők fejünk felett pár száz méterrel voltak, így a Triglavot csak sejthettük, hogy hol van. Pihenés képpen megnéztünk egy 15 méter magas vízesést, Attila fényképezett aztán nyomultunk tovább. A térkép alapján most egy kegyetlen meredek rész következett és sajnos nem kellett csalódnunk. Pár kilométer során 900 méter szintet kellett megtennünk. Az ösvény felfelé menet szerpentin szerűen kanyargott. A párás idő miatt szakadt rólunk a víz, szemeimen néha nem láttam ki az izzadság miatt. Érdekes, hogy csak szembe jövő emberekkel találkoztunk, akik mind mosolyogtak rajtunk. Vajon ők hol mentek fel a hegyre? De ezzel nem volt erőnk foglalkozni. Kb. 1200 méter magasan elértük a felhők szintjét. Nagyon vártam már, hogy milyen lehet, mert alulról mindig tök jól néznek ki, de sajnos csalódnom kellett és megállapítottam, hogy olyan, mint a köd. És ez a „köd" elég sűrű volt, mert ha 20 méterre távolodtunk egymástól, akkor már csak homályosan láttam Attilát. Néha megálltunk pihenni, de nem sok időre, mert akkor meg fáztunk. Ördögi kör! Nem volt mit tenni, csak menni tovább. 1600 méter magasan kiértünk a völgyből egy platószerű részre és a felhőréteg is eltűnt. A köd felett ragyogott a nap és egymás után tűntek fel a meredeken égbe törő hófehér szikla ormok. Tátva maradt a szánk, azt hiszem sose jártam még olyan szép helyen. Természetesen a fényképezőgépben is szaladt a szalag. Innen már csak enyhe emelkedők voltak és észre se vettük a szintemelkedést. Lassan haladtunk, de annál többet nézelődtünk. Mindenhol fenyők, zöld fű és fehér sziklák, mint álmaimban. Réteken és törmeléklejtőkön vágtunk át és közben elég sok emberrel találkoztunk. Egy turistaháznál magyar szavak ütötték meg fülünket, kiderült hogy honfitársaink aznap jártak a csúcson, de az idő miatt nem sokat láttak. A Triglav ekkor is felhőkbe burkolózott, melyeket elég gyorsan kevert körülötte a szél. Ez valószínűleg azon a hágón fújt át, ahol aznap aludni szerettünk volna. Nem túlzottan örültem, mivel csak egy nyári hálózsák volt nálam és nem szerettem volna éjjel fagyoskodni. Este 7 körül megérkeztünk a hágóba, és megtömtük hasunkat valami por kajával. Kimerült voltam és nem nagyon érdekelt, hogy hol fogok aludni, ezért az út közepén feküdtem el, mivel az volt a környéken a legsimább. A hőmérsékletről csak annyit, hogy az egyik mellettünk lévő karsztos oldás alján még keményre fagyott hó volt. Nem, túl jól aludtam. Elég sokat forgolódtam és persze fáztam is. Reggel korán keltünk, a Nap még jócskán a látóhatár alatt volt és csak gyenge fény derengett. A hidegre való tekintettel rögtön főztem is egy teát, meg valami meleg kaját. Míg ezzel foglalkoztam a környező hegyek színe a szürkéből rózsaszínbe ment át. Csodálatos hajnali fényjátéknak lehettünk tanúi. Már úton voltunk a Triglavra mikor a Nap előbújt a szomszédos hegyek mögül és mindent fénnyel árasztott el.

Teljesen tiszta idő volt, és a láthatárra mindenhol csipkés hegygerincek voltak „festve". A csúcstömb Várként magasodott fölénk és minden másról elvonta a figyelmünket. 2400 méter

magasan a hátizsákjainkat egy turistaházban hagytuk és csak némi vízzel indultunk tovább. Hamarosan ráértünk a sziklára és innen már végig drótkötél mellett haladtunk. Klettersteig szettet nem vittünk magunkkal, bíztunk az ügyességünkben. Néhol voltak elég meredek szakaszok is, melyek inkább a sziklamászásra emlékeztettek. Ezt a szakaszt élveztem a legjobban. Az egyik gerincszakasz kb. fél méter széles volt és mindkét oldalt több száz méter mélység volt alattunk. Északról a gleccser maradványai fehérlettek a lejtőkön. Aztán egyszer csak már nem volt hova feljebb mászni és ott álltunk a csúcson. Rajtunk kívül még vagy 20 ember volt ott, akik rendszerint hazatelefonáltak. Ez a tömeg és a mobilok kicsit kedvemet szegték, mert reméltem, hogy ha az ember hegyek közé megy, akkor ott magányt, nyugalmat talál. Ez egy kicsit hiányzott, de egyébként a kilátás pazar. Több tíz kilométerre ellátni és a vadabbnál vadabb hegyek számolatlanul tornyosulnak az ég felé. Egy órát időztünk fennt, aztán egy másik drótköteles útvonalon mentünk vissza a házhoz. Utána a hegység központi részén keresztül vágva keletnek indultunk tovább Dolic irányába. Kietlen elhagyatott tájon jártunk. Mindenhol hófehér mészkősziklák és karmezők. Néhol a kövek között megbújt egy-egy fűcsomó, de fát vagy forrást sehol se láttunk. Valamelyik holdbéli részen később „végzetesnek" bizonyuló ebédünket is elfogyasztottuk. A délután arra lettem figyelmes, hogy Atilla egyre gyakrabban marad le és nincsen túl jó színben. A Dolic-i menedékházhoz érve már fázott pedig volt vagy 25 °C . Nem gondoltam semmi rosszra a kimerültség számlájára írtam az egészet. Pihentünk egy órát, de utána tovább indultunk. Megmásztunk egy újabb 2400 méteres hágót, melyen kicsit több havat találtunk és rendeztünk egy augusztusi hó csatát. A túloldalon terült el a Hét Tó Völgye, melyről mindegyik kiadvány azt írja , hogy a hegység legszebb része. Meg kell hagyni nem hazudnak. Az első tóra kb. 300 méter magasról láttunk rá és nem is tűnt nagyobbnak egy pocsolyánál. Közelebb érve persze egyre jobban csalogatott némi fürdőzés reményében. A víz nem volt mélyebb egy méternél és a nap kellemesen hűvösre melegítette. Rögtön bele is gázoltunk és felfrissítettük megfáradt testünket, utána pedig kidöglöttünk a partra kicsit napozni. Kellemes környezet, csend, békesség. Ki a franc vágyik a Balaton partjára? Lefele minden újabb tónál leesett az állunk és peresze kattogtattuk a fényképezőgépet. Kora este újra elértük az erdőhatárt, de ekkor Attila már „alig élt", fényképezni is nekem kellett. Egy újabb turistaháznál én megvacsoráztam, ő inkább a teraszról kidobta a taccsot a vendégek legnagyobb megrökönyödésére. Izgultam érte, mert fogalmam sem volt, hogy csak a gyomrát rontotta el vagy valami komolyabb baja van. Megpróbáltam valami olcsó szállást intézni, hogy ne a szabadban kelljen aludni, de a kialkudott árat Attila sokkalta és inkább a bivakolás mellett döntött. A völgyben kicsivel lejjebb találtunk egy szimpatikus tavacskát, melynek partján nyugovóra is tértünk. Másnap ismét szép időre ébredtünk, bár a tó partján lévő pára kicsit eláztatott minket. Szerencsére Attilának már kutya baja sem volt. Tovább indultunk, hogy még időben leérjünk a Bohinj-i tó partjára és talán akkor még aznap haza is tudunk menni. Nem gyalogoltunk még egy kilométert sem, mikor egy kereszteződésnél tábla figyelmeztetett, hogy az útirányunk rendőrség által lezárt terület. A térkép szerint csak hosszú kerülési lehetőségek voltak, ezért a táblára fittyet hányva felemeltük a szalagot és tovább mentünk. Sudár fenyők között haladtunk, néhol olyan sűrű volt, mint a horror filmekben. Mikor már negyedszerre találkoztunk a rendőrségi táblával kezdtük komolyan venni, hogy tényleg biztos van valami oka, hogy lezárták a területet, de vissza akkor sem fordultunk. A Komaraca fal tetején végül kiderült, hogy tűz miatt nem szabadott volna tovább menni. A Komaraca fal egy 600 méter magas leszakadás, melyet valami módon benőtt az erdő. A meredeksége a 80° és a függőleges között változik. Egy turistaút vezet le rajta, mely a legtöbb helyen lánccal van biztosítva.

A fal tetejéről rálátni a tóra, melyet a reggeli órákban általában a párából képződött sűrű felhőréteg takar. Megkapó látvány. A tűzvész kb. egy nappal ezelőtt pont az út környékén

pusztított és még mi is láttunk füstölgő fatörzseket. Megnéztük a Száva vízesését meg pihentünk egy kicsit a türkizkék tó partján, de délután már indultunk haza. Fájó szívvel hagytam magam mögött a Júlia Alpokat, a vad természetet és a zergéket.
A tótól busszal egészen Ljubljanáig jutottunk, ahol öt perccel késtük le egy Magyarországra jövő vonat indulását. Találtunk egy buszt, amivel a határig tudunk majd menni, de addig még volt pár óránk, úgyhogy városnézésre is jutott idő. Este nyolckor már Lendván voltunk. Ismét kiálltunk stoppolni, hátha átvisznek minket a határon ,de most nem volt szerencsénk. Gyalog indultunk el az út mentén, és éjfélre már a Rédicsi vasútállomás várótermében szunyókáltunk. Másnap korán keltünk és buszokkal végre hazaértünk.
Nagyon tetszett ez az elmúlt pár nap. Biztos, hogy mindig fogok rá emlékezni! - de azért még sem bánom, hogy a föld és a pad után végre az ágyamban aludhatok.

Mentőgyakorlatok

1.
Gyakorlat ideje: 2003. március 1.
Gyakorlat helye: Keselőhegyi 1.számú barlang, Tatabánya
Styx résztvevők: Bán Balázs, John Szilárd, Forró Gábor,
A gyakorlat célja: A Kos-szorító feletti zónából a felszínre szállítani az imitált sérültet.

2.
Gyakorlat ideje: 2003. május 31 - június 1.
Gyakorlat helye: Balatonederics, Kőfejtő,
Styx résztvevők: Csermák Zsolt, Forró Gábor, John Szilárd,
A gyakorlat célja: a mentés során esetlegesen előforduló technikai nehézségek (függőleges, és vízszintes kötélpályák beszerelése, eresztések, és felhúzások) gyakorlása a felszínen,

3.
Gyakorlat ideje: 2003. szeptember 6.
Gyakorlat helye: Csókakő
Styx résztvevők: Bán Tamás, Forró Gábor, John Szilárd,
A gyakorlat célja: a mentés során esetlegesen előforduló technikai nehézségek (függőleges, és vízszintes kötélpályák beszerelése, eresztések, és felhúzások) gyakorlása a felszínen,

4.
Gyakorlat ideje: 2003. október 4.
Gyakorlat helye: Csodabogyós-barlang
Styx résztvevők: Bán Tamás, Csermák Zsolt, Forró Gábor, John Szilárd,
A gyakorlat célja: imitált lábtörést szenvedett barlangász mentése az M7 rendszerből

Kapcsolattartás más csoportokkal

A Styx Barlangkutató Csoport megalakulása óta a legjobb kapcsolatokat igyekszik kiépíteni, és tartani a teljes barlangász társadalommal.
A barlangászok többségével jó személyi, és csoportkapcsolatokat ápolunk.

Ezek közül is kiemelkedik:

- Debreceni Búvár Klub – Barlangász Szakosztály
- PTE Denevér Barlangjáró Csoport, Nyíregyháza
- SzHBCs, Salgótarján
- Vulkán Speleológiai Kollektíva

Jó munkakapcsolatot tartunk fent a:

- Bakonyi Barlangkutató Egyesületek Szövetségével
- Bakonyi Barlangi Mentőszolgálattal

Továbbá jó a munkakapcsolatunk a fent említett két nagy Bakonyi organizáció tagszervezeteivel is:

- Alba Regia Barlangkutató Csoport, Csőszpuszta
- Plecotus Barlangkutató Csoport, Tapolca
- Tatabányai Barlangkutató Egyesület, Tatabánya
- Veszprémi Egyetemi Barlangkutató Egyesület, Veszprém

A tapolcai Plecotus Barlangkutató Csoport tagjaival közös kutatásokat folytatunk az Edericsi-fennsíkon, a Csodabogyós-Széllik-barlangrendszerben.
Továbbá meghívásos alapon, segítjük egymást más barlangok feltárása esetén is.

Styx Barlangkutató Csoport részvétele az MKBT munkájában

Tagság: A Styx Barlangkutató Csoport 1997. óta tagja az MKBT-nek.
Egyesületünk székhelye, és a Budapest közti nagy távolság nem teszi lehetővé, hogy az MKBT minden programjába aktívan bekapcsolódjunk, de lehetőségeinkhez mérten, amiben tudunk részt veszünk.

Ezek a következők:

- A Styx Barlangkutató Csoport híreinek megjelentetése az MKBT tájékoztató Műsorfüzetében
- Részvétel a Barlangkutatók Szakmai Találkozóján
  A 2003. november 7 – 9. közt Debrecenben megtartott találkozón Csoportunkat Eszterhás István, és Forró Gábor képviselte.

- Előadás tartása a Barlangkutatók Szakmai Találkozóján

- Részvétel a Cholnoky pályázaton, melyen szép eredményt értünk el. A 2001-es évben, feltáró kutatásaink során elért eredményeinkért a pályázat különdíját nyertük el.

A Styx Barlangkutató Csoportot az MKBT küldött közgyűlésein képviselte:

- Bán Balázs
- Eszterhás István

2003.-ban a következő Styx tagok voltak MKBT tagok:

1. Balogh Viktória
2. Bán Balázs
3. Bogdán Zoltán
4. Eszterhás István
5. Horn István
6. Johnné Á. Julianna
7. John Szilárd
8. Kaposvári Zsuzsanna
9. Sikos Zoltán
10. Dr. Szentes György

Eszterhás István kutatásvezetőnk az MKBT-ben tisztségviselői feladatot is betölt. A 2003. április 12.-én megtartott tisztújító küldöttközgyűlésen bekerült a választott választmányi tagok sorába.

Styx Barlangkutató Csoport taglétszáma 2003.-ban

sorszám	*a tag neve*	*lakóhelye*
1.	Balogh Viktória	Gyulafirátót
2.	Bán Balázs	Balatongyörök
3.	Bán Tamás	Balatongyörök
4.	Bogdán Zoltán	Balatonederics
5.	Bujtás Gábor	Budapest
6.	Csermák Zsolt	Hajmáskér
7.	Eszterhás István	Isztimér
8.	Forró Gábor	Káptalanfa
9.	Horn István	Hajdúnánás
10.	Góczán Ferencné	Tapolca
11.	Györe Sándor	Sopron
12.	Horváth László	Tapolca
13.	John Szilárd	Balatonederics
14.	Kaposvári Zsuzsanna	Veszprém
15.	Kiss Gábor	Budapest
16.	Lénert Attila	Vonyarcvashegy
17.	Miskolci Ádám	Budapest
18.	Nagy Tibor	Tapolca
19.	Németh Sándor	Sopron
20.	Sikos Zoltán	Balatonederics
21.	Dr. Szentes György	Budapest
22.	Szilágyi Zsolt	Budapest

Tartalomjegyzék

Styx Évkönyv 2003. Címoldal	John Sz.	1.oldal
Belső címoldal + köszönetnyilvánítás	John Sz.	2.oldal
1. Összefoglaló:		3.oldal
➢ akció naptár	John Sz.	7.oldal
2. Feltáró barlangkutatások:		11.oldal
➢ Csodabogyós-barlang kutatása	John Sz.	13.oldal
➢ Döme-barlang kutatása	John Sz.	20.oldal
➢ GN.-töbör kutatása	John Sz.	26.oldal
3. Tudományos munkák:		33.oldal
➢ Csodabogyós-barlang tudományos munkái:		34.oldal
1. klimatológiai vizsgálatok	John Sz.	35.oldal
2. telelő denevérállomány megfigyelése	John Sz.	38.oldal
3. a felfedezett új részek leírása	Bán B.	44.oldal
➢ Döme-barlang tudományos munkái:		45.oldal
1. Vizsgálati eredmények	John Sz.	46.oldal
➢ GN-töbör tudományos munkái:		
1. a barlang leírása	Bán B.	70.oldal
4. Dokumentációs munkák:		49.oldal
➢ Csodabogyós-barlang:		
1. Füstölős-ág: fotó dokumentáció	Kera, Pözsó,	50.oldal
2. Füstölős-ág: alaprajzi térkép	Bán B.	51.oldal
3. Füstölős-ág: metszeti térkép	Bán B.	52.oldal
➢ GN.-töbör:		
1. feltárás fotódokumentációja	Csermák Zsolt	54.oldal
2. csontleletek fotódokumentációja	Csermák Zsolt	55.oldal
3. alaprajzi térkép 2003.augusztus 22.	Eszterhás I.	56.oldal
4. metszeti térkép 2003.augusztus 22.	Eszterhás I.	57.oldal
5. alaprajzi térkép 2003.december 30.	Bán B..	58.oldal
6. metszeti térkép 2003.december 30.	Bán B..	60.oldal

5. Csoportélet: John Sz. 62.oldal

- A Styx Barlangkutató Csoport bemutatása John Sz. 63.oldal
- Rendezvények John Sz. 66.oldal
- Barlangkutató táborok John Sz. 67.oldal
- Részvétel más csoportok barlangkutató táboraiban John Sz. 68.oldal
- Barlangkutatás Erdélyben, a Királyerdőben Bán T. 70.oldal
- Kirándulások, túrák John Sz. 75.oldal
- Túra a Júlia Alpokba Bán T. 76.oldal
- Mentőgyakorlatok, mentések John Sz. 80.oldal
- Kapcsolattartás más csoportokkal John Sz. 81.oldal
- Styx B. Cs. részvétele az MKBT munkájában John Sz. 82.oldal
- Styx B. Cs. Taglétszáma John Sz. 83.oldal

Tartalomjegyzék: John Sz. 84.oldal